

VINNOVA Information VI 2013:06

VINNOVA

ÅRSREDOVISNING 2012

VINNOVA stärker Sveriges innovationskraft för hållbar tillväxt och samhällsnytta

VINNOVA är Sveriges innovationsmyndighet. Vår uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och att finansiera behovsmotiverad forskning.

VINNOVAs vision är att Sverige ska vara ett globalt ledande forsknings- och innovationsland som är attraktivt att investera och bedriva verksamhet i. Vi främjar samverkan mellan företag, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig verksamhet. Det gör vi genom att stimulera ökat nyttiggörande av forskning, investera långsiktigt i starka forsknings- och innovationsmiljöer och genom att utveckla katalyserande mötesplatser. VINNOVAs verksamhet är även inriktad på att stärka internationell samverkan. Vi fäster stor vikt vid att samspela med andra forskningsfinansiärer och innovationsfrämjande organisationer för större effekt. Varje år investerar VINNOVA drygt 2 miljarder kronor i olika insatser.

VINNOVA är en statlig myndighet under Näringsdepartementet och nationell kontaktmyndighet för EU:s ramprogram för forskning och utveckling. Vi är också regeringens expertmyndighet inom det innovationspolitiska området. VINNOVA bildades 1 januari 2001. Vi är drygt 200 personer och har kontor i Stockholm och Bryssel. Generaldirektör är Charlotte Brogren.

I publikationsserien VINNOVA Information publiceras informations- och presentationsmaterial som beskriver VINNOVAs verksamhet. Det kan röra sig om programskrivningar, projektkataloger, seminariedokumentation eller verksamhetsberättelser. I denna serie kan även strategiskt viktiga remissvar, regeringsuppdrag, verksamhetsplanering eller andra dokument som återger VINNOVAs synpunkter och policymässiga ställningstaganden förekomma.

TITEL: VINNOVA Årsredovisning 2012

SERIE: VINNOVA Information VI 2013:06

ISSN: 1650-3120

UTGIVEN: Mars 2013

UTGIVARE: VINNOVA - Verket för Innovationssystem

DIARIENUMMER: 2013-00567

BILDER: Sidan 5 - VINNOVA, Anette Andersson. Sidan 17 - Höganäs, Attract, VINNOVA. Sidan 25 - iStockphoto, Seabased. Sidan 27 - iStockphoto. Sidan 37 - HiNation, OSS-Q, All aboard. Sidan 41 - Tobii Technology, Virtusize. Sidan 45- Maria Carlqvist. Sidan 48 - Prof. Sankai University of Tso kuba, Cyberdyne. Sidan 51 - GKN Aerospace, VINNOVA, iStockphoto, Sectra. Sidan 53 - iStockphoto, AB Volvo. Sidan 57 - Scania, Edvirt. Sidan 61 - iStockphoto. Sidan 67- VINNOVA, Anette Andersson. Sidan 81- BSR Stars.

PRODUKTION & FORM: PRIME

VINNOVAs publikationer finns att beställa, läsa och ladda ner via www.VINNOVA.se.

Innehållsförteckning

GD har ordet	4
Året i korthet	6

DEL 1 RESULTATREDOVISNING

1. Verksamhetsövergripande	10
1.1. VINNOVAs uppgift och roller	10
1.2. VINNOVAs verksamhet i siffror	10
1.3. VINNOVA främjar hållbar tillväxt och samhällsnytta	15
2. Strategi och analys	18
3. Forskning, utveckling och innovation	22
3.1. Insatser för specifika kompetensområden	24
Hälsa	28
Produktion och arbetsliv	30
Transport och miljö	32
Tjänster och IKT	34
3.2. Insatser för specifika målgrupper	36
Innovativa SMF	38
Kunskapstriangeln	42
Innovationskraft i offentlig verksamhet	44
Individer och innovationsmiljöer	46
3.3. Öppna och breda insatser	50
Utmaningsdriven innovation	52
Samverkansprogram	54
Internationella samarbeten	58
4. Kommunikation och samverkan	66
5. Organisationsstyrning	70
6. Uppdrag	76
7. Strategisk kompetensförsörjning	84
7.1. Lärande organisation och verksamhetsmodell	84
7.2. Personal	85
7.3. Kompetensförsörjning, utvärdering	86
7.4. Mål och aktiviteter för 2012 -2015	87

DEL 2 8. FINANSIELL REDOVISNING

8.1. Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)	90
8.2. Resultaträkning (tkr)	91
8.3. Balansräkning	92
8.4. Anslagsredovisning	94
8.5. Tilläggsupplysningar och noter	96
9. Styrelsens underskrifter	104
Bilaga 1. Läsanvisningar	105
Bilaga 2. Regeringsuppdrag utöver de i regleringsbrevet	110
Bilaga 3. Ordlista	113
Bilaga 4. VINNOVAs publikationer 2012	114

GD har ordet

Under 2012 hamnade innovationsfrågorna högst upp på dagordningen i Sverige. Debattartiklar, rapporter och böcker har försökt att besvara frågan hur vi bäst ska rusta Sverige för framtida konkurrenskraft och vara ett attraktivt land för investeringar. Jag gläds verkligen åt detta eftersom VINNOVA under många år har följt hur allt fler länder i världen förstår vikten av att själva ta kommandot över utvecklingen och investera i bättre förutsättningar för forskning och innovation. Under årets resor till bland annat Kina, Brasilien och USA har jag återigen slagits av hur målmedvetet och strategiskt våra konkurrentländer arbetar med innovationspolitik och hur högt dessa frågor ligger på den internationella dagordningen.

I hård konkurrens hyllas det svenska innovationsklimatet internationellt. OECD:s översyn av svensk innovationspolitik slår fast att Sverige är en av världens främsta innovationsnationer men också att vi står inför stora utmaningar. Satsningar på forskning, utveckling och innovation är långsiktiga investeringar och resultatet vi ser idag är från investeringar som gjordes för många år sedan, ibland flera decennier tillbaka i tiden.

I hård konkurrens hyllas det svenska innovationsklimatet internationellt.

Under 2012 har vi också sett hur flera företag har lagt ned forsknings- och utvecklingsverksamhet i Sverige. Vi är inte ensamma om att drabbas av det, men som ett litet högteknologiskt land är vi särskilt sårbara.

Därför var det väldigt positivt att regeringen gjorde en tydlig prioritering av investeringar i innovationssystemet i 2012 års forsknings- och innovationsproposition. När många länder i Europa idag tvingas skära ned i sina forsknings- och innovationsbudgetar så gör vi i Sverige tvärtom. Propositionen innehåller såväl nödvändiga satsningar på nyfikenhetsdriven grundforskning som ökad finansiering till strategiska

innovationsområden och insatser för nyttiggörande av forskning. VINNOVA kommer att få en nyckelroll som utvecklingspartner till universitets- och högskoleledningar i deras samverkansuppdrag och en tydligare nationell samordningsroll i EU:s kommande forsknings- och innovationsprogram. Vi har fått ett utökat förtroende i propositionen, ett stort genomslag för våra egna förslag och är nu redo att infria förväntningarna. Även den nationella innovationsstrategin gör en tydlig markering av betydelsen av den långsiktiga innovationspolitiken.

Under året har VINNOVA föreslagit en modell för en ny generation samverkansprogram, Strategiska innovationsområden, där vi frångår tidigare lösningar till tekniker eller branscher. Satsningen ska skapa nationell kraftsamling inom svenska styrkeområden och stimulera till gränsöverskridande samverkan mellan akademien, olika företag och branscher samt offentlig verksamhet. Syftet är att lösa gemensamma samhällsutmaningar vilket samtidigt ska resultera i globala affärsmöjligheter.

Vi har sett under året och ser även framöver stora behov av offentlig finansiering när det gäller innovationsprocesser. Finansiering från VINNOVA behövs exempelvis för att göra det möjligt för små och medelstora företag att tillgodogöra sig kompetens och teknik från högskolor och universitet. Vår finansiering skapar drivkrafter för sjukhusavdelningen att införa ny teknik i verksamheten och ger samtidigt möjligheter för det innovativa medicinteknikföretaget att få testa sina idéer i en verklighetstrogen miljö. VINNOVA har en viktig roll eftersom sådant inte sker per automatik idag.

Min ambition under 2013 är att fortsätta att sporra till investeringar i förnyelse för svenska företag, lärosäten och offentliga verksamheter. Vi har resurser, kompetens och engagemang för att ge det innovativa Sverige ytterligare skjuts framåt.

Charlotte Brogren
Generaldirektör, VINNOVA

Året i korthet

Det har varit ett händelserikt år på VINNOVA. Med detta uppslag vill vi lyfta fram några av de viktigaste aktiviteterna som ägt rum under året.

VINNOVAS MILJÖARBETE

I Naturvårdsverkets årliga ranking fick VINNOVA 14 poäng (mot 12 förra året) av maximalt 15 i sitt miljöledningsarbete. Införandet av en miljöpolicy och miljömål på VINNOVA har bidragit till ökningen.

HORISONT 2020

VINNOVA har aktivt bidragit med inspel till EU:s kommande ramprogram, Horisont 2020. Bland annat har man bistått med underlag till Regeringskansliet och till de svenska ledamöterna i EU-parlamentets utskott för forskningsfrågor,

NATIONELL INNOVATIONSSTRATEGI

För att säkra morgondagens jobb, välfärd och samhällsgemenskap har regeringen tagit fram en nationell innovationsstrategi. Arbetet leddes av Näringsdepartementet och VINNOVA har bistått i arbetet, bland annat genom dialogmöten och underlag.

ÖPPNA DATAKÄLLOR

Oanade möjligheter skapas när stora mängder data finns tillgängliga för innovationer. VINNOVA finansierade under året 17 projekt som tar fram lösningar för att bland annat öppna upp miljödata, finansiell data samt data för bättre vård och omsorg.

KOLLEKTIVTRAFIKCENTRUM BILDAS

Om vi ska få fler hållbara resor i framtiden krävs att kollektivtrafiken utvecklas med fler innovativa lösningar. K2, Kunskap och kompetens för attraktiv kollektivtrafik, är ett nytt nationellt centrum i Lund som bildats för att utveckla svensk kollektivtrafik med nya trafikkoncept, tjänster och produkter.

FORSKNINGS- OCH INNOVATIONS-PROPOSITIONEN

VINNOVA har förutom ett gediget arbete med inspel inför den nya forsknings- och innovationspropositionen arbetat med att se hur intentionerna i propositionen på bästa sätt kan omsättas i konkreta program och insatser under 2013 och framåt.

UTMANINGSDRIVEN INNOVATION

288 miljoner kronor beviljades till 31 konstellationer inom området Utmaningsdriven innovation. Inom programmet stöttar VINNOVA projekt som verkar för hållbara lösningar på de stora framtidsfrågorna för näringsliv och samhälle.

BYGGINNOVATIONEN

För att öka produktiviteten, minska miljöbelastningen och skapa en mer hållbar byggd startade VINNOVA och samhällsbyggnadssektorn tillsammans programmet Bygginnovationen.

9 NYA REGERINGSUPPDRAG

VINNOVA har under året fått nio nya regeringsuppdrag. Bland dessa kan nämnas ett uppdrag att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet samt ett uppdrag att genomföra en särskild satsning med syfte att utveckla testbäddar inom miljöteknikområdet.

OFFENTLIG INNOVATIONSUPPHANDLING

Under 2012 har VINNOVA aktivt arbetat med att sprida kunskap om offentlig innovationsupphandling. Genom att i högre grad tillämpa innovationsupphandling kan offentlig verksamhet främja såväl innovationskraften i samhället som resursutnyttjandet i den egna verksamheten.

ESOF

De svenska forskningsråden deltog på ESOF i Dublin, Europas största forum för vetenskap och forskning som drog 4000 besökare. Målet var att visa upp svenska innovationer och öka kunskapen om antibiotikaresistens och hur vi kan stoppa fortsatt spridning.

FEBRUARI

Efter AstraZenecas besked om nedläggning av forskningen i Södertälje bjöd VINNOVA in till en *hearing* om forskning i global omvandling. Den följdes upp med ett dialogmöte och en förstudie kring framtidens life science-industr i Sverige och ledde till att ett nytt forskningsinstitut etablerats på SP inom området.

MARS

Informationsturnén om europeiska program för forskning och utveckling inleddes. Den lockade 670 deltagare till åtta informationsdagar från Lund i söder till Luleå i norr.

MAJ

VINNOVA och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, ingick ett avtal om ett långsiktigt samarbete. Syftet är att på bred front stimulera innovation och förnyelse inom kommuner, landsting och regioner.

MAJ

VINNOVAs generaldirektör besöker Kina tillsammans med näringsministern, där samverkan inom SMF-området, hållbar utveckling och trafiksäkerhet stod på agendan. Övriga länder som besöktes var Sydkorea, Israel och Brasilien.

MAJ

Hur kommer man på en innovativ idé, tar patent eller startar företag? Det fick besökarna på Ungas Idétåg svar på då VINNOVA och Tillväxtverkets gemensamma program Ungas Innovationskraft åkte på turné. Totalt besöktes 13 orter.

JULI

73 sökande beviljas planeringsbidrag för att ta fram forsknings- och innovationsagendor för hur vi kan utveckla Sveriges styrkeområden inom ramen för nästa generation av samverkansprogram, Strategiska innovationsområden.

JULI

Under Almedalsveckan arrangerade VINNOVA två fullsatta seminarier: ett om användardriven innovation och ett om nya former för samverkan.

OKTOBER VINNOVAs

årskonferens hade en av våra fyra samhällsutmaningar, Informationssamhället 3.0 som tema, vilket lockade cirka 400 deltagare.

AUGUSTI

Etablering av VINNOVA på Stanford University med målsättning att se hur vi kan koppla upp det svenska innovationssystemet mot Silicon Valley och Bay Area.

NOVEMBER

VINNOVA ger ansvaret till Almi, IUC och Coompanion att distribuera innovationscheckar så att över 200 små och medelstora företag får möjlighet att starta nya innovationsprojekt.

DEL 1

RESULTATREDOVISNING

§ 1 § Verket för innovationssystem har till uppgift att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. Myndigheten har ett särskilt ansvar inom teknikområdet samt områdena transport, kommunikation och arbetsliv. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används. Myndigheten ska verka för nyttiggörande av forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft.

1. Verksamhetsövergripande

1.1. VINNOVAs uppgift och roller

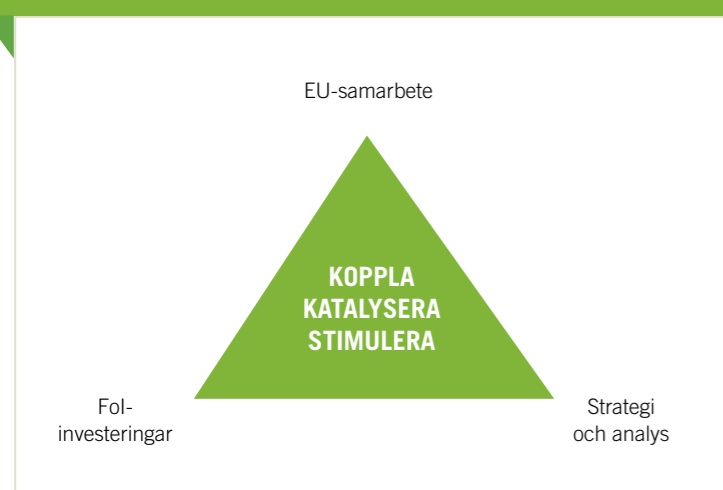
VINNOVAs verksamhet syftar till att koppla, katalysera och stimulera olika aktörer att enskilt och i samverkan öka Sveriges innovationskraft för hållbar tillväxt i Sverige. I det sammanhanget har VINNOVA en investeringsroll, en expertroll och en roll som EU-nod. Verksamhetsmässigt handlar det om *FoI-investeringar* (investeringar i forskning och innovation), *Strategi och analys* samt *EU-samarbete*.

Strategi och analys på det innovationspolitiska området lägger grunden till VINNOVAs policyförslag och innovationspolitiska prioriteringar, VINNOVAs roll som expertmyndighet. Syftet är att bidra med kunskap till strategiska prioriteringar och beslut i politiken och på andra håll i samhället.

FoI-investeringar innebär att finansiera forsknings- och innovationsprojekt, så att de på kort och lång sikt bidrar till att nå målet med vår verksamhet; att främja hållbar tillväxt och samhällsnytta i Sverige. Aktiviteterna inom denna roll består huvudsakligen av program med insatser i form av publika utlysningar. I investeringsarbetet är även programrelaterade strategiunderlag och framsyn såväl som uppföljning och utvärdering integrerade delar.

EU-samarbete handlar om VINNOVAs särskilda nationella myndighetsansvar att verka för värdeskapande samarbeten inom ramen för EU:s gemensamma insatser för att främja forskning och innovation. Inom ramen för detta ansvar koordinerar VINNOVA dessutom myndighetsövergripande prioriteringsdiskussioner och processer, bland annat via ansvaret för samordningsfunktionen för EU:s ramprogram för forskning och utveckling.

FIGUR 1. VINNOVAs TRE ROLLER

1.2. VINNOVAs verksamhet i siffror

Under 2012 utbetalade VINNOVA drygt 2,2 miljarder kronor till 2 154 projekt. Det innebar en ökning med cirka 6,5 procent i utbetalade medel och en ökning med 15 procent i antalet projekt jämfört med 2011. De totala verksamhetskostnaderna uppgick till drygt 290 miljoner kronor under 2012. Det var en ökning med 2,4 procent jämfört med 2011 (se tabell 1).

VINNOVAs PRESTATIONER

VINNOVAs verksamhetsområden är enligt regleringsbrevet **Strategi och analys**, **Forskning, utveckling och innovation** respektive **EU-samarbete**. För 2012 presenterar VINNOVA därför verksamhetens prestationer och verksamhetskostnader uppdelat på dessa tre verksamhetsområden:

- **Strategi och analys.** Analyser och utveckling av strategier som grund för VINNOVAs egna prioriteringar och satsningar, respektive som grund för VINNOVAs underlag och förslag till regeringen.
- **FoI-investeringar** i forskning, utveckling och innovation. Utveckling av programinsatser, genomförande av utlysningar, handläggning av program och projektrapporter samt bidragsutbetalning.
- **EU-samarbete.** Utveckling och genomförande av insatser för att främja internationella samarbeten som främjar svensk innovationskraft och attraktionskraft inom EU.

TABELL 1. UTBETALADE MEDEL 2010–2012

År	Antal projekt med utbetalade medel	Utbetalt belopp (tkr)	Nettokostnad (tkr)
2010	1877	2 117 544	286 520
2011	1872	2 067 629	283 298
2012	2154	2 203 652	290 185

Källa: VINNOVAs datalager och Agresso

TABELL 2. VERKSAMHETENS SAMMANLAGDA KOSTNADER 2012 FÖRDELADE PÅ VERKSAMHETSOMRÅDEN

Verksamhetsområde	Intäkter av anslag (tkr)	Övriga intäkter (tkr)	Kostnader drift (tkr)
Strategi och analys	-57 407	0	57 407
Forskning, utveckling och innovation	-163 916	-1 833	165 749
EU-samarbete	-49 482	-17 548	67 029
Totalsumma	-270 804	-19 381	290 185

Källa: Tidredovisningssystemet och Agresso

Kommentar: När det uppstår en kostnad i verksamheten (en faktura betalas, löner utbetalas), blir det bokföringsmässigt samtidigt en intäkt av anslag eller intäkt av andra finansieringskällor. Det innebär att intäkter och kostnader balanserar varandra. Motsvarande siffror på kostnadslagsnivå återfinns i resultaträkningen i de finansiella delarna i slutet av årsredovisningen.

TABELL 3. ANTAL PRESTATIONER OCH KOSTNADER FÖR VINNOVAs PRESTATIONSTYPER FÖR 2012

Verksamhet	Prestationstyp		Antal prestationer		Kostnad (tkr)
Strategi och analys	Seminarier	VINNOVA	42	62	1 036
		Regeringsuppdrag	20		2 654
	Rapporter	VINNOVA	17	39	24 861
		Regeringsuppdrag	22		14 504
Summa Strategi och analys			101		43 055
FoI-investeringar	Utlisningar	VINNOVA	117	162	64 951
		Regeringsuppdrag	45		17 350
	Projektrapporter	VINNOVA	4092	4562	37 600
		Regeringsuppdrag	470		4 411
Summa FoI-investeringar			4724		124 312
EU-samarbete	Information och rådgivning*	Regeringsuppdrag*	34	34	30 407
		VINNOVA	12	31	4 153
	Regeringsuppdrag	19		15 712	
Summa EU-samarbete			65		50 272
Totalt			4890		217 639
Varav regeringsuppdrag			610		72 300

Källa: Tidredovisningssystemet och Agresso

*Hela denna del av EU-verksamheten är kopplad till ett regeringsuppdrag varför några prestationer för VINNOVA-initierad verksamhet inte kan redovisas.

För 2012 har tidredovisningen använts för fördelningen av kostnaderna mot olika verksamhetsområden och prestationer. VINNOVA bedömer att 25 procent av verksamhetskostnaderna som är kopplade till områdena Strategi och analys, FoI-investeringar, respektive EU-samarbete relaterar till omprövning och förnyelse av insatserna. Det innebär således att 75 procent av verksamhetskostnaderna inom dessa kategorier är relaterade till uppnådda prestationer under 2012. Tabell 3 visar antalet prestationer och VINNOVAs kostnader för dessa prestationer, fördelat på egeninitierade verksamheter och sådana som var kopplade till regeringsuppdrag. Tabell 4 visar förändringen av fördelningen av prestationernas kostnader på VINNOVAs tre verksamhetsområden.

TABELL 4. JÄMFÖRELSE AV KOSTNADERNA FÖR PRESTATIONER 2011 OCH 2012

År	Kostnader 2011 (tkr)	Kostnader 2012 (tkr)	Förändring (procent)
Strategi och analys	48 880	43 055	-11,9 %
FoI-investeringar	121 101	124 312	2,7 %
EU-samarbete	42 493	50 272	18,3 %
Totalt	212 474	217 639	2,4 %

Källa: Tidredovisningssystemet och Agresso

Strategi och analys

Under året togs 39 rapporter och andra publikationer fram. Av dessa var 22 kopplade till regeringsuppdrag. Rapporterna har lagt grunden till satsningar på forskning, utveckling och innovation såväl för VINNOVA som för Regeringskansliet, regioner och andra aktörer i forsknings- och innovationssystemet. För att sprida information och kunskap har även seminarier och konferenser genomförts. Under 2012 genomförde VINNOVA 62 seminarier och konferenser med koppling till Strategi och analys där vi nådde ut till drygt 6000 deltagare. Av dessa var 20 kopplade till regeringsuppdrag. VINNOVA har också genomfört ett stort antal events i samverkan med andra organisationer.

De sammanlagda kostnaderna för dessa prestationer uppskattas till 43 miljoner kronor för 2012 vilket är väsentligt lägre än för 2011 (se tabell 4). Huvudförklaringen till de minskade kostnaderna är att arbetet med VINNOVAs underlag och inspel till regeringens forsknings- och innovationsproposition under 2011 var resurskrävande och motsvarande arbete har inte ägt rum under 2012.

FoI-investeringar

Under 2012 hanterade VINNOVA 95 program. Inom dessa genomfördes 162 utlysningar varav 45 var kopplade till regeringsuppdrag. Inom ramen för dessa program och utlysningar granskades 4 092 bas-, läges- och slutrapporter, varav 470 var kopplade till regeringsuppdrag. Antalet utbetalningar till projekt uppgick till 3 457 stycken, varav 639 stycken var kopplade till regeringsuppdrag.

De sammanlagda kostnaderna för genomförande av utlysningar samt hantering och granskning av projektrapporter, som är en förutsättning för utbetalning av medel, uppskattas till cirka 124 miljoner kronor för 2012. För 2011 var motsvarande kostnad 121 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 2,7 procent mellan 2011 och 2012 (se tabell 4). Huvudförklaringen till det är en hantering av fler projektrapporter och utbetalningar, kopplat till 6,6 procent större volym av utbetalade medel.

EU-samarbete

Under 2012 genomförde VINNOVA totalt 34 informations- och rådgivningsevenemang om EU:s ramprogram för forskning och innovation. Den årliga informationsturnén lockade under året knappt 700 deltagare och de 13 nationella tematiska informationsdagarna drygt 500 deltagare samt 3000 tittare via webben. EU-policykonferensen *Spelplan Europa* fokuserade på Horisont 2020 och hade drygt 250 deltagare.

De sammanlagda kostnaderna för dessa prestationer uppskattas till cirka 50 miljoner kronor för 2012. Det är en betydande ökning i förhållande till 2011 (se tabell 4). Huvudförklaringen till detta är ett ökat fokus på stärkandet av Sveriges konkurrenskraft inom EU:s satsningar på forskning och innovation framför allt i form av ett omfattande stöd till Regeringskansliet i arbetet med EU:s nya program för forskning och innovation, Horisont 2020.

Regeringsuppdrag

Inom vart och ett av verksamhetsområdena Strategi och analys, FoI-investeringar, EU-samarbete kan prestationer och kostnader fördelas på aktiviteter som är initierade av VINNOVA, respektive via direkta regeringsuppdrag. VINNOVA hade totalt 29 pågående regeringsuppdrag under 2012 av vilka fyra avslutades under året.

Den sammanlagda kostnaden för prestationer kopplade till regeringsuppdrag uppskattas till 72 miljoner

kronor för 2012, vilket motsvarade 33 procent av de totala kostnaderna för prestationer. På grund av förändringar i tidsredovisningssystemet under 2012 är det inte möjligt att göra direkta jämförelser mellan 2011 och 2012 med avseende på kostnaderna för prestationer kopplade till direkta regeringsuppdrag.

VINNOVAs PROJEKTINVESTERINGAR

Under året har totalt 2154 projekt fått medel från VINNOVA till ett belopp av 2,2 miljarder kronor. VINNOVA har ökat sin volym av pågående projekt sedan 2011 med 15 procent, samtidigt som forskningsanslaget ökat med cirka 6,5 procent sedan 2011 (se tabell 1).

Fördelning av utbetalda medel på olika huvudmottagare

I tabell 5 redovisas fördelningen av VINNOVAs utbetalade medel på olika huvudmottagare. Redovisningen visar medelsfördelningen. Den ska dock inte tas som en god beskrivning av vilka aktörer som totalt sett deltar i VINNOVAs satsningar. Det beror på att huvuddelen av de projekt VINNOVA finansierar är olika former av samverkansprojekt där flera olika aktörer deltar, samtidigt som en av aktörerna är huvudmottagare av VINNOVAs finansiering.

VINNOVA har under de senaste åren ökat sina utbetalningar till privata företag, forskningsinstitut, offentlig förvaltning och ideella föreningar. Det är viktigt att inte dra långtgående slutsatser av utvecklingen av denna medelsfördelning, eftersom den inte i sig visar syfte och innehåll med de finansierade projekten. Utvecklingen vad gäller syfte och innehåll i verksamheten redovisas i de följande kapitlen i årsredovisningen.

Finansieringsutvecklingen bidrar dock till att illustrera VINNOVAs utveckling mot en tydligare fokusering på nyttiggörande av forskning, för innovation, hållbar tillväxt och samhällsnytta. Ökningen av finansieringen av privata företag är en följd av ett ökat fokus på forskning och innovation i små och medelstora företag. Den ökade finansieringen till offentlig förvaltning är en följd av ett ökat fokus på innovation och förnyelse i offentlig verksamhet. Ökningen av finansieringen av forskningsinstitut är en del av satsningarna för ökat nyttiggörande av forskning, där forskningsinstituten spelar en viktig funktion i det svenska innovationssystemet.

Ansökningar och beviljningsgrad

Under 2012 inkom 2 726 nya ansökningar varav 1 155 beviljades fram till och med 31 december. Jämfört med 2011 ökade antalet ansökningar år 2012 med 19 procent, samtidigt som antalet beviljade ansökningar ökade med 36 procent. Andelen beviljade ansökningar av totalt antal ansökningar ökade med 13 procent eller fem procentenheter (se tabell 6).

TABELL 6. ANTAL PROJEKTANSÖKNINGAR OCH BEVILJNINGSGRAD

År	Antal ansökningar	Antal beviljade bidragsprojekt	Beviljningsgrad
2010	1 818	798	44 %
2011	2 289	847	37 %
2012	2 726	1 155	42 %

Källa: VINNOVAs datalager

TABELL 5. UTBETALADE MEDEL PER HUVUDMOTTAGARE

Organisation	Utbetalt belopp 2010 (tkr)	Utbetalt belopp 2011 (tkr)	Utbetalt belopp 2012 (tkr)
Universitet och högskolor	1 028 490	917 853	881 797
Forskningsinstitut	242 774	268 497	310 072
Privata företag	623 269	583 858	665 228
Offentligt ägda företag	13 869	18 170	35 025
Offentlig förvaltning	110 321	136 505	154 968
Andra offentliga organisationer	16 204	31 990	30 177
Ideella föreningar, stiftelser, fysiska personer mm	61 196	97 448	112 814
Utländska juridiska personer	21 420	13 307	13 572
Totalsumma	2 117 544	2 067 629	2 203 652

Källa: VINNOVAs datalager

VINNOVAs verksamhet omfattar många olika insatsformer och riktar sig till ett brett spektrum av olika målgrupper. Beviljningsgraden skiljer sig därför kraftigt åt mellan olika program beroende på skillnader i de insatsformer som används och de aktörskonstellationer som adresseras. Den genomsnittliga beviljningsgraden ger därför ingen rättvisande bild av beviljningsgraden inom olika program. I de stora breda programmen och utlysningarna ligger beviljningsgraden vanligen på knappt 20 procent, medan den i mer riktade program ligger på betydligt högre nivåer än 50 procent. Skillnaderna i beviljningsgrad mellan olika program kan främst förklaras av att det i vissa program finns en ambition att ha ett stort inflöde av projektförslag vid en utlysning för att ha ett stort antal förslag som utgångspunkt för bedömningen. Det gäller framför allt för

”De olika utlysningarna syftar till att bidra till bästa möjliga kvalitet i projektförslagen och garantera kvalitet i de projekt som väljs ut.”

mindre anslag till planeringsprojekt eller skissprojekt i tidiga skeden i en utvecklingsprocess. Där kan ett betydligt större antal projektförslag beviljas. En annan typ av program tar sig an sådana komplexa problem och ställer sådana krav på samverkan att själva projektförslaget föregåtts av ett stort samverkansarbete mellan olika aktörer. Den inkomna mängden projekt-

förslag blir därmed liten och beviljandegraden oftast betydligt högre. De olika insatsformerna och utformningen av de olika utlysningarna syftar till att bidra till bästa möjliga kvalitet i projektförslagen och garantera kvalitet i de projekt som väljs ut, i förhållande till respektive programs och utlysningens syfte och krav.

§ 4 § Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag och andra berörda.

Under 2012 har VINNOVAs huvudprocesser tydliggjorts. Utifrån dessa huvudprocesser har ett arbete med att se över, dokumentera och förenkla arbetssätt och rutiner påbörjats. Målet med detta utvecklingsarbete är ökad kvalitet och effektivitet i verksamheten. Under 2012 har VINNOVA vidareutvecklat sina IT-system i syfte att åstadkomma effektiviserade och förenklade rutiner och arbetssätt inom ramen för den löpande förvaltningen. Fokus är att förbättra myndighetens service och interna effektivitet. Två större förändringar har genomförts under 2012. De omfattar förbättringar av VINNOVAs Intressentportal, där intressenter söker bidrag elektroniskt och där bidragsmottagare sköter sin projektrapportering, samt förbättringar i ärendehanteringssystemet för bidragshandlingen.

1.3. VINNOVA främjar hållbar tillväxt och samhällsnytta

VINNOVA har som överordnat mål att skapa hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. Hållbar tillväxt omfattar ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. De tre dimensionerna är beroende av varandra och för att uppnå hållbar tillväxt krävs balans och integrering mellan de ekonomiska, sociala och ekologiska dimensionerna.

EKONOMISK HÅLLBARHET

VINNOVAs bidrag till ekonomiskt hållbar tillväxt sker framför allt genom att myndigheten bidrar till näringslivets konkurrenskraft genom forskning och utveckling samt effektiva innovationssystem. Ekonomisk forskning har slagit fast att innovation och förnyelse är centrala för näringslivets produktivitet och långsiktiga konkurrenskraft. Nya studier visar att innovation står för upp till tre fjärdedelar av produktivitetens utvecklingen.

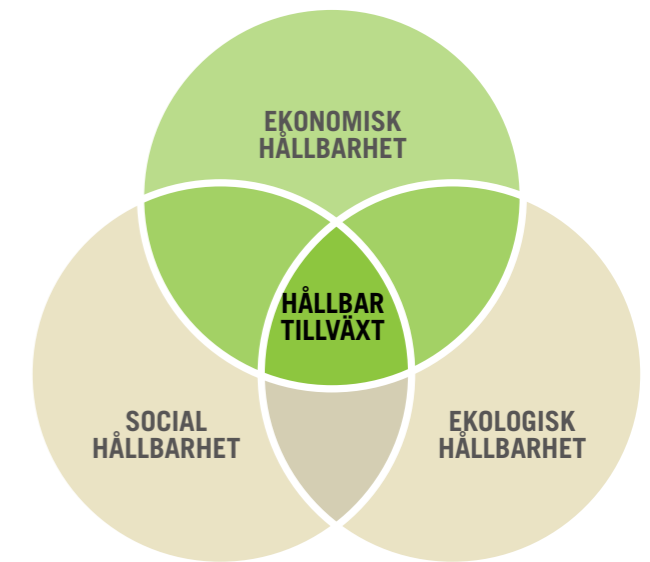
EKOLOGISK HÅLLBARHET

Ekologisk hållbarhet innebär ett samhälle där hälsa, klimat eller ekosystem inte tar skada av människans aktiviteter, och som präglas av utveckling baserad på förnybara resurser och hushållning av befintliga resurser så att de räcker i framtiden. Detta innebär att dagens generation måste hantera problemen med klimatförändringarna, ställa om energiförsörjningen från fossilt till förnybart, minska övergödning och utsläpp av miljögifter, säkerställa tillgång till rent vatten samt hejda förlusten av biologisk mångfald och odlingsbar mark. För att nå dit utan att äventyra välfärden för en växande befolkning är innovation och användning av ny teknik avgörande.

VINNOVA bedriver ett systematiskt miljöarbete i enlighet med förordningen om miljöledning i statliga myndigheter. Utgångspunkten för arbetet är VINNOVAs miljöutredning som visar vilken miljöpåverkan verksamheten har. Miljöutredningen uppdateras årligen och ligger till grund för VINNOVAs miljöpolicy och miljömål.

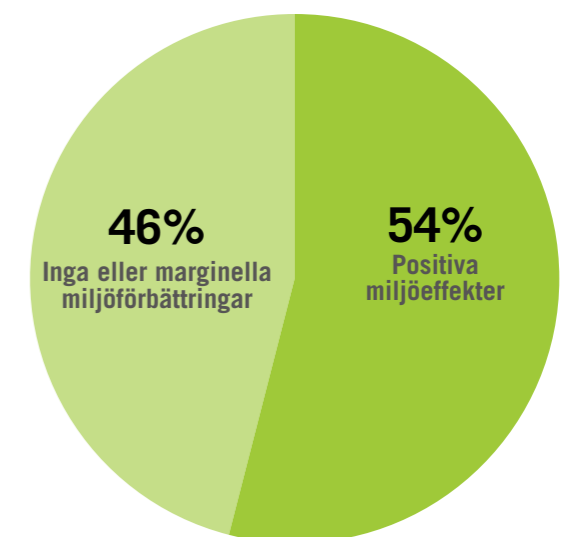
Sedan 2011 klassas alla projekt i VINNOVAs investeringsportfölj utifrån om de direkt eller indirekt bidrar till positiva miljöeffekter. För 2012 blev resultatet att 54 procent av vår investeringsportfölj bidrar till positiva miljöeffekter. Motsvarande siffra för 2011 var

FIGUR 2. HÅLLBAR TILLVÄXT I DESS TRE DIMENSIONER

Gröna områden motsvarar VINNOVAs verksamhet samt visar att ekonomisk hållbarhet utgör den centrala dimensionen.

FIGUR 3. ANDEL PROJEKT MED GRÖN MILJÖKLASSNING

Andel av VINNOVAs investeringar som gått till projekt med koppling till grön tillväxt 2012. Källa: VINNOVAs datalager

58 procent. Även om andelen minskat från 2011 till 2012 så har arbetet med klassificeringen gett en mycket bra bild av vår projektportfölj utifrån ett miljöperspektiv och en god grund för det fortsatta arbetet med detta viktiga fokus.

Med VINNOVAs breda uppdrag, drivet av samhällets och näringslivets behov och utmaningar i stort, måste myndigheten även investera i projekt där bidrag till positiva miljöeffekter inte är de primära drivkrafterna. Exempel på detta är bland annat VINNOVAs satsningar på nya lösningar inom sjukvård och hälsa, trafiksäkerhet, unga innovatörer, tjänster och öppen data. Detta innebär dock inte att dessa satsningar är negativa för miljön, utan att andra drivkrafter än miljöaspekter är avgörande för att VINNOVA väljer att satsa på dessa projekt.

Arbetet med att miljökaraktärisera våra bidragsprojekt kommer att fortsätta. Detta arbete ger oss en unik möjlighet att rikta insatser mot områden där VINNOVA bedömer att det finns stora miljöutmaningar och möjligheter till grön tillväxt som

idag inte tas tillvara av samhälle och näringsliv. För 2013-2014 har VINNOVA fastställt målet "Samtliga satsningar på VINNOVA ska bidra till hållbar tillväxt, av dessa ska minst 80 procent bidra till ett grönt och socialt hållbart samhälle".

SOCIAL HÅLLBARHET

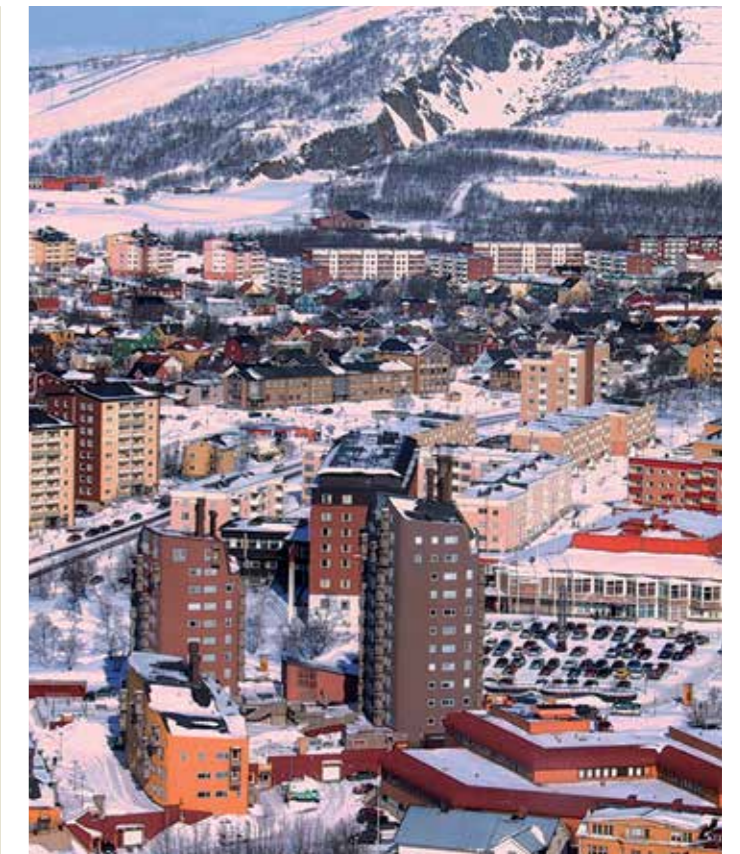
I den sociala dimensionen av hållbar tillväxt står människan i centrum. Nyckeln är att ta till vara de mänskliga resurserna på bästa möjliga sätt och därigenom skapa bättre förutsättningar för innovation. Social hållbarhet betyder för VINNOVA att människors välbefinnande, hälsa, utbildning, kunskap, delaktighet i samhället och respekt för människors lika värde bidrar till stärkt innovationskraft och ökad tillväxt. I syfte att stärka fokus på social hållbarhet har VINNOVA under året utfört ett arbete kring definiering och operationalisering av begreppet samt kartläggning av innehåll i utlysningar som löpt under verksamhetsåret ur ett socialt hållbarhetsperspektiv.

FIGUR 4. NYCKELORD SOM ADRESSERAR SOCIAL HÅLLBARHET I VINNOVAs VERKSAMHET

NÄR EKONOMISK OCH EKOLOGISK HÅLLBARHET MÖTS

Företaget Höganäs bedriver i samverkan med andra företag och Uppsala universitet projektet *Batteriproduktion för framtidens energisnåla samhälle*, vilket görs inom ramen för programmet Innovationer för en hållbar framtid. Miljöneutrala batterier utvecklas i litium-järn-silikat (LFS); ett katodmaterial som varken innehåller skadliga metaller eller ämnen med begränsad tillgång. Batterier i detta material förväntas få en betydligt lägre produktionskostnad jämfört med andra batterier och kommer att användas i två- och trehjuliga motorfordon. Resultatet från projektet utgör underlag för bedömning av en investering för tillverkning av LFS i stor skala med sikte på global försäljning.

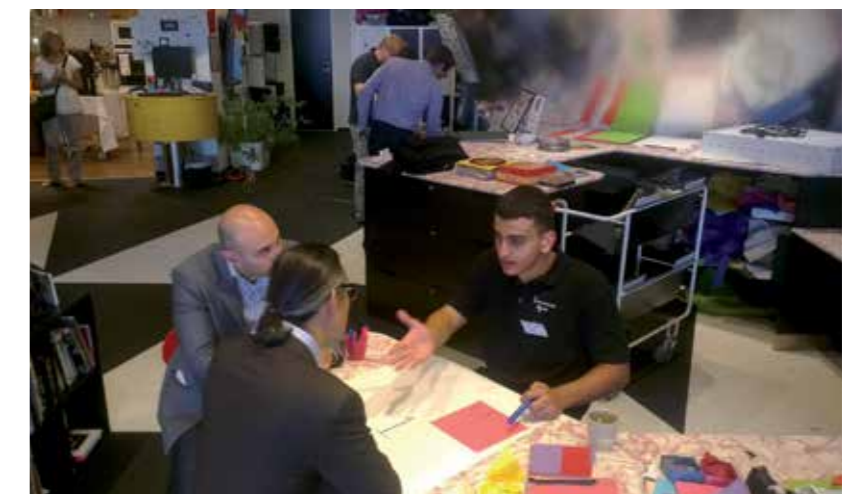

NÄR EKONOMISK, SOCIAL OCH EKOLOGISK HÅLLBARHET MÖTS

Projektet *Attract* (Attractive and Sustainable Cities in Cold Climate), som bedrivs vid Luleå Tekniska Universitet, syftar till utveckling och test av kommersialiserbara varor och tjänster för byggnation av hållbara, attraktiva lågenergihus och utemiljöer i kallt klimat. Det hållbara samhällsbyggandet inkluderar ekonomiska, sociala, ekologiska och tekniska aspekter som i detta projekt sammanförs och kopplas till flyttarna av Kiruna och Gällivare. Människors vardagsliv kartläggs i syfte att optimera och effektivisera energianvändningen, detta kopplat till utvecklingen av smarta elnät och för att energianvändningen i staden ska utvecklas i linje med ekologisk hållbarhet. Finansieras inom programmet Utmaningsdriven innovation.

NÄR EKONOMISK OCH SOCIAL HÅLLBARHET MÖTS

Rinkebyakademien, ChangeMakers och Innovation Qlub har inom ramen för programmet Testmarknad genomfört tre innovationsläger där ungdomar coachats till att formulera och presentera behov från deras närmiljö. I ett efterföljande steg i form av en workshop presenterade ungdomarna dessa behov för entreprenörer, vilket resulterade i 14 pilotprojekt som finansierades av VINNOVA. Detta har lett till att entreprenörerna fått ingångar till nya marknader där de får hjälp att identifiera nya behov som bidrar till att senare kunna skapa innovation och tillväxt. I tillägg till detta har även 29 ungdomar fått en tidsbegränsad projektanställning och därmed praktisk erfarenhet av entreprenörskap.

2. Strategi och analys

VINNOVA har under året fortsatt utvecklingen av sina strategi- och prioriteringsprocesser. En viktig ambition har varit att ta in andra aktörers perspektiv och strategier och skapa en samsyn kring viktiga frågor. Därmed lägger VINNOVA en grund för ökad samverkan och större kraftsamlingar. Omvärldsanalys bedrivs utifrån utvecklingen av globala behov, efterfrågan och marknader som kan ge möjligheter till ökad innovationskraft för Sverige.

RB 1.2.1 VINNOVA ska redogöra för myndighetens interna strategiarbete och hur detta påverkar VINNOVAs prioriteringar.

VINNOVAs strategiarbete har under året fokuserat på att fortsätta den långsiktiga förnyelsen av verksam-

heten. Sedan början av 2012 är VINNOVAs programportfölj uppdelad i elva strategiska områden som i sin tur är inordnade i tre övergripande insatsområden: *Insatser för specifika kompetensområden*, *Insatser för specifika målgrupper* och *Öppna och breda insatser*. Myndighetens samtliga områden är nu integrerade i en enhetlig struktur och logik. Förändringen syftar till att bättre kunna svara mot näringslivets och samhällets behov, göra våra insatser mer överskådliga och lättare att kommunicera samt effektivisera vårt interna arbetssätt.

Genom analyser och erfarenhet vet vi att framgångsrika insatser för stärkt innovationskraft behöver ske i flera steg. Innovationsutveckling förutsätter att relevant kunskap och kompetens byggs upp. Kunskapsuppbyggnad och nyttiggörande av kunskap inom värdutveckling från motsvarande aktiviteter inom miljöteknik och produktframtagning i industrin.

VINNOVA driver riktade *insatser för specifika kompetensområden* i syfte att bygga upp ny strategisk kompetens, fylla viktiga kunskapsluckor och omvandla befintlig kunskap till nytta i samhällen. Dessa fyra huvudområden är: Hälsa, Produktion och arbetsliv, Transport och miljö, samt Tjänster och IKT. De är alla av strategisk vikt för Sveriges framtida konkurrenskraft.

Stora, forskningsintensiva företag har stor kapacitet att ta till sig ny kunskap och kompetens och omvandla detta i innovationsprocesser. Små och medelstora företag, offentlig verksamhet och vissa grupper i samhället har inte alltid den förmågan. Universitet och högskolor har förmågan men däremot inte alltid tillräckliga incitament för att delta aktivt i innovationsverksamhet. VINNOVA driver därför riktade *insatser för specifika målgrupper* i syfte att öka mottagar- och utvecklingsförmågan, öka drivkrafterna att satsa på innovation och därmed frigöra outnyttjad innovationspotential i Sverige.

Offentliga innovationsinsatser bör undvika inläsningseffekter och säkerställa kunskaps- och teknikspridning till så stor del av samhället som möjligt. Därför fokuserar VINNOVA i högre utsträckning än tidigare på *öppna och breda insatser* utan läsning till specifika sektorer eller teknikområden. I stället sätter vi gemensamma samhällsutmaningar, behovet, användningen och marknadsmöjligheterna i fokus och kopplar ihop branscher, samhällssektorer, ämnesområden och vetenskapliga discipliner. Dessa breda insatser kan också fungera som språngbrädor för ett framgångsrikt deltagande i EU:s kommande ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020.

RB 1.2.2 VINNOVA ska inom utvalda verksamheter redovisa till vilken grad myndighetens arbete bidrar till nyttiggörande av forskning.

Att bidra till nyttiggörande av forskning är en nödvändig del för den absoluta majoriteten av VINNOVAs investeringar. Nyttiggörandet sker både i form av spridning av ny kunskap och kompetens och genom utveckling av nya varor, tjänster eller processer. De utvalda verksamheterna i denna rapportering illustrerar detta särskilt tydligt.

- En uppföljning av de forsknings- och innovationsmiljöer som finansieras av VINNOVA visar på nyttiggöranden av olika slag. Forskning har tillgängliggjorts genom publikationer och olika kunskapsöverföringsaktiviteter och använts i ut-

vecklingsprojekt hos deltagande företag. Detta har resulterat i nya produkter, tjänster eller processer. Företag har även anställt personal från forsknings- och innovationsmiljöerna och på så vis tillfört kompetens.

- Programmet VINNVÄXT, vars syfte är att främja hållbar tillväxt i regioner bidrog under 2011 till flera nya produkter varav 44 nya varor och 38 nya tjänster. Därutöver har 74 nya prototyper och 35 nya processer rapporteras. Nya företag där initiativen har medverkat till uppkomsten är 63 och de har även medverkat till 20 beviljade patent. Slutligen rapporterar initiativen att de medverkat till att 36 nyetableringar och expansionsinvesteringar kommit till stånd.
- Liknande resultat visar en effektutvärdering av det svenska Kompetenscentrumprogrammet, som avslutades 2006. De företag som medverkat har fått tillgång till kunskap, nätverk och personal. För företagen som deltagit har medverkan också lett till ökade möjligheter att utveckla innovationer som sedan har genererat intäkter i företagen med större nytta och högre kunskapsinnehåll till kunderna. Intäkterna under 2012 av dessa varor och tjänster samt besparingar till följd av nya och förbättrade processer uppskattas till minst 5 miljarder kronor årligen.
- En uppföljning av projekt i programmet Forska&Väx visar att cirka en tiondel av de företag som deltagit i programmet har introducerat en ny produkt eller tjänst, eller utvecklat en ny process eller metod på marknaden tre år efter projektavslut.
- En uppföljning visar att de företag som har finansierats mellan 2002-2004 i snitt har ökat sin omsättning över 16 gånger om (i snitt 5,5 MSEK) mellan året för finansiering och mätpunkten 2011. Dessutom visar uppföljningen att den samlade skatteinbetalningen från alla 195 deltagande företagen är mer än 25 gånger större än den samlade finansieringen från programmet.
- Programmet Produktionslyftet avser att höja kunskapsbasen inom framför allt små tillverkande företag avseende modern produktionsteknologi och lean-tänkande. En utvärdering från 2012 visar att de deltagande företagens resultat, vinstmarginal, soliditet och lageromsättning hade förbättrats betydligt mer än för referensbolagen.

RB 1.2.3 VINNOVA ska redovisa resurser, aktiviteter, och planerade insatser för kommande året för myndighetens särskilda ansvarsområden för forskning och utveckling inom teknik, transport, kommunikation och arbetsliv. För arbetsliv ska VINNOVA särskilt redovisa resurser, aktiviteter och planerade insatser inom organisations- och managementforskning samt hur detta bidragit till innovation och värdeskapande i näringsliv och offentlig verksamhet.

VINNOVAs uppdrag är att investera i forskning och innovation för hållbar tillväxt. Detta innebär att finansieringen ska leda till ekonomiskt värdeskapande genom konkurrenskraftiga produkter och processer, leda till arbetslivsutveckling genom jobbskapande, organisationsutveckling, ledarskap och mångfald, samt främja ekologisk utveckling genom miljövänligare produkter och processer. VINNOVAs olika insatser adresserar som regel flera av dessa dimensioner samtidigt, eftersom det ökar potentialen och sannolikheten för att bidra till hållbar tillväxt i alla dess dimensioner.

För att på ett effektivt sätt vara värdeskapande och bidra till förnyelse är VINNOVAs insatser och investeringar ofta multidisciplinära med en mångfald av kompetenser, allt ifrån affärskompetens, till organisationskompetens och teknikkompetens. Utgångspunkten för VINNOVAs insatser är dessutom behovet, användningen och marknadsmöjligheten för resultatet, snarare än forskningens inriktning.

Därför är det inte bara projektens inriktning eller resultatet av den tekniska lösningen som ligger till grund för indelningen nedan av VINNOVAs portfölj inom områdena arbetsliv, kommunikation och transport, utan framförallt de behov resultaten kommer att användas för. Redovisningen utgår från den bredare indelningen av VINNOVAs alla projekt mot de områden som särskilt pekats ut, men för 2013 specificeras även de planerade resurserna och insatserna inom VINNOVAs strategiska områden som kopplar till de utpekade områdena.

Arbetsliv

VINNOVAs insatser ska bidra med relevant kunskap, och bidra till förändring och förnyelse i organisationer och arbetssätt för att främja innovation, hållbar tillväxt och samhällsnytta. Därför är utveckling av organisation, ledarskap och kompetens en integrerad del i de

flesta av VINNOVAs insatser. Utan denna integration skulle potentialen i olika teknik-, transport- och kommunikationsutvecklingsprojekt bli väsentligt lägre, med mindre och långsammare effekter som följd.

Under 2012 finansierade VINNOVA cirka 170 projekt med koppling till området Arbetsliv med cirka 200 miljoner kronor. För budgetåret 2013 förväntas det totala antalet projekt och deras finansiella omfattning vara på ungefär samma nivå som för 2012.

Inom det strategiska området *Produktion och arbetsliv* är cirka 23 miljoner kronor avsatta för nya projekt under 2013. Av dessa utgörs 10 miljoner kronor av egna medel och 13 miljoner kronor tillkommer via Regeringens proposition 2012/13:30 *Forskning och innovation*. VINNOVA har även ett uppdrag att i samråd med Vetenskapsrådet fördela medel för behovsmotiverad och praktisknära forskning för praktiskt jämställdhetsarbete inom universitet, högskola, näringsliv och offentlig sektor. VINNOVA har för detta tilldelats 32 miljoner kronor, uppdelat på 12 miljoner kronor för 2013 och 20 miljoner kronor för 2014. För pågående program inom detta strategiska område beräknas cirka 35 miljoner kronor att avsättas under 2013.

Under 2012 bedrevs ett sjuttioal projekt med specifik koppling till management och organisation om cirka 68 miljoner kronor. VINNOVAs insatser ska dels främja nyttiggörande av forskningsresultat, dels bidra till spridning av resultat och kunskaper från forskningen. Nedan ges exempel på hur några av dessa insatser bidragit till innovation och värdeskapande.

Ett projekt har utvecklat en metod för förbättringsarbete i samarbete med äldreomsorgen i Katrineholm som har spridits till tre nationella satsningar inom äldreomsorgen, barn- och ungdomsvården samt missbruksvården.

”Inom det strategiska området Produktion och arbetsliv är cirka 23 miljoner kronor avsatta för nya projekt under 2013.”

I ett annat projekt har ett antal västsvenska kommuner och Göteborgs universitet tillsammans med forskare tagit fram en modell som bland annat består av fem kartläggningsverktyg för hur goda arbeten och en väl fungerande verksamhet skapas. Arbetet i projektet har rönt stor uppmärksamhet och verktyg och metoder kommer att spridas till andra delar av svensk offentlig sektor.

Ett tredje projekt har handlat om ett företags uppbyggnad av en enhet med ansvar för innovations- och strategifrågor inklusive införande av ny metodik och insatser för utveckling av företagets innovationsförmåga.

Kommunikation

VINNOVA finansierade drygt 300 projekt inom området Kommunikation under 2012, om sammanlagt cirka 225 miljoner kronor. För budgetåret 2013 förväntas den totala volymen av projekt och omfattning vara på samma nivå som för 2012. Cirka 20 miljoner kronor är avsatta specifikt för nya insatser mot Kommunikation inom det strategiska området *Tjänster och IKT*. För tidigare program planeras ytterligare cirka 80 miljoner kronor under 2013. Den nya satsning som planeras under 2013 inom området är programmet IKT-lyftet som är en vidareutveckling av tidigare program för forskning och utveckling. En satsning planeras också för att stärka nyttiggörandet av forskningsinvesteringar genom innovationsarenor.

VINNOVA har under en lång tid investerat i starka forsknings- och innovationsmiljöer inom kommunikationsområdet. Detta fortsätter inom ramen för de befintliga programmen VINN Excellence Centre och Industry Excellence Centre. För den fortsatta satsningen inom området Kommunikation kommer programmen Strategiska innovationsområden och Utmaningsdriven innovation att vara av stor vikt för att fortsätta att stärka området och de samarbeten som byggts upp inom tidigare branschforskningsprogram inom IKT och telekom.

Betydelsen av internationellt samarbete är stor och därför fortsätter VINNOVA att delta i två av EU:s industrisamarbetsprogram Artemis (inbyggda system) och Eniac (nanoelektriska system) samt i de kommunikationsrelevanta EUREKA-klustren. Likaså fortsätter samarbetet med Indien inom inbyggda system fram till 2014 samt med Kina kring Grön IT.

Inom VINNOVAs insatser riktade mot bland annat små och medelstora företag samt mot offentlig verksamhet utgör IKT och tjänsteutveckling betydande inslag och dessa satsningar bedöms vara fortsatt betydelsefulla för områdets utveckling.

Transport

VINNOVA finansierade cirka 400 projekt med koppling till området Transport under 2012 om cirka 526 miljoner kronor. För budgetåret 2013 förväntas den totala volymen av projekt och finansiell omfattning vara på samma nivå som för 2012.

För budgetåret 2013 är det avsatt 48 miljoner kronor specifikt för nya insatser för transportutveckling inom det strategiska området *Transport och miljö*. Inom pågående program kommer drygt 310 miljoner kronor att avsättas för pågående och nya projekt.

”VINNOVA har under en lång tid investerat i starka forsknings- och innovationsmiljöer inom kommunikationsområdet.”

VINNOVA genomför två nya program inom transportområdet under 2013. Programmet Innovationer för en hållbar framtid är en vidareutveckling av Miljöinnovationsprogrammet och avslutade program inom transportområdet. Programmet Testbäddar för miljö- och transportområdet är en satsning som vidareutvecklar det arbete som initierats inom Test Site Sweden och kommer att hantera initiativ som till exempel regeringsuppdraget kring testbäddar inom miljöteknikområdet.

Utöver de nya programmen driver VINNOVA sedan tidigare samverkansprogram inom transportområdet som till exempel Fordonsstrategisk Forskning och Innovation (FFI) och Nationella Flygforskningsprogrammet (NFFP). Dessutom genomför VINNOVA ett flertal andra satsningar relevanta för transportområdet, men där området inte specifikt pekats ut, som till exempel inom programmen Forska&Väx och Utmaningsdriven innovation.

Inom transportområdet ökar även betydelsen av internationellt samarbete. VINNOVA kommer under 2013 bland annat att delta i aktiviteter som Urban Europe, ERA-NET Transport, Air TN och BONUS. Dessutom kommer tidigare samarbeten med USA (FOT), Kina (miljöteknik och trafiksäkerhet) och Brasilien (miljöteknik) att ytterligare utvecklas.

Teknik

Teknik är ett generellt angreppssätt för att lösa problem och utmaningar, och uppfylla mänskliga behov. Större delen av VINNOVAs satsningar omfattar teknikbaserade lösningar inom områden utöver de som redovisats ovan. Det är inte meningsfullt att särredovisa teknik som ett eget område på samma sätt som för de övriga angivna områdena. Den sammantagna volymen av verksamheten som riktades mot forskning och utveckling mot andra områden än de ovan beskrivna för 2012 uppgick till cirka 1,1 miljard kronor. För 2013 planeras liknande volym på dessa insatser.

3. Forskning, utveckling och innovation

VINNOVA är Sveriges innovationsmyndighet. Vår uppgift är att främja hållbar tillväxt genom att förbättra förutsättningarna för innovation och genom att finansiera behovsmotiverad forskning. År 2012 investerade VINNOVA cirka 2,2 miljarder kronor i olika insatser.

Som beskrivits under avsnitt 2 är VINNOVAs programportfölj sedan 2012 uppdelad i elva strategiska områden som i sin tur är inordnade i tre övergripande insatsområden: *Insatser för specifika kompetensområden,*

Insatser för specifika målgrupper och *Öppna och breda insatser*. Av tabell 7 nedan framgår att de öppna och breda insatserna har ökat mest procentuellt under 2012, vilket är i linje med VINNOVAs strategi som den beskrivits under avsnitt 2. Samtidigt har även de riktade insatserna för specifika kompetensområden och målgrupper ökat i omfattning. På sikt är målet att cirka 50 procent av VINNOVAs finansiering ska ske inom *Öppna och breda insatser*.

TABELL 7. UTBETALT BELOPP FÖRDELAT PÅ VINNOVAs INSATSER

Insats	Strategiskt område	Utbetalt belopp 2010 (tkr)	Antal projekt med utbetalade medel 2010	Utbetalt belopp 2011 (tkr)	Antal projekt med utbetalade medel 2011	Utbetalt belopp 2012 (tkr)	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Insatser för specifika kompetensområden	Hälsa	152 000	81	151 417	90	184 690	137
	Produktion och Arbetsliv	220 864	201	208 453	157	186 043	129
	Transport och Miljö	188 564	169	158 150	137	141 760	116
	Tjänster och IKT	228 783	246	146 992	202	151 325	229
	Totalt	790 211	697	665 012	586	663 819	611
Insatser för specifika målgrupper	Innovativa SMF	306 848	503	316 884	502	314 938	567
	Kunskapstriangeln	128 117	187	152 663	207	176 727	213
	Innovationskraft i offentlig verksamhet	41 052	37	38 195	44	76 246	72
	Individer och Innovationsmiljöer	311 660	106	322 208	97	298 873	135
	Totalt	787 678	833	829 949	850	866 784	987
Öppna och breda insatser	Utmaningsdriven innovation	0	0	70 072	97	112 070	39
	Samverkansprogram	517 143	280	485 904	285	522 581	389
	Internationella samarbeten	22 512	67	16 691	54	38 398	128
	Totalt	539 655	347	572 667	436	673 049	556
Totalsumma		2 117 544	1 877	2 067 629	1 872	2 203 652	2 154

Källa: VINNOVAs datalager

Av de tabeller över utbetalt belopp som inleder varje strategiskt område framgår endast utbetalt belopp för 2012 och således inte för tre år som är brukligt. Under 2012 gjordes strukturen för strategiska områden om, samtidigt som äldre program fasades ut och avslutades. Flera program har dessutom flyttats till nya strategiska områden varför en jämförelse med tidigare år inte är möjlig för programmen under respektive område.

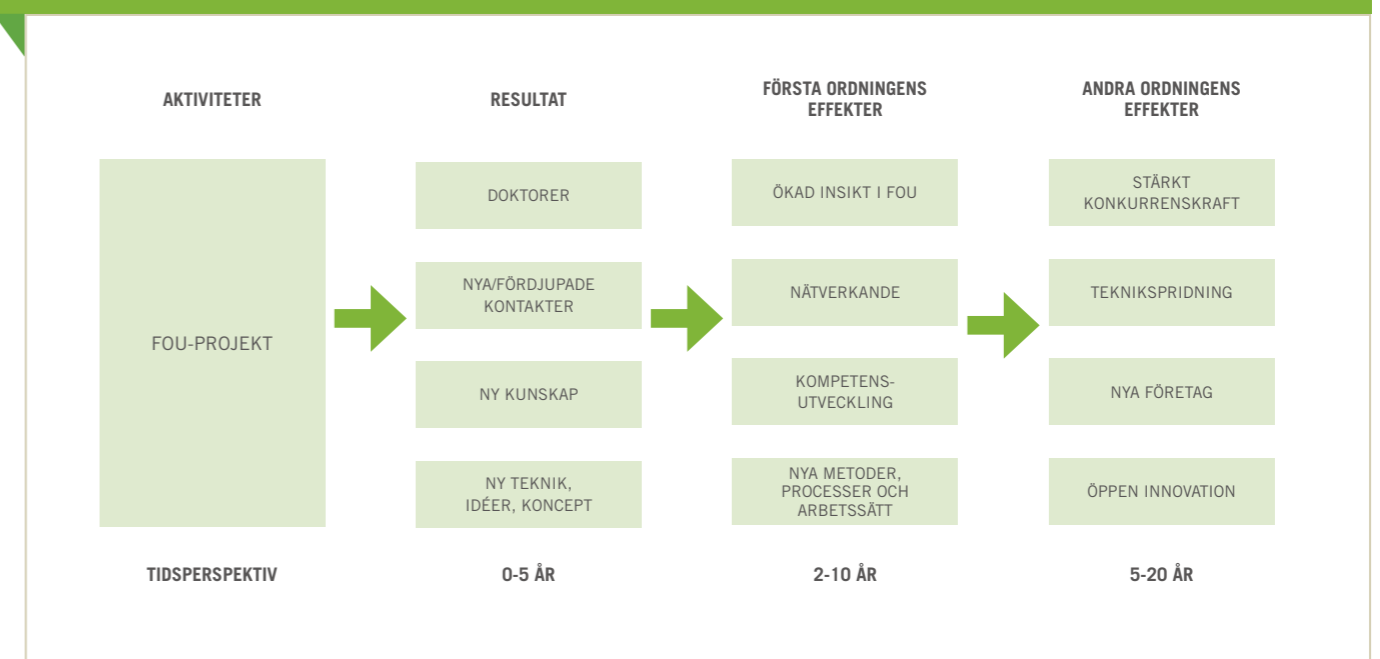
RB 1.1.1 VINNOVA ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.

Verksamhetsplanerna för 2012 och 2013 återspeglar fortsättningen på en långsiktig förnyelse av verksamheten. I korthet går den ut på att VINNOVA går från att vara en forskningsfinansierare till att bli en förändringsagent i innovationssystemet. Samtidigt flyttar vi gradvis fokus från traditionella indelningar i sektorer till gemensamma samhällsutmaningar med tydligare involvering av användare och slutmarknad. Det är inte VINNOVA som ska peka ut riktningen, utan aktörerna ska själva definiera sina utvecklingsbehov. Dessa prioriteringar bygger till stor del på resultaten i analyser, effektanalyser och utvärderingar.

Alla VINNOVAs insatser föregås av ett omfattande förarbete i nära dialog med näringslivet, offentliga aktörer och akademien. Dessutom utgår alla insatser från en förberedande analys av forsknings- och innovationssystemet, där hinder och möjligheter synliggjorts, för att insatserna ska få bästa möjliga effekt. Utvärderingar och effektanalyser är centrala i den processen. Utifrån den förståelsen kan den så kallade effektlogiken (se figur 5), som är en beskrivning av hur insatser, effekter och mål hänger samman, formuleras och testas för de insatser som VINNOVA vill genomföra.

De insatser VINNOVA genomför kan ge många olika typer av resultat och effekter. Effekterna kan infinna sig mer eller mindre nära i tid till programmets genomförande. På kortare sikt förväntas verksamheten leda till resultat i form av exempelvis ny kunskap och koncept eller nya kontakter. Först på längre sikt uppstår effekterna där ökad insikt i forskning och utveckling, kompetensutveckling och nya processer ligger till grund för teknikspridning och stärkt konkurrenskraft i företagen. Vissa VINNOVA-projekt som påbörjas idag kommer att betala tillbaka till samhället fullt ut först om 15 till 20 år. Denna årsredovisning har fokus på årets insatser och resultat, och dessa bör ses i ljuset av vad de förväntas leda till på sikt.

FIGUR 5. EXEMPEL PÅ EFFEKTLOGIK

3.1. Insatser för specifika kompetensområden

Kunskapsuppbyggnad och tidig innovationsutveckling förutsätter att hänsyn tas till unika förutsättningar inom ett givet kompetensområde. Regleringar, branschstruktur, marknad och kunskapsintensitet varierar mellan olika områden. VINNOVA driver därför riktade insatser för specifika kompetensområden.

VINNOVA arbetar nu med fyra strategiska områden av avgörande vikt för Sveriges framtida konkurrenskraft: *Hälsa, Produktion och arbetsliv, Transport och miljö*, samt *Tjänster och IKT*. Insatserna inom dessa områden syftar till att stimulera ekonomisk tillväxt i Sverige genom ökad kompetensöverföring och nyttiggörande av forskning men även till att förbereda aktörerna på att delta i större nationella och internationella utlysningar. Fokus för insatserna ligger dels på att bygga ny relevant kompetens och på att fylla viktiga kunskapsluckor genom långsiktig finansiering av samverkansforskning och teknikutveckling, dels att tillgängliggöra kompetens inom området, exempelvis genom testbäddar och verifiering men också genom seminarier och finansiering av rapporter och analysmaterial.

FÖLJANDE VIKTIGA RESULTAT HAR UPPNÅTTS UNDER 2012:

På hälsoområdet har en rad viktiga framsteg gjorts i VINNOVA-finansierade projekt, exempelvis inom bioteknik och kronisk inflammation. Framför allt har vi under året sett

ett ökat samarbete mellan akademi, näringsliv och offentlig verksamhet för att utveckla innovativa behandlingsmetoder.

Konkurrenskraftig produktframtagning är ett svenskt styrkeområde där VINNOVAs insatser spelar en nyckelroll genom kunskapsutveckling och nyttiggörande. Under 2012 har det mest framträdande exemplet varit Produktionslyftet som enligt en ny utvärdering utgjort en viktig framgångsfaktor för små tillverkande företag i Sverige.

VINNOVA har under flera år investerat i ett flertal framgångsrika forsknings- och innovationsmiljöer inom transportområdet. Under året har ytterligare framsteg gjorts, bland annat inom trafiksäkerhet genom centrumet SAFER. Inom test och demonstration på samma område har VINNOVA bidragit till att bygget av provbanan AstaZero, med potential att bli världsledande, är igång.

Företag och organisationer söker allt oftare efter innovationer utanför den egna organisationen. VINNOVAs satsningar på att stärka utbudet av tillgängliga öppna datakällor har lett till stor uppmärksamhet i media och kunskapsutveckling på området har lett till affärsmöjligheter på sikt. Dessutom har den svenska industrin för IT-system stärkts med nya tekniska lösningar genom en flerårig satsning på informations- och kommunikationsteknik.

VÅRD I HEMMET

Ett exempel på resultat av stor nytta för både industri, vårdgivare samt patienter och deras anhöriga är en robust och säker hem-router, som möjliggör anslutning av bostadslägenheter till sjukvårdens privata nät för att stödja vård av patienter i hemmet. Projektet CARENET har finansierats av VINNOVA.

PRODUKTIONSLYFTET

Produktionslyftet avser att höja kunskapsbasen inom framför allt små tillverkande företag runt modern produktionsteknologi och lean-tänkande. Det har under 2012 utvärderats med avseende på nyckeltal för de företag som deltagit fram till och med 2011. I utvärderingen ingick 48 Produktionslyftsföretag som har jämförts med en referensgrupp på cirka 1000 företag. Företagens resultat, vinstmarginal, soliditet och lageromsättning har analyserats och utvärderingen visar att Produktionslyftsföretagen har förbättrat sina nyckeltal betydligt mer än referensföretagen.

METOD SOM RÄDDAR FÖR TIDIGT FÖDDA FRÅN ATT BLI BLINDA

En ny metod för att rädda för tidigt födda från att bli blinda, som utvecklats vid ögonkliniken för barn, Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus i Göteborg, har spritts över hela världen. Nästa steg, som redan har visat lovande resultat, är att kunna behandla barn med ögonsjukdomen ROP med ett läkemedel som förhindrar blindhet. Projektet belönades med Athenapriset 2012, sjukvårdens största pris till klinisk forskning, där VINNOVA och Dagens Medicin är huvudmän. Projektet har fått finansiering från VINNOVA.

VÅGKRAFT

VINNOVA har sedan 2004 tillsammans med Energimyndigheten finansierat Centrum för Förnybar Elenergiomvandling (CFE) vid Ångströmlaboratoriet på Uppsala universitet. Utvärderingar visar att det är en unik konstellation med såväl akademisk som industriell kompetens av yppersta kvalitet. Med utgångspunkt i långsamma generatorer har konstellationen kring CFE lyckats bli den största aktören inom svensk vågkraft. Företaget Seabased, som är kopplat till CFE, bygger nu världens största vågkraftspark för serieproduktion av vågkraftverk i Lysekils kommun.

§ 2 § 3 – Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla viktiga sektorer inom de svenska innovationssystemen.

RB 1.1.2 VINNOVA ska redovisa direkta och indirekta förändringar av forskningsfinansieringen mot bakgrund av de strategiska satsningar som skett inom ramen för propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, rskr. 2008/09:160, bet. 2008/09:UbU4). VINNOVA ska särskilt redovisa de förstärkningar som skett inom områdena produktionsteknik, transport, flyg samt säkerhet och krisberedskap.

PRODUKTIONSTEKNIK

Som ett resultat av propositionen *Ett lyft för forskning och innovation* startade VINNOVA 2009 två program inom produktionsteknik: **Produktionsstrategier och modeller för produktframtagning** och **Tillverkning i ständig förändring**. Under 2012 har VINNOVA genomfört en utlysning, *Innovativ Produktframtagning*, som genererat 26 projekt om tillsammans 16,2 miljoner kronor med inriktning mot bland annat globala trenderns påverkan på produktframtagning och individualiserade produkter.

För att ytterligare förstärka satsningen har VINNOVA ökat budgeten i utlysningen *Utmaningsdriven innovation* för att möjliggöra finansiering av ytterligare två strategiskt viktiga projekt med fokus på utmaning och förnyelse inom produktionsområdet.

TRANSPORT

VINNOVA har under 2012 ytterligare förstärkt infrastrukturen för samverkan mellan de viktigaste aktörerna inom transportforskningen. Genom utlysningar som *Transportsamverkan*, *Kollektivtrafikcentrum*, *Grön flygteknisk demonstration* och *Utmaningsdriven innovation* har VINNOVA finansierat ett antal större projekt som syftar till att stärka den infrastruktur som skapar

goda förutsättningar för innovationer. Genom att verka i gränssytorna mellan aktörer och kompetenser kompletterar satsningar som *Forum för innovation inom transportsektorn*, *Transporteffektivitetscentrumet CLOSER*, och demonstrationsprojekten runt de två stora flygteknikföretagen den strategiska utveckling som redan pågår och bygger vidare på existerande strukturer. VINNOVA har också, i enlighet med regleringsbrevet, förstärkt programmet **Fordonsstrategisk Forskning och Innovation, FFI**, med 50 miljoner kronor.

FLYG

VINNOVA har beviljats 20 miljoner kronor per år för att stärka det **Nationella Flygforskningsprogrammet (NFFP)**. Denna satsning har använts för att öka programmets omfattning, men också för att göra en särskild satsning på små och medelstora företag inom flygbranschen. Under 2012 utfördes en speciell satsning, *Triple Use*, för att stimulera samverkan och kompetensöverföring mellan flygforskningen och fordonsindustrin.

SÄKERHET OCH KRISBEREDSKAP

Området har under 2012 fullföljt inriktningen mot behov i krissituationer som enskilda företag saknar förutsättningar att själva fullt ut hantera. Utlysningen *Produkt- och tjänstedemonstratorer* har genomfört sin andra ansökningsomgång av två under 2012 och beviljat fyra projekt med totalt drygt 9 miljoner kronor från VINNOVA. Utöver detta har projekt med inriktning på säkerhet och krisberedskap som tillämpningsområde kunnat beviljas finansiering inom flera olika utlysningar. Under året har en utvärdering genomförts av de fem projekten från programmet **Säkerhetsforskning 2007**, ett program som drivits i samarbete med Försvarets materielverk och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Projekt inom utlysningen *Säkerhetslösningar med IKT* har fått fortsatt finansiering.

Hälsa

Området *Hälsa* har stor tillväxtpotential. Globala utmaningar, som en åldrande befolkning, en ökning av livsstilsrelaterade sjukdomar och antibiotikaresistens ställer helt nya krav på samarbete mellan akademien, näringslivet och offentlig verksamhet för att utveckla innovativa lösningar och behandlingsmetoder. Svensk hälso- och sjukvård står inför stora utmaningar med ökat patientinflytande och krav på att utveckla kvaliteten och samtidigt minska kostnaderna. Samtidigt sker en global strukturomvandling inom näringslivet.

VINNOVAs insatser handlar om att hitta lösningar på de utmaningar som Sverige och andra industriländer står inför men också utmaningar som andra delar av världen står inför och ta tillvara på de nya affärsmöjligheter som detta innebär. VINNOVAs vision för det strategiska området *Hälsa* är ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv som möter globala hälsobehov, att vård och omsorg deltar aktivt i utvecklingen av morgondagens innovationer samt ett globalt attraktivt innovationsstödjande ekosystem som kopplar samman vård, forskning och företag.

TABELL 8. INSATSER UNDER 2012 INOM HÄLSA, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012 (tkr)	Antal projekt med utbetalade medel 2012
e-Hälsa program	400	2
Hälsoinnovationer och vårdutveckling	83 465	50
Industriell bioteknik	14 026	12
Innovationer för framtidens hälsa	57 826	34
Innovativa livsmedel	10 578	19
Multidisciplinär BIO	3 325	1
Äldre	15 070	19
Summa	184 690	137

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Hälsoinnovation och vårdutveckling

Syftet med programmet **Innovationer för framtidens hälsa** är att ta fram nyskapande produkter och tjänster inom hälsoområdet med hjälp av mångdisciplinär forskning och innovation kopplade till behov och kund

eller kravställare. Programmet har hittills gett upphov till flera nya innovationer, till exempel ett instrument för bevarande av lungor som utvecklats genom ett samarbete med läkare och företaget Vivoline. Företaget Antrad Medical är färdiga för att marknadsintroducera en plasmatinare som sänker tiden för upptining av en påse blodplasma från 40 till 5 minuter till en lägre

kostnad än befintliga produkter. Företaget, som har växt snabbt, planerar att lansera produkten i Sverige under det första kvartalet 2013 och sedan globalt. VINNOVA och Formas, i samverkan med livsmedelsbranschen, gör under perioden 2010–2014 en gemensam satsning för att stödja svensk livsmedelsforskning genom det tvärvetenskapliga forskningsprogrammet **TvärLivs**. Under året har representanter från hela livsmedelskedjan deltagit i en workshop för att diskutera de behov som de framtida utmaningarna kommer att ställa.

Inom programmet **Kronisk inflammation** har viktiga framsteg gjorts inom livsstil och prevention. Man har visat att enkla kostanvisningar kan förebygga och behandla sjukdomar som orsakas av kronisk inflammation. Programmet är samarbete mellan VINNOVA, före detta Invest Sweden, KK-stiftelsen, Stiftelsen för Strategisk Forskning (SSF), Vårdalstiftelsen och Reumatikerförbundet.

”Företaget Antrad Medical är färdiga för att marknadsintroducera en plasmatinare som sänker tiden för upptining av en påse blodplasma från 40 till 5 minuter till en lägre kostnad än befintliga produkter.”

Inom ramen för programmet **Vinnvård** lanserades hösten 2012 ett så kallat fellowshipprogram med inriktning på *improvement science*. Det nya programmet har som målsättning att bidra till ökad strategisk kunskap om förbättringsarbete inom vård och omsorg i Sverige. Programmet drivs i samverkan mellan The Health Foundation Improvement Science Fellowships och VINNOVA, Vårdalstiftelsen, Socialdepartementet och Sveriges Kommuner och Landsting som är Vinnvårds finansierare.

Äldre och Sociala innovationer

Under året har EU haft *Aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna* som tema. VINNOVA har deltagit i flertalet aktiviteter. Det europeiska samarbetsprogrammet **Ambient Assisted Living (AAL)** har som syfte att gynna europeisk företagsamhet och att

generera IT-baserade lösningar riktade till äldre för ökad livskvalitet och välfärd. VINNOVA håller i den svenska delen av programmet. En av de svenska parterna i detta program är Giraff Technology, ett företag som innan finansiering i AAL bestod av två personer och som nu vuxit till tio personer och rönt stor framgång.

Ett regeringsuppdrag gällande Sociala innovationer för äldre resulterade i en idékatalog som visar på olika initiativ och som har fått stor spridning. Under våren fick VINNOVA ytterligare ett regeringsuppdrag gällande sociala innovationer, som omfattar utvärderingar av fyra olika typer av trygghetsskapande sociala innovationer.

Bioteknik

Programmet **Industriell bioteknik** handlar om hur man kan utnyttja bioteknikens ekonomiska och miljömässiga fördelar och på så sätt bidra till en mer miljömässigt hållbar framtid. Målet med programmet är att ta fram resultat som ska ligga till grund för industriparter för beslut om vidare implementering, uppskalning och investering. Ett exempel är att ersätta kemikalieprocesser, som både kräver mycket fossil energi och använder toxiska substanser, med en bioteknisk process. Programmet **Multidisciplinär BIO** syftar till att stärka samarbeten mellan Japan och Sverige inom det biotekniska området. Finansieringen sker tillsammans med Stiftelsen för Strategisk Forskning (SSF) och går till samverkansprojekt mellan svenska och japanska forskare inom områden som förenar livsvetenskap med andra vetenskapsområden såsom ingenjörsvetenskap, datavetenskap, matematik, fysik och kemi. Projekten avslutas nästa år och en utvärdering kommer då att ske.

Produktion och arbetsliv

Hög sysselsättning och ekonomisk tillväxt förutsätter att Sverige kan konkurrera med varu- och tjänsteproduktion på en allt mer komplex och globaliserad marknad. Användningen av nya material, effektiv produktion och produktframtagning, i kombination med förmågan att stimulera, leda och genomföra förnyelse av verksamheten kommer att vara avgörande för att möta de nya marknadskraven.

Målet för det strategiska området *Produktion och arbetsliv* är att bidra till utvecklingen av ett konkurrenskraftigt svenskt näringsliv och en effektiv offentlig sektor. Insatserna fokuseras därför på kunskapsutveckling och nyttiggörande av nya material, effektiv produktion och metoder för produktframtagning i kombination med att stimulera innovationsförmågan genom organisations- och innovationsledning och att utveckla och tillvarata den mångfald och kompetens som finns inom och utanför organisationen.

TABELL 9. INSATSER UNDER 2012 INOM PRODUKTION OCH ARBETSLIV, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012, tkr	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Designade material inklusive nanomaterial	16 400	15
Dynamiska innovationssystem i omvandling	12 727	9
Innovationsprocesser och entreprenörskap	12 000	11
Institutens roll i systemet	30 827	3
MAX IV	25 767	1
Produktframtagning	10 325	3
Produktionslyftet	4 650	1
Produktionsstrategier och modeller för produktframtagning	42 191	46
Produktion och material, följdinvesteringar	7 322	10
Trämanufaktur	2 000	1
Verksamhetsledning och arbetsorganisation	21 833	29
Summa	186 043	129

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Produktion och produktframtagning

Produktion och produktframtagning handlar alltmer om att kombinera varor och tjänster till ett erbjudande

och/eller att addera nya tjänster till fysiska produkter. Den ökande komplexiteten innebär att nödvändigheten av samverkan mellan forskning, produktutveckling, produktion, affärsstrategier, service och återvinning blir en kritisk faktor för ett konkurrenskraftigt näringsliv.

Under 2012 har arbetet i det internationella programmet ERA-MIN påbörjats. ERA-MIN är inriktat på forsknings- och innovationsfrågor inom gruv- och mineralområdet och ska på sikt göra utlysningar, baserade på frågeställningar i en strategisk färdplan, med finansiering från de olika medlemsländerna. Arbetet med fem områden i färdplanen startades i samband med en välbesökt kickoff i Stockholm. Under året har riktlinjerna för en första gemensam utlysning dragits upp, där Sverige tillsammans med Finland och Ungern kommer att delta.

Programmet **Designade material inklusive nano-material** bidrar till att korta ledtiden för införande av nya forskningsbaserade material och materialsystem i industriella tillämpningar. Under 2012 har programmet främst finansierat internationella samarbeten inom ramen för MNT-ERA.NET, ett europeiskt samverkansprogram med gemensamma utlysningar. Ett spännande exempel är ett samarbete mellan Swerea IVF och FOV Fabrics från Sverige och partners från Tyskland och Portugal i utvecklingen av så kallade piezoelektriska textilfibrer. Syftet med samarbetet är att förbättra känsligheten hos fibrerna samt se hur fibrerna kan användas för energigenerering från kroppsrörelser. Det senare är intressant för möjligheten att förse bärbar elektronik med ström.

Programmet **Produktionsstrategier och modeller för produktframtagning** har som mål att utveckla kompetens som är av central vikt inom strategiskt viktiga områden för industrin. Programmet förväntas dessutom bidra till tätare samverkan mellan aktörer som universitet, högskola, institut samt varu- och tjänsteproducerande företag. Fokus under året har inriktats på kunskapsuppbyggnad inom bland annat globala trenderns påverkan på produktframtagning och innovativa produktutvecklingsmetoder. En programkonferens har genomförts med presentation av samtliga projekt.

Produktionslyftet har under 2012 utvärderats med avseende på nyckeltal för de företag som deltagit fram till och med 2011. Utvärderingen visar att Produktionslyftsföretagen har förbättrat sina nyckeltal betydligt mer än referensföretagen.

Lednings- och organisationsprocesser

VINNOVA fokuserar på att utveckla och nyttiggöra forskning om lednings- och organisationsprocesser för att stödja och utveckla innovationskapacitet i system, organisationer och hos individer. Programmen inom området fokuserar på ledarskapets och arbetsorganisationens betydelse för ökad innovationsförmåga.

I ett nyligen avslutat projekt har tre stora, etablerade företag bedrivit tillämpad forskning i syfte att öka kunskapen om hur man kan införa nya organisatoriska innovationer i en redan väletablerad verksamhet. Ericsson genomförde i samarbete med forskare från Linköpings universitet en förändring av organiseringen av utvecklingsverksamheten från stora komplexa projekt till arbete i mindre team. Genom denna förändring minskade ledtiderna i verksamheten med över 50 procent.

Centrumen CESIS i Stockholm/Jönköping, CIIR i Luleå/Umeå och CIRCLE i Lund studerar innovationssystem och sambanden mellan forskning, innovation och hållbar tillväxt. Centrumen har under året medverkat i en stor mängd seminarier och workshops för att sprida sina resultat till beslutsfattare och tjänstemän. Centrumens forskningsexcellens framgår genom höga placeringar i akademiska rankingar och genom publicering av över 100 artiklar, kapitel och böcker.

”Genom denna förändring minskade ledtiderna i verksamheten med över 50 procent.”

Boken *Den hållbara svenska modellen – innovationskraft, förnyelse och effektivitet* redogör för den svenska modellens överlevnadsförmåga, men visar samtidigt att frågan om innovationer förblir central för dess framtid. Boken lanserades på ett seminarium och många följde även releasen via webb-tv. Boken *Innovation and Growth – From R&D Strategies of Innovating Firms to EconomyWide Technological Change* innehåller artiklar av ett flertal av världens ledande forskare inom innovation och tillväxt och syftar till att bidra med ytterligare kunskap och förståelse kring företags satsningar på forskning och utveckling och hur det påverkar ekonomin i stort.

Transport och miljö

I Sverige såväl som i andra länder finns en allt större medvetenhet om att samhällsutvecklingen inte får ske på bekostnad av kommande generationers möjligheter till försörjning och god livskvalitet. Konsumentkrav och producentansvar ifråga om miljö och hållbarhetsaspekter har blivit en allt starkare drivkraft och efterfrågan på miljöteknik och miljövänligare systemlösningar är starkt växande.

Få områden påverkar och påverkas tydligare av globalisering och urbanisering än transportområdet. Transportbehov, resmönster och godsflöden förändras. En ökad mobilitet i världen innebär att miljontals människor och varor får större rörelsefrihet och nya möjligheter, men ökningen innebär också stora globala såväl som lokala problem i form av koldioxidutsläpp, trängsel, trafikolyckor och kostnader för vägar och trafiksystem. Utmaningarna skapar en mycket stor efterfrågan på lösningar och nya affärsmöjligheter.

Inom det strategiska området *Transport och miljö* fokuserar VINNOVA på insatser riktade mot kunskaps- och teknikutveckling och kompetensförsörjning, insatser riktade mot test- och demonstration, specifika åtgärder för att förstärka existerande forsknings- och innovationsmiljöer samt utveckling och fördjupning av internationella samarbeten.

TABELL 10. INSATSER UNDER 2012 INOM TRANSPORT OCH MILJÖ, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012, tkr	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Centrum för förnybar elenergiomvandling	12 624	3
Framtidens personresor	1 088	6
Innovationer för en hållbar framtid	44 156	35
Innovativa logistiksystem och godstransporter	2 908	4
Internationella samverkansprogram	7 990	14
Testbäddar inom miljöteknik	12 151	13
Transport – övrigt	5 197	14
Transport och miljörelaterade centrum	31 866	10
Transport och miljö, följdinvesteringar	685	1
Transport Policy och samverkan	23 095	16
Summa	141 760	116

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Teknik, kunskaps- och kompetensutveckling

VINNOVA har under flera år investerat i ett flertal forsknings- och innovationsmiljöer inom transportområdet. Satsningarna är långsiktiga, ofta tio år, och sker i samverkan mellan akademi, näringsliv och offentliga aktörer. Fokus finns på områden som farkostdynamik, trafiksäkerhet, transport och infrastrukturplanering, kollektivtrafik, miljövänliga och energieffektiva farkoster och transporteffektivitet. De stora utmaningar som området står inför, kan komma att leda till att pågående struktumvandling snarare intensifieras än mattas av. Därför satsar VINNOVA på program med fokus på kunskap med bärkraft långt in i framtiden samt på forskning som bidrar till mångfalden och som vågar ifrågasätta rådande föreställningar.

Forskningscentrumet SAFER har, genom sin ledande position inom området bearbetning av kördata, fått en central roll i det amerikanska forskningsprogrammet SHRP2. Chalmersforskare vid SAFER har tagit fram en prototyp till världens första krockdocka som representerar en genomsnittlig kvinna.

Bioteknikföretaget BioAgri har i ett projekt inom utlysningen *Miljöinnovationer* utvecklat och demonstrerat de positiva egenskaperna av en mikroorganism på tillväxt av tallplantor i växthus. Företaget har nyligen tecknat sin första order med ett svenskt skogsföretag på 80 kubikmeter bakteriesuspension.

”Chalmersforskare vid SAFER har tagit fram en prototyp till världens första krockdocka som representerar en genomsnittlig kvinna.”

Under 2012 har projektet *Hållbar återvinning av platta bildskärmar* (HÅPLA) vid Chalmers Industri-teknik genomfört en pilot tillverkning och test av en metod att tillverka belysningsarmaturer av återvunna bildskärmar. Testet har lett till att armaturen ska CE-märkas och produktionen planeras komma igång i början av 2013.

Test & demonstration

VINNOVA har under flera år investerat i projekt och samverkansarenor för att tillgängliggöra, vidareutveck-

la och etablera världsledande faciliteter för test och demonstration inom transportområdet. Detta görs via satsningar som till exempel *Test Site Sweden*, *Simulatorcentret ViP* och den nyligen startade satsningen kring *Testbäddar för miljöteknikområdet*. Olika intressenter och faser i innovationsprocessen har olika förväntningar på vad infrastrukturer kan bidra med och mötet mellan vetenskapliga discipliner och aktörer kan bidra till att helt nya kunskaper och lösningar skapas.

Under året påbörjades byggnationen av trafiksäkerhetsanläggningen AstaZero utanför Borås. Anläggningen blir den första i världen av sitt slag, helt inriktad på avancerad trafiksäkerhet. Provning och verifiering är en mycket viktig del av fordonsutvecklingsprocessen och eftersom det finns ett internationellt behov av provbanor och kompetens inom området förväntas AstaZero bli en testbana med hög internationell lyskraft. Initialt skapas ett 20-tal kvalificerade arbetstillfällen och på sikt beräknas det bli fler.

Nationell och internationell samverkan

VINNOVA både koordinerar och finansierar ett flertal nationella plattformar med syfte att stärka såväl den nationella samordningen som svenska frågeställningar och dess tyngd och mandat internationellt. Exempel på sådana samordnande funktioner är TRANSAM, Forum för innovation inom transportsektorn, kanslifunktionerna för Fordonsstrategisk Forskning och Innovation (FFI) respektive Nationella flygforskningsprogrammet (NFFP), den nationella EU-gruppen och expertfunktioner i relation till EU-samarbetet. Dessutom genomför VINNOVA flera internationella satsningar tillsammans med andra EU-länder, samt med länder utanför Europa som till exempel Kina, USA och Brasilien.

Sverige har under flera år varit en drivande aktör för att få in forskning och utveckling om tunga lastbilar inom EU:s transportforskningsprogram. Som ett resultat av detta arbete finns nu i årets utlysning inom programmet ämnena *Configurable and adaptable truck* och *High efficiency energy conversion for future heavy duty transport*. Resultaten har möjliggjorts av det samarbete som drivs inom den så kallade Teknikplattformgruppen där svenska representanter i EU:s teknikplattformar diskuterar strategiska svenska inspel tillsammans med de nationella ledamöterna.

Tjänster och IKT

Tjänster växer stadigt som andel av svensk och global ekonomi. Produktion av tjänster ökar i betydelse inom de flesta verksamheter från basindustri, kommunikation, handel och logistik till offentliga verksamheter. Varor och tjänster blir allt mer integrerade på marknaden. Informations- och kommunikationsteknik (IKT) skapar konkurrenskraft och framtida möjligheter och har i grunden förändrat, och fortsätter att förändra, sättet på vilket vi gör affärer, utvecklar produkter och tjänster, driver företag och agerar som konsumenter. Beroendet av IKT har accentuerats av dess möjliggörande roll inom alla sektorer. Tjänste- och IKT-innovationer blir också allt viktigare för att möta stora samhällsutmaningar som till exempel en åldrande befolkning eller utformning av hållbara och attraktiva städer. Men även frågor om personlig integritet, säkerhet, tillgänglighet och tillförlitlighet ökar i betydelse genom den digitala revolutionen.

VINNOVAs målsättning med det strategiska området *Tjänster och IKT* är att stödja ett konkurrenskraftigt näringsliv som möter globala samhällsutmaningar genom innovativa lösningar. Det är centralt för VINNOVA att investera i forskning och innovation med ett tydligt behovs och användarfokus.

TABELL 11. INSATSER UNDER 2012 INOM TJÄNSTER OCH IKT, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012, tkr	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Citizens' Services	2 695	6
E-Förvaltning	9 976	6
Framtidens kommunikation	30 757	26
IKT Strategiska satsningar	7 750	8
JTI IKT	34 274	51
Living Labs User Innovation	3 408	2
Möjliggörande IKT	9 908	9
Säkerhet och krisberedskap	13 959	17
Tjänster och IKT, följdinvestering	6 372	12
Var Dags IT	12 002	33
Öppen innovation	20 225	59
Summa	151 325	229

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Tjänsteinnovation

För att möta behov av kunskap och kompetens för tjänsteinnovation har under året ett antal insatser genomförts. Inom e-förvaltningsområdet har VINNOVA de senaste åren haft ett flertal satsningar med goda resultat. Det internationella programmet **Citizens' Services** rymmer nya sätt att utveckla nationella arkivfrågor, byggnadslov samt mobila tjänster och affärsmodeller för e-förvaltning i de finansierande länderna.

Inom ramen för **Säkerhet och krisberedskap** har VINNOVA under 2012 fullföljt inriktningen mot behov i krissituationer som enskilda företag saknar förutsättningar att själva fullt ut hantera. Företaget 4C Strategies har tagit fram ett beteendevetenskapligt metodikunderlag för att mäta och utvärdera en individs agerande under en kris eller krisövning. Enligt företaget förväntas projektets resultat ge en ekonomisk effekt för företaget på mellan 5 och 8 miljoner kronor per år.

Företag och organisationer söker allt oftare efter innovationer utanför den egna organisationen. Kunder och användare blir också viktiga innovatörer. Inte minst blir detta tydligt inom området öppna data, där nya tjänster kan skapas utifrån öppna datakällor. För att öka kunskapen och kompetensen hos såväl näringsliv som offentlig verksamhet har VINNOVA inom programmet **Öppen innovation** lagt störst tyngd på två utlysningar inom området öppna data. Fokus för dessa är att stärka utbudet av tillgängliga öppna datakällor, ett område som identifierats i behov av insatser. Projekten har lett till stor uppmärksamhet i media såväl som till kunskapsutveckling på området utöver ett ökat utbud av datakällor. Projekten täcker så olika områden som patientdata, mönstringsinformation, el och miljödata, data om kulturarv och konst, samt trafikdata.

”Företag och organisationer söker allt oftare efter innovationer utanför den egna organisationen.”

Vidare har stöd getts till innovationsinriktade aktiviteter, som tävlingar (hackathons) inom trafiksektorn, hälso- och sjukvårdsområdet samt inom digitala tjänster. Ett antal publika tjänster (appar) och nya företag är

resultat av dessa aktiviteter. I anslutning till själva tävlingsmomenten erbjuds utvecklare att presentera sina tjänster och produkter, för att hitta sina första kunder.

För att ytterligare förstärka tjänsteutveckling och nyttiggörande av forskning samt utveckla och testa idéer och innovativa lösningar stöder VINNOVA så kallade **Living Labs**, vilka är arenor för innovation där utveckling görs med användare i verkliga sammanhang och dagliga aktiviteter. VINNOVA finansierade under 2012 Halmstad Living Labs (HLL) för att tillsammans med Hälsoveteknikcentrum Halland och Hälsoveteknik Alliansen skapa ett nationellt Living Lab för hälsoveteknik.

Informations- och kommunikationsteknik

Inom programmet **Möjliggörande IKT** startades en utlysning med namnet *Banbrytande IKT* under 2008. Tio banbrytande tekniska lösningar finansierades i tidiga skeden utan medfinansiering från näringslivet. På några års sikt förväntas projekten ge framgångsrika kommersiella lösningar för den svenska systemindustrin. Redan nu har de flesta projekten etablerat företagssamarbete, som en effekt av resultaten, bland annat med ABB, AB Volvo och GE Healthcare. Sex projekt har påbörjat ett industrisamarbete som i två fall har lett till vidareutveckling av forskningsresultaten i form av köp av prototyper och kommersialisering i ett existerande system.

Resultat från utlysningen *Smartare, snabbare, konvergerande lösningar* är kunskapsuppbyggnad och tekniska resultat från projekten har lett till många smartare, snabbare och/eller konvergerande IKT-lösningar. Projekten har resulterat i flera internationella samarbeten och ett ökat deltagande i EU-program.

Inom IKT-området representerar VINNOVA Sverige i två europeiska *Joint Undertakings*: ARTEMIS och ENIAC där EU-kommissionen, medlemsstaterna och näringslivet går samman för att stödja och finansiera industrirelevant forskning inom inbyggda respektive nanoelektroniska system och tillämpningar. Målet är att förstärka kompetensen och medverka till att industrin i Europa blir mer konkurrenskraftig inom dessa områden. VINNOVAs satsning i dessa program har lett till att flera företag, huvudsakligen små och medelstora, fått nya kontakter och utökat nätverk utanför Sverige.

3.2. Insatser för specifika målgrupper

§ 2 § 1 – Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen.

Sveriges fulla innovationspotential kan endast nås om fler aktörer förmås att delta i innovationsprocesser. Idag begränsas många av de mindre företagen av svårigheter att tillgodogöra sig forskning, offentliga verksamheter har svaga incitament att ta risker genom att satsa på förnyelse och vissa normer i samhället kan hindra utveckling. Även universitet och högskolor har idag svaga drivkrafter för att bidra i innovationsprocesser. VINNOVA driver därför riktade insatser för att stärka intresset och innovationskapaciteten hos ett antal identifierade målgrupper.

Insatser för specifika målgrupper innefattar de strategiska områdena *Innovativa SMF*, *Kunskapstriangeln*, *Innovationskraft i offentlig verksamhet* samt *Individer och innovationsmiljöer*. Insatserna syftar dels till att direkt stimulera ekonomisk tillväxt i Sverige genom att frigöra inlåst innovationspotential och bygga mottagar-kapacitet, dels till att förbereda aktörerna på att delta i större nationella och internationella utlysningar.

FÖLJANDE VIKTIGA RESULTAT HAR UPPNÅTT UNDER 2012:

Portföljen av insatser mot små och medelstora företag (SMF) har breddats genom en satsning på innovationscheckar där företag får en möjlighet att köpa tjänster från kunskapsleverantörer. Det pågår även ett utvecklingsarbete för att göra VINNOVAs utbud av insatser mot små och medelstora företag tydligare och enklare. Ny statistik visar att tidigare insatser har varit gynnsamma. Bland annat har de företag som finansierats 2002-2004 inom programmet

VINN NU, som riktar sig mot nystartade företag, i snitt ökat sin omsättning över 16 gånger om (i snitt 5,5 MSEK) mellan året för finansiering och mät-punkten 2011.

Genom att öka utbytet mellan utbildning, forskning och innovation – Kunskapstriangeln – kan universitet och högskolor utvecklas och bli än mer globalt attraktiva och relevanta för studenter, forskare, samhälle och näringsliv. I arbetet med att stödja den utvecklingen har VINNOVA under året gjort stora framsteg såväl i det direkta samarbetet med uni-versitets- och högskoleledningarna som genom program som stärker drivkrafter för enskilda forskare.

Arbetet för att öka innovationskraften i offentlig verksamhet har intensifierats under året. Det gäller särskilt projekten med offentlig innovationsupp-handling och avtalet med Sveriges Kommuner och Landsting om samarbete kring ett antal större utvecklingsprojekt. Etablerade insatser som programmet Innovationsslussar har visat på tydliga resultat i en utvärdering. Programmet tar sjukvårdspersonalens idéer till lösningar och produkter och dessa har i flera fall lyckats nå kommersiella tillämpningar.

Under året har VINNOVA genomfört spännande satsningar med syfte att involvera grupper av individer som ofta inte deltar i innovationsprocesser. Det har exempelvis gällt unga i utsatta bostadsområden som har fått möjlighet att träffa erfarna entreprenörer och det har gällt förändringsarbete för ett ökat genusmedvetande bland starka forsknings- och innovationsmiljöer.

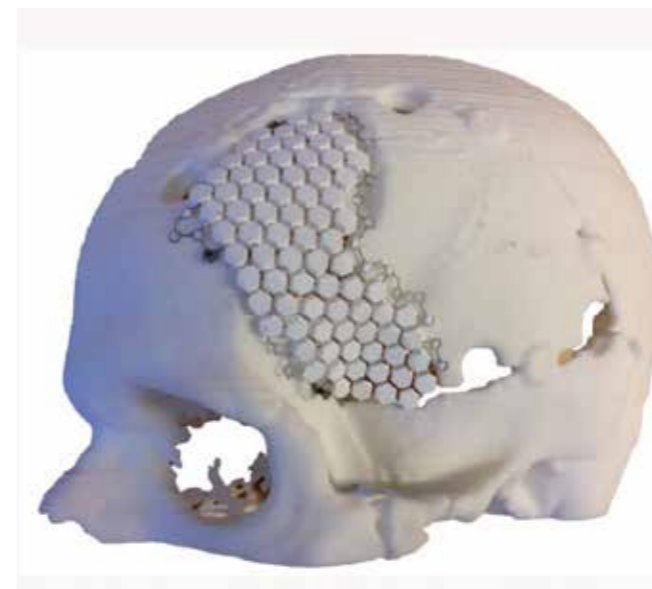

SOLCELLSLAMPA PÅ EXPORT

Företaget HiNation har på bara ett par år förändrat livet för afrikanska familjer, småföretagare, lärare och sjukhuspersonal. Problemen med användningen av den farliga fotogenlampan i Afrika fick Linda Krondahl, civilingenjör, att våga satsa på en kombinerad lampa och mobilladdare som drivs av solljus. Lampan finns idag på sex kontinenter. Stort fokus ligger på Afrika där företaget fått beställningar från Tanzania. Företaget har finansierats av VINNOVA.

VERIFIERING FÖR TILLVÄXT

Ett exempel på hur programmet Verifiering för tillväxt bidrar till att forskningsresultat omsätts till samhällsnytta är projektet Mosaik. Forskare från Karolinska Institutet och Uppsala universitet har utvecklat en metod för att gjuta biokeramiska mosaikbitar på ett titannät. Tekniken används för att reparera skallben efter trauma och hjärnkirurgi och testas nu kliniskt på patienter. VINNOVA har finansierat projektet som har resulterat i bildandet av ett nytt företag, OSS-Q.

GENUSMEDVETENHET FRÄMJAR INNOVATION

Under året presenterades konceptbåten All Aboard. Genom att lyfta fram en förbisedd användargrupp, i detta fall kvinnor, utvecklade projektet drygt 50 nya idéer till lösningar och funktioner för en fritidsbåt till nytta för alla. Det VINNOVA-finansierade projektet illustrerar hur ökad genusmedvetenhet kan främja innovation.

Innovativa SMF

Små och medelstora företag (SMF) får en allt större betydelse för den svenska ekonomin – som förändringsagenter, som viktiga kanaler för kommersialisering av ny kunskap och teknik, och inte minst som källor till nya växande företag med ökad tillväxt. Sveriges innovationsklimat behöver i större omfattning anpassas för små och medelstora företag. Innovationsförmågan och konkurrenskraften hos de små medelstora företag som vill växa och ta till sig ny kunskap är avgörande för framtida arbetstillfällen och förnyelse av svenskt näringsliv.

Det strategiska området *Innovativa SMF* syftar till att stimulera och stödja innovationsdriven tillväxt i dessa företag. Målet är att genom olika former av innovations- och utvecklingsstöd långsiktigt stärka tillväxten genom att öka företagets tillgång till ny kunskap och affärsförnyelse. Genom VINNOVAs insatser för små och medelstora företag ska dessa erbjudas möjligheter till ny kunskap och ny teknik, öka och effektivisera förmågan att genomföra och exploatera innovationsinvesteringar, förbättra sin affärsstrategiska hantering av immateriella rättigheter och stärka sin internationalisering.

RB 1.1.3 VINNOVA ska redovisa hur myndigheten förbättrar sina insatser för små och medelstora företag, inklusive små och medelstora företags internationalisering, samt myndighetens samlade insatser för dessa aktörer. För de insatser som vänder sig direkt till små och medelstora företag ska VINNOVA dessutom redovisa metoder som använts för att nå ut till målgrupperna. Insatserna ska redovisas och kommenteras för utrikes respektive inrikes födda samt utifrån kön. VINNOVA ska även bedöma och visa resultaten av detta arbete.

TABELL 12. INSATSER FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG UTBETALADE MEDEL 2012 FÖRDELAT EFTER KÖN, (TKR) OCH ANTAL PROJEKT PER INSATS

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012 Kvinnor	Andel av utbetalt belopp 2012 Kvinnor	Utbetalt belopp 2012 Män	Andel av utbetalt belopp 2012 Män	Totalt utbetalt belopp 2012	Antal projekt med utbetalade medel 2012
EUREKA och Eurostars	12 688	14 %	78 260	86 %	90 947	214
Forska&Väx	17 128	14 %	106 509	86 %	123 637	241
Inkubatorer	1 500	5 %	30 000	95 %	31 500	6
Innovativa SMF	16 533	46 %	19 734	54 %	36 267	18
VINN NU	1 350	12 %	10 200	88 %	11 550	32
Kreativitet och entreprenörskap	6 378	34,9%	11 884	65,1%	18 262	56
Totalsumma	39 077	14,3%	233 713	85,7%	272 790	567

Källa: VINNOVAs datalager

Under 2012 har VINNOVA bedrivit ett intensivt utvecklingsarbete med att förbättra våra insatser för målgruppen innovativa små och medelstora företag (SMF). Huvudfokus för arbetet har varit att stärka företagets förmåga att ta emot, tillämpa och utveckla nya kunskaper och tekniker i nya affärsmöjligheter. En avgörande del i arbetet har varit att ytterligare bredda företagets möjliga kontaktytor mot forskning som bedrivs på universitet och högskolor. Den viktiga internationaliseringen har framgångsrikt bedrivits genom programmet Eurostars som stödjer marknadsnära forsknings- och utvecklingsprojekt där företag från minst två medlemsländer i EUREKA deltar.

Att förbättra insatser innebär även att skärpa träffsäkerheten i VINNOVAs olika satsningar. Många innovativa små och medelstora företag har aldrig varit i kontakt med vare sig VINNOVA eller universitet och högskolor. I det arbetet tar vi hjälp av andra aktörer som befinner sig närmare dessa företag. Till exempel har VINNOVA under 2012 använt sig av distributörer för innovationscheckar, det vill säga VINNOVA nyttjar partners som har en naturlig daglig kontakt med målgruppen för att nå ut till företagen med innovationscheckarna. Ett annat sätt att effektivt nå ut till våra målgrupper är att medverka i ett stort antal informationsmöten där både företag och organisationer i stödsystemet informerats om aktuella insatser för små och medelstora företag. Exempel på dessa informationsaktiviteter under 2012 är *Småföretagsdagarna*, IVA:s projekt *Innovationskraft Sverige*, olika regiondagar och *SME Week* tillsammans med andra myndigheter och RISE.

Målet med det fortsatta utvecklingsarbetet, som fullt ut ska implementeras under 2013 och 2014, är att skapa tydligare, enklare och effektivare relationer och kontaktytor mot företagen. VINNOVAs insatser måste på ett ännu mer genomgripande sätt än idag utgå ifrån företagets behov. Behovsanpassade insatser måste också kombineras med generella insatser för samtliga innovativa små och medelstora företag.

Människor med olika bakgrund är viktiga för att skapa förnyelse i näringslivet. För att stärka Sveriges innovationskraft behöver vi ta tillvara på den fulla potentialen i hela samhället. Idag deltar vissa grupper i

lägre utsträckning i innovationsprocesser än vad som är målet. VINNOVAs sätt att arbeta med frågan handlar framför allt om ett aktivt arbete för att inkludera dessa målgrupper i alla satsningar som vi själva initierar eller genomför. I vår verksamhet är det ofta för begränsat att enbart fokusera på kön eller utländsk härkomst. Vi arbetar därför på bred front med att ta fram insatser till grupper av människor eller organisationer som inte är så vanligt förekommande i våra insatser. I arbetet inkluderar vi också målgrupper som av olika skäl kan missgynnas av invanda samhällsstrukturer. Bra exempel på insatser för att uppnå målen inom området är programmet **Genus och innovation** som syftar till att utveckla och förstärka genusforskning för jämställdhet för en långsiktigt hållbar tillväxt samt programmet **Testmarknad** med syfte att ta tillvara på innovationskraften bland unga i utsatta bostadsområden. Båda satsningarna uppvisar goda resultat.

När det gäller insatser för små och medelstora företag har VINNOVA tagit fram statistik på hur utbetalade medel fördelar sig med avseende på kön (se tabell 12).

Uppgifterna i tabellen visar på skillnader mellan män och kvinnor på så sätt att företag och projekt som drivs av män överlag erhåller mer bidrag än kvinnor. Undantagen är programmen *Innovativa SMF* och *Kreativitet och entreprenörskap* där skillnaderna inte är lika stora. När det gäller fördelningen av medel på utrikes respektive inrikes födda för små och medelstora företag så samlas i nuläget denna information inte in av sökande vid ansökningstillfället. VINNOVA har istället valt att arbeta aktivt med frågan på andra sätt, se ovan. Vid våra utlysningförfaranden strävar vi efter att i olika skeden – ansökan, beslut samt genomförande – arbeta för att ge goda möjligheter för män, kvinnor och personer med utländsk bakgrund att ta del av våra satsningar. VINNOVA avser att arbeta vidare med dessa viktiga frågor.

INSATSER OCH RESULTAT

Under 2012 har nya insatser samlats under programmet **Innovativa SMF**. De främsta delinsatserna inom detta program är ett regeringsuppdrag för att stärka affärsstrategisk hantering av immateriella tillgångar i små och medelstora företag, samt innovationscheckar.

Forskning och teknikutveckling

Innovationsinsatser bör inte begränsas till spets-teknik. En generell utmaning är dock att små och medelstora företag ofta har begränsade resurser för ett effektivt innovationsarbete. Många mindre företag saknar erfarenheter av samverkan med lärosäten och institut. Offentliga insatser behöver utvecklas för att nå fram även till dessa företag. Därför har VINNOVA utformat så kallade innovationscheckar på 100 000 kronor. Det är ett mindre belopp företag kan erhålla via regionala distributörer för att förnya sin affärsverksamhet.

VINNOVA har under 2012 genomfört ett pilotprojekt för att utvärdera möjligheten att via regionala aktörer distribuera innovationscheckar till små och medelstora företag. Syftet med piloten var att utvärdera möjligheten att på ett kostnadseffektivt sätt arbeta med regionala partners. Tre aktörer delade ut innovationscheckarna under 2012: Almi, IUC och Coompanion.

VINNOVA har under 2012 fortsatt att bedriva de redan etablerade och populära programmen Forska&Väx och VINN NU i samma omfattning som tidigare. Dessutom har VINNOVA finansierat Innovationsbron med 50 miljoner kronor för att driva och utveckla det nationella inkubatorprogrammet.

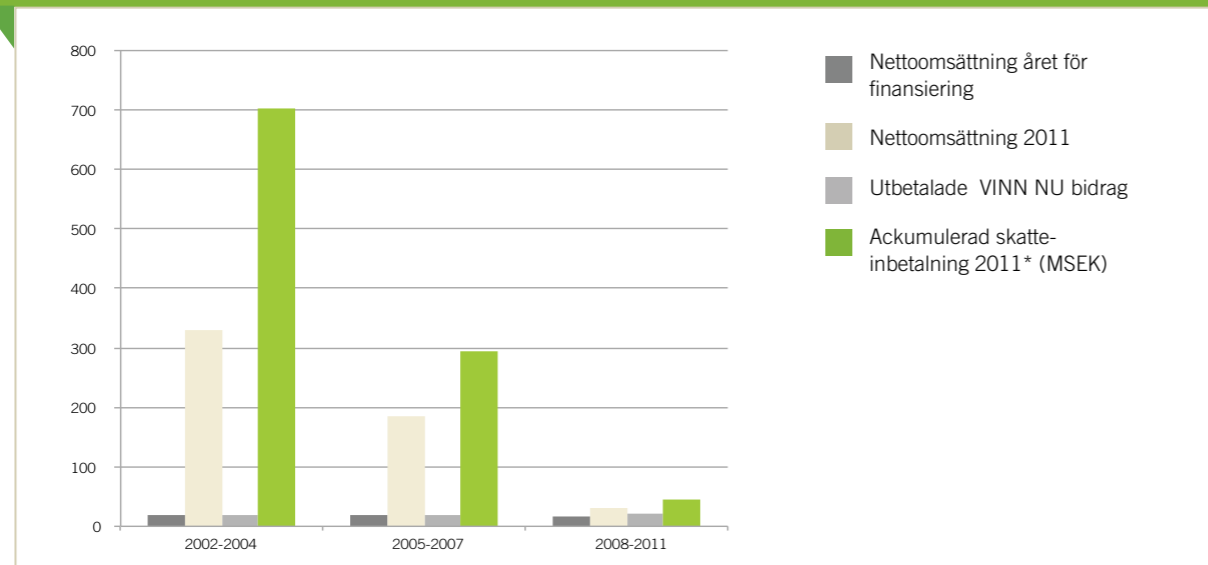
Programmet VINN NU startade år 2002. En uppföljning som illustreras i figur 6 visar att de företag som har finansierats mellan 2002-2004 i snitt har ökat sin omsättning över 16 gånger om (i snitt 5,5 MSEK) mellan året för finansiering och mätpunkten 2011. Dessutom visar diagrammet i figur 6 att den samlade skattebetalningen från alla 195 deltagande företagen är mer än 25 gånger större än den samlade finansieringen från programmet.

Immateriella tillgångar

Hur mindre företag hanterar immateriella tillgångar är ofta avgörande för tillväxt. VINNOVA och PRV har gemensamt fått i uppdrag av regeringen att understödja en utveckling av det offentliga stödsystemet i dess marknadskompletterande roll inom områdena rådgivning och finansiering av immaterialrätt som affärsstödande verktyg. För VINNOVAs del handlar det om att utveckla ekonomiska stödformer som stimulerar och utvecklar företagens affärsstrategiska hantering av sina immateriella tillgångar.

VINNOVA ansvarar för att utforma det ekonomiska stödet så att det på ett bra sätt stödjer små och medelstora företag i att utforma strategier för hantering av immateriella tillgångar. En pilot för det

FIGUR 6. FÖRÄNDRING AV NETTOOMSÄTTNING MELLAN FINANSIERINGSÅR, SAMT ACKUMULERAD SKATTEINBETALNING* SEDAN FINANSIERINGSÅR OCH 2011 FÖR 195 FÖRETAG I VINN NU

*Akkumulerad bolagsskatt + inkomstskatt + sociala avgifter

finansiella stödet, så kallade immaterialrättscheckar har startats under hösten med några utvalda distributörer och rådgivare, Almi och SISP (branschorganisationen för inkubatorerna), med syfte att ta fram kunskap om vilket innehåll utbildningen av rådgivarna bör ha, samt för att testa den föreslagna arbetsprocessen mellan företag, rådgivare och immaterialrättspecialister.

Internationellt samarbete

För att svenska små och medelstora företag ska kunna konkurrera i dagens globala kunskapsekonomi krävs att de är uppkopplade mot de potentiella exportmarknaderna och innovationsmiljöerna i viktiga länder. Under 2012 har de små och medelstora företagens internationalisering stöttats främst genom planerings- och resebidrag som gett företagen möjlighet att söka samverkan inom i första hand EU, Brasilien och Kina. Dessutom har VINNOVA liksom tidigare år främjat

internationell projektsamverkan genom EUREKA och Eurostars. SWECO har genomfört en effektutvärdering av svenskt deltagande i EUREKA 2001-2009. Utvärderingen visade att EUREKA är en viktig komponent för att skapa ett betydande antal nya eller förbättrade produkter och processer. Dessutom spelar EUREKA en viktig roll för att hjälpa svenska företag att nå internationella marknader.

Eurostars stödjer marknadsnära forsknings- och utvecklingsprojekt där företag från minst två medlemsländer i EUREKA deltar. Insatsen bidrar därmed också till internationell uppkoppling av deltagande företag. En uppföljning av svenskt deltagande i Eurostars visade att 60 procent av de tillfrågade företagen har förbättrat sina produktionsprocesser eller metoder för att tillhandahålla tjänster och att 50 procent av företagen har marknadsintroducerat minst en ny vara.

TEKNIK FÖR ÖGONSTYRNING

Tobii Technology är ett världsledande företag inom ögonstyrning. Tekniken avgör exakt var på en datorskärm en användare tittar. Bara genom att titta på en ikon på skärmen vet datorn att det är den vi vill aktivera. Företaget befinner sig i en kraftig expansionsfas och har fått stor uppmärksamhet internationellt, inte minst genom att Intel gått in som delägare. De räknar med att deras teknik för ögonstyrning finns i miljontals datorer inom några år. Tobii har finansierats av VINNOVA och är även årets vinnare av Svenska innovationspriset.

STORLEKSHJÄLP PÅ NÄTET

Företaget Virtusize har utvecklat ett virtuellt provrum som hjälper kunder som köper kläder via Internet att välja rätt storlek och passform. I dag finns Virtusize på ett 20-tal e-handels-sajter. Enligt företagets egen statistik minskar de returer som beror på fel storlek med 50 procent för de e-handlare som använder verktyget. Under året tog företaget in riskkapital från både professionella aktörer och privatpersoner. Planen är att bolaget inom kort ska etableras i Storbritannien, Tyskland och USA. Projektet har finansierats genom VINNOVAs program VINN NU.

Kunskapstriangeln

Utvecklingen av den globala kunskapsekonomin har gett universitet och högskolor en nyckelroll för Sveriges attraktivitet. Genom att öka utbytet mellan forskning, utbildning och innovation – Kunskapstriangeln – kan lärosätena utvecklas och bli än mer globalt attraktiva och relevanta för studenter, forskare, samhälle och näringsliv. Det skulle öka avkastningen av investerade medel och ge bättre utbildning, högre forskningskvalitet och ökad förmåga att omsätta kunskap i samhällsnytta.

VINNOVAs insatser inom det strategiska området *Kunskapstriangeln* fokuserar på att på bästa sätt svara mot de behov som universitet och högskolor ser som mest angelägna för att kunna arbeta strategiskt med att öka samspelet mellan forskning, utbildning och innovation. För en positiv utveckling behövs incitament som stödjer detta. Målen för VINNOVAs insatser de kommande åren är därför att utveckla en förankrad modell för fördelning av fakultetsmedel efter bedömning av kvalitet och prestation i samverkan med det omgivande samhället.

TABELL 13. INSATSER UNDER 2012 INOM KUNSKAPSTRIANGELN, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012, tkr	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Pilotprojekt	4 500	3
Nyckelaktörsprogrammet	45 466	19
Verifiering för tillväxt	65 623	81
VINNMER	56 013	106
VINNPRO	5 125	4
Summa	176 727	213

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Strategisk ledning

Under året har VINNOVA påbörjat återkommande dialoger med ledningar för universitet och högskolor för att utveckla VINNOVAs insatser inom området. Målet är att VINNOVA på ett bättre sätt ska stödja universitet och högskolors egen utveckling av strategier för en fullt utvecklad kunskapstriangel. Dessutom har VINNOVA initierat pilotprojekt där universitet och högskolor tagit initiativ som syftar till att vidareutveckla

indikatorer för samverkan och nyttiggörande.

Inom **Nyckelaktörsprogrammet** finansierar VINNOVA samverkanskontor, vilket är en föregångare och komplementär till de innovationskontor som startades 2008. Finansieringen görs för att universitet och högskolor ska få incitament att bredda sina innovationsaktiviteter och att utöka lärosätenas inflytande på innovation i sina respektive regioner. En utvärdering visar att satsningen stimulerar önskade förändringar i innovationsarbetet och gör också att tempot i denna utveckling stimuleras avsevärt. Programmet legitimerar

också lärosätenas arbete med en kulturförändring, genom att inkludera samverkan, innovation och entreprenörskap i den ordinarie verksamheten.

Verifiering för kommersialisering av forskningsresultat

Verifiering är många gånger ett nödvändigt steg på vägen från framsteg inom forskningen till nyttiggörande i samhället. Inom programmet **Verifiering för tillväxt** stödjer VINNOVA de av regeringen utsedda innovationskontoren samt holdingbolagen vid lärosätena i arbetet med att driva tidiga verifieringsprocesser. Under 2012 har programmet utvecklats så att det även svarar mot de särskilda behov som finns när det gäller kommersialisering i tidig forskningsnära fas. I dessa satsningar ansvarar innovationskontoren och holdingbolagen för fördelning av bidragsmedel. För att kvalitetssäkra de processer och verktyg som används för detta arbete har VINNOVA haft en kontinuerlig dialog med innovationskontoren och holdingbolagen.

På uppdrag av regeringen har VINNOVA också genomfört en utlysning för uppbyggnad av idébanker vid holdingbolag vid universitet och högskolor. Syftet med uppdraget var att öka antalet forskningsresultat som kan kommersialiseras och nyttiggöras. Uppdraget har rapporterats till Utbildningsdepartementet med en rekommendation hur avsatta medel ska fördelas för åren 2012-2013, baserat på bedömning av det som inkom inom utlysningen.

Personrörlighet

Personrörlighet är den mest direkta formen av kunskapsöverföring, och samtidigt en av de effektivaste. VINNOVA har under 2012 beslutat att avsätta medel inom ramen för mobilitetsprogrammet **Mobility for Growth**. Syftet är att säkerställa internationell mobilitet och långsiktig tillgång till seniora nyckelpersoner med hög kompetens inom akademi och näringsliv. Detta program delfinansieras via Marie Curie Actions inom ramen för EU:s sjunde ramprogram. Mobility for Growth bygger på de positiva erfarenheterna och den internationella uppmärksamheten av VINNOVAs VINNMER-program. Stort fokus kommer att läggas på mobilitet mellan näringsliv och akademi.

Programmet **VINNMERs** långsiktiga mål är på god väg att nås genom att 11 kvinnor nått positionen som

professor inom akademien. Flera rekryteringar har också skett till andra sektorer såsom en rektor, tre industrispecialister samt en till en statlig myndighet.

Under 2012 avslutades programmet **VINNPRO**, vilket har varit en satsning för att främja att fler forskarskolor av hög internationell kvalitet utvecklas i nära samverkan med starka forsknings- och innovationsmiljöer, företag och andra avnämare. En följdinvestering inom programmet har genomförts under 2012 genom projektet **TIES** för vidareutveckling av industrirelevant kunskapsutbyte av internationella metoder för programvarutestning och innovation.

Övriga återrapporteringskrav

RB 1.3.1 Enlighet med propositionen
Ett lyft för forskning och innovation
(prop. 2008/09:50) ska bidra till forskningsprojekt vid universitet och högskolor omfatta medel för de direkta och de indirekta kostnaderna i samma proportioner som beräknats för projektet i sin helhet. Avsikten är därvid inte att åstadkomma en generell höjning av statliga myndigheters finansiering av de indirekta kostnaderna, utan att den ska anpassas till den faktiska situationen i det enskilda fallet. VINNOVA ska återrapportera omfattningen och erfarenheten av detta.

VINNOVAs hantering av den fulla kostnadstäckningen har gällt projektbeslut som fattats efter den 1 augusti 2010. I anvisningarna till de VINNOVA-utlysningar som annonserats har framgått att sökande universitet och högskolor ska redovisa full kostnadstäckning för såväl direkta som indirekta kostnader.

För ansökningar inkomna från och med 2012-01-01 och som beviljats anslag senast 2012-12-19 där universitet och högskolor är bidragsmottagare har det genomsnittliga påslaget för indirekta kostnader som begärts från VINNOVA legat på drygt 32 procent. Motsvarande procentsats för 2011 var 26 procent. Eftersom variationen mellan de olika projekten är stor bedöms denna förändring inte vara större än att den faller inom ramen för en normal variation.

Innovationskraft i offentlig verksamhet

Den offentliga sektorn har en viktig roll för att skapa ett innovativt samhällsklimat, där olika regelverk och styrmedel kan användas för att premiera nytänkande och utveckling, även i näringslivet. Det handlar dels om att offentliga tjänster i sig ska vara innovativa, dels om att offentlig verksamhet aktivt ska bidra till utvecklingen av innovativa lösningar på egna problem och för stora samhällsutmaningar. En viktig förutsättning för att åstadkomma denna förändring är att offentliga aktörer utvecklar ett närmare samarbete med privata och idéburna organisationer, liksom med forskare och akademiska miljöer.

Målsättningen för det strategiska området *Innovationskraft i offentlig verksamhet* är att VINNOVA ska bidra till att offentlig sektor blir en drivkraft för både utveckling och användning av innovationer. VINNOVAs roll inom detta område är framför allt att vara en långsiktig utvecklingspartner för andra offentliga aktörer, där myndigheten erbjuder kunskap och konkreta insatser för att identifiera och hantera de faktorer som idag hämmar innovationskraften i offentlig verksamhet.

TABELL 14. INSATSER UNDER 2012 INOM INNOVATIONSKRAFT I OFFENTLIG VERKSAMHET, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012, tkr	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Framåtblickande strategiunderlag	8 627	7
Innovationskraft i offentlig verksamhet	14 542	12
Innovationsslussar och testbäddar	31 421	33
Innovationsupphandling	9 175	7
Strategisk samverkanskommunikation	11 345	7
Stöd till extern media	396	1
Utveckling av innovationssystem i regioner	740	5
Summa	76 246	72

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Kunskapsuppbyggnad

Under 2012 har arbetet i det strategiska området *Innovationskraft i offentlig verksamhet* fokuserat på att bygga en bred grund för kommande satsningar. En rad pilotprojekt har initierats i syfte att stödja kunskapsuppbyggnaden inom området och stimulera fler offentliga aktörer att aktivt arbeta med innovation.

Ett av dessa pilotprojekt är *eGov Lab*, som syftar till att bygga upp en testmiljö för e-förvaltningsprojekt i bred samverkan med offentliga och privata aktörer. Miljön innebär en möjlighet för beslutsfattare inom offentlig sektor att utveckla krav, testa nya lösningar och sprida kunskap kring framtidens elektroniska tjänster och förvaltning.

Inom området har också ett formaliserat samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

etablerats genom att en överenskommelse undertecknades i maj 2012. Detta har bland annat resulterat i ett antal större utvecklingsprojekt för e-frågor som nu koordineras av SKL:s Center för e-Samhället (CeSam). Ytterligare ett exempel är initieringen av en studie med syfte att undersöka hur innovationer uppstår i offentlig verksamhet och vilka strukturer som behövs för att ta dessa innovationer vidare till implementering och spridning.

Innovationsslussar

Syftet med **Innovationsslussar** är att etablera en struktur som fångar upp idéer från vårdpersonalen i den egna verksamheten och omsätter den till konkreta lösningar som kan förbättra och utveckla hälso- och sjukvården. Dessutom ska slussarna fungera som en kontaktpunkt för företag som vill testa sina idéer inom vården och på så sätt öka samverkan mellan vård och företag. I förlängningen ska innovationsslussarna öka innovationskraften inom hälso och sjukvården och även skapa en ökad tillväxt i näringslivet. Slussarna drivs av landsting eller regioner och löper under tre år.

Offentlig innovationsupphandling

Det viktigaste målet med VINNOVAs verksamhet inom området **Offentlig innovationsupphandling** är att innovationsupphandling ska ses som ett självklart verktyg för problemlösning i offentlig verksamhet, och att den bidrar till att generera och sprida innovationer.

För att åstadkomma detta behöver fler upphandlingar av innovationer göras.

För att nå målen har VINNOVA under 2012 haft en utlysning öppen om bidrag till upphandlande myndigheter för upphandling av innovationer. De finansierade projekten i denna ska ge upphov till exempel och förebilder på upphandling av innovationer i Sverige. VINNOVA arbetar också med att skaffa information om andra svenska exempel på upphandling av innovation.

Sju projekt har finansierats, bland annat *Innovativ Upphandling X*, ett 3-årigt projekt som drivs av Inköp Gävleborg. Avsikten med detta är att man ska kunna upphandla måltidssituationer snarare än livsmedel och på så sätt förbättra servicen till de äldre. Ett annat projekt drivs av Karolinska Universitetssjukhuset, *Innovationsupphandling XQuality*, en förstudie om en innovationsupphandling avseende patient- och personalsäkerheten vid röntgenundersökningar och behandlingar.

VINNOVA har ökat sitt stöd och vägledning om upphandling av innovationer, främst genom dialog med upphandlande myndigheter. Nya temasidor med information lanserades i november på VINNOVAs webbplats. Utöver detta har VINNOVA under året arbetat med tre EU-projekt (SILVER, InnoBuild och InnoPartnering Forum), två regeringsuppdrag tillsammans med Energimyndigheten respektive Trafikverket, samt med myndighetssamverkan nationellt och internationellt.

INNOVATIONSSLUSSAR GER RESULTAT

VINNOVA finansierar sex innovationsslussar runt om i landet med syfte att fånga upp idéer från vårdpersonalen som kan förbättra och utveckla hälso- och sjukvården. En halvtidsutvärdering visar att slussarna hittills resulterat i:

1300 idéer från vårdpersonal
43 nya produkter och en ny tjänst
8 patent/mönsterskydd
22 nya företag

Ett exempel på en idé från sjukgymnaster i Norrköping är Strokegreppet som är utformat för att handen ska ligga kvar i ett stabilt grepp. Detta gör att patienten lättare kan manövrera rollatorn, vilket ger en effektivare rehabilitering och gör vardagen enklare.

Individer och innovationsmiljöer

Innovationer har olika ursprung. De kan baseras på en forskares vetenskapliga upptäckt men också på enskilda personer som ser ett behov i sin vardag eller på en företagare som ser nya affärsmöjligheter. En framgångsfaktor är också ledning och organisation av innovationsprocesser. Miljöer som förmår attrahera ekonomiska resurser, företag eller enskilda individer med talang är viktiga för kompetensförsörjning, innovationsförmåga och innovationsutveckling i Sverige. Innovationsmiljöer är också viktiga plattformar i regioner eller sektorer och de bidrar till att utveckla akademins förmåga till samverkan.

VINNOVA utvecklar program för att ta tillvara en mångfald av individers kunskaper, erfarenheter och idéer i innovationsprocesser. Det strategiska området *Individer och innovationsmiljöer* syftar till att skapa förutsättningar för individer, grupper (till exempel ungdomar), nätverk och organisationer att utveckla innovationer och internationellt attraktiva innovationsmiljöer.

TABELL 15. INSATSER UNDER 2012 INOM INDIVIDER OCH INNOVATIONSMILJÖER, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012, tkr	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Berzelii Centra	33 250	3
BSR Stars	3 323	8
Genus och Innovation	4 554	13
Industry Excellence Center	4 930	4
Institute Excellence Centres	45 586	7
Omställningsförmåga och kompetensförsörjning	12 150	13
Testmarknad	14 443	38
VINN Excellence Center	92 125	20
VINNVÄXT	88 513	29
Summa	298 873	135

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Individer och grupper

Eftersom innovationer har så olika ursprung gäller det att fånga olika grupper av individer och att involvera grupper av individer som normalt inte känner sig delaktiga i innovationsprocesser. Exempel på grupper

kan vara unga, personer med utländsk bakgrund och kvinnor. Därför har VINNOVA olika typer av insatser för att få till stånd en förändring och initiera innovationsprocesser som kan utvecklas vidare av entreprenörer, företag och andra organisationer. Många gånger kan detta göras i form av pilotprojekt.

För att ta till vara på innovationskraften bland unga i utsatta bostadsområden genomför VINNOVA programmet **Testmarknad**. Ungdomar i övre tonåren har fått möjlighet att träffa erfarna entreprenörer och tillsammans initiera innovationsprocesser. Inom ramen för detta har tre sommarcamper och tre workshops genomförts. I sommarcampen 2012 deltog 44 ungdomar och 23 entreprenörer.

Många undersökningar har visat att genusmedvetenhet är en viktig del i att frigöra innovationspotential. VINNOVAs satsning **Tillämpad genusforskning för starka forsknings- och innovationsmiljöer** avslutades under 2012. Projekten har bedrivit förändringsarbete för att öka genusmedvetandet och skapa förutsättningar för respektive miljö att bli starkare inom sitt verksamhetsfält. De forsknings- och innovationsmiljöer som ingått i satsningen vittnar om förändringar i termer av stärkt effektivitet, kompetenshöjning och en normmedveten arbetsplats. Hälsinglands sparbank fördubblade 2012 sitt resultat från 2010, något som främst ses som en effekt av det genusarbete som genomfördes inom ramen för ett projekt.

Ledning och organisering av innovationsprocesser är avgörande för hur väl kreativitet, kompetens och teknik kan omsättas till innovationer och konkurrenskraft. Under året har VINNOVA därför stöttat såväl kunskapsutveckling som resultatpridning. Det handlar om att föra in nya arbetssätt för innovation samt utveckling av nya affärsmodeller i olika företag. Andra insatser för resultatpridning har varit projektkonferenser, workshops och handböcker.

Innovationsmiljöer

VINNOVAs satsningar på innovationsmiljöer syftar till att skapa internationellt attraktiva innovationsmiljöer som förmår att attrahera ekonomiska resurser, företag eller enskilda individer och bidra till innovationsutveckling i Sverige. VINNOVA erbjuder miljöerna en långsiktig finansiering, ofta tio år, för att skapa förutsättningar för parterna att ta sig an frågeställningar som kräver uthållighet. Finansieringen är indelad i etapper och inför varje etapp genomförs utvärderingar av miljöerna. I programmen **Berzelii Center** och **VINN Excellence Centra** har internationella utvärderingar av centrumen slutförts under 2012. De visar över lag på välfungerande miljöer som starkt bidrar till kunskaps-

och teknikutveckling. *UPSC Centre for Forest Biotechnology* visar *spectacular progress* och anses vara en av de internationellt ledande växtbioteknikmiljöerna. Vid den senaste uppföljningen av Berzeliiprogrammet rapporterades bland annat 101 utländska gästforskare, 714 publikationer, 13 patent och medverkan i 29 EU-projekt. Ett exempel på spinoff är centrumet *Anti Diabetic Food Centre* i Lund där företaget SpeximO bildades 2012. Företaget använder stärkelse från det lilla fröet quinoa för att göra hudkräm vänligare mot såväl hud som miljö. Idén gjorde SpeximO till årets vinnare i entreprenörstävlingen Venture Cup.

Föregångaren till VINN Excellence Center, Kompetenscentrumprogrammet 1995-2007, har varit föremål för en effektutvärdering. Bland annat visade effektutvärderingen att forskningen har påverkat många av företagets strategier för forskning och utveckling genom att bidra med underlag för att besluta om i vilken riktning som företaget ska gå och i vilken grad som företaget ska samarbeta med universitet eller andra företag. Deltagandet i kompetenscentrumen har även ökat kompetensen hos företagets personal vilket tillsammans med rekrytering av medverkande universitetsforskare ökat företagets förmåga att ta till sig ny forskning. Även detta har på ett positivt sätt påverkat företagets intäkter och kostnader.

Under 2012 har en ny finansieringsmodell utvecklats och tillämpats på programmet **VINNVÄXT**, vars syfte är att främja hållbar tillväxt i regioner. Modellen innebär en förlängning men gradvis nedtrappning av VINNOVAs finansiering under förutsättning att miljöerna utvecklar planer och strategier för hur miljön ska utvecklas vidare, genom till exempel EU-medel, kapital från näringslivet eller liknande. Under året har VINNOVA dessutom finansierat elva planeringsbidrag för nya VINNVÄXT-miljöer.

Utöver samarbetet inom innovationsmiljöerna är det viktigt med ett väl fungerande samarbete mellan miljöerna. Inom detta område verkar **BSR Stars**, vars mål är att genom tätare samarbete och smart specialisering öka attraktiviteten och innovationsförmågan hos företag och forsknings- och innovationsmiljöer i Östersjöregionen. Projekten arbetar inom mobil telekommunikation, marina transporter, vattenrening och design och tjänster för äldre. VINNOVA har via BSR Stars arbetat för att ena åtta östersjöstater om

en innovationsutlysning i BONUS-programmet som öppnade i slutet av året.

§ 2 § 2 – Verket för innovationssystem ska bidra till att utveckla industriforskningsinstitutens roll inom de svenska innovationssystemen.

Som en del av VINNOVAs aktiviteter med att utveckla industriforskningsinstitutens roll i innovationssystemen har programmet **Institute Excellence Centres** varit centralt. Utöver detta program är forskningsinstitutet viktiga aktörer och utövare inom VINNOVAs sektoriella program. Institutet är mycket konkurrenskraftiga i utlysningar och leder en mängd projekt. Samverkansprogrammen är också viktiga för institutet. De har även varit framgångsrika inom utlysningen i programmet **Utmaningsdriven innovation**. VINNOVA har återigen ökat den sammanlagda finansieringen av forskningsinstitut från 268 497 kronor år 2011 till 310 072 kronor år 2012.

Efter AstraZenecas besked om nedläggning av forskningen i Södertälje bjöd VINNOVA in till en hearing om forskning i global omvandling. Den följdes upp med ett dialogmöte och en förstudie kring framtidens lifescience-industri i Sverige som leddes av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut. Förstudien lämnades till Regeringskansliet som underlag till forsknings- och innovationspropositionen. I propositionen föreslog regeringen etablering av ett nytt forskningsinstitut inom life science. SP fick förtroendet att bygga upp institutet som fått namnet, SP Process Development.

VINNVÄXT I SIFFROR
(för verksamhetsåret 2011)

- 2494** samarbetsaktörer
- 44** nya varor
- 38** nya tjänster
- 74** nya prototyper
- 35** nya processer
- 135** vetenskapliga publikationer
- 36** nyetableringar/expansionsinvesteringar

ROBOTDRÄKT FÖR REHABILITERING

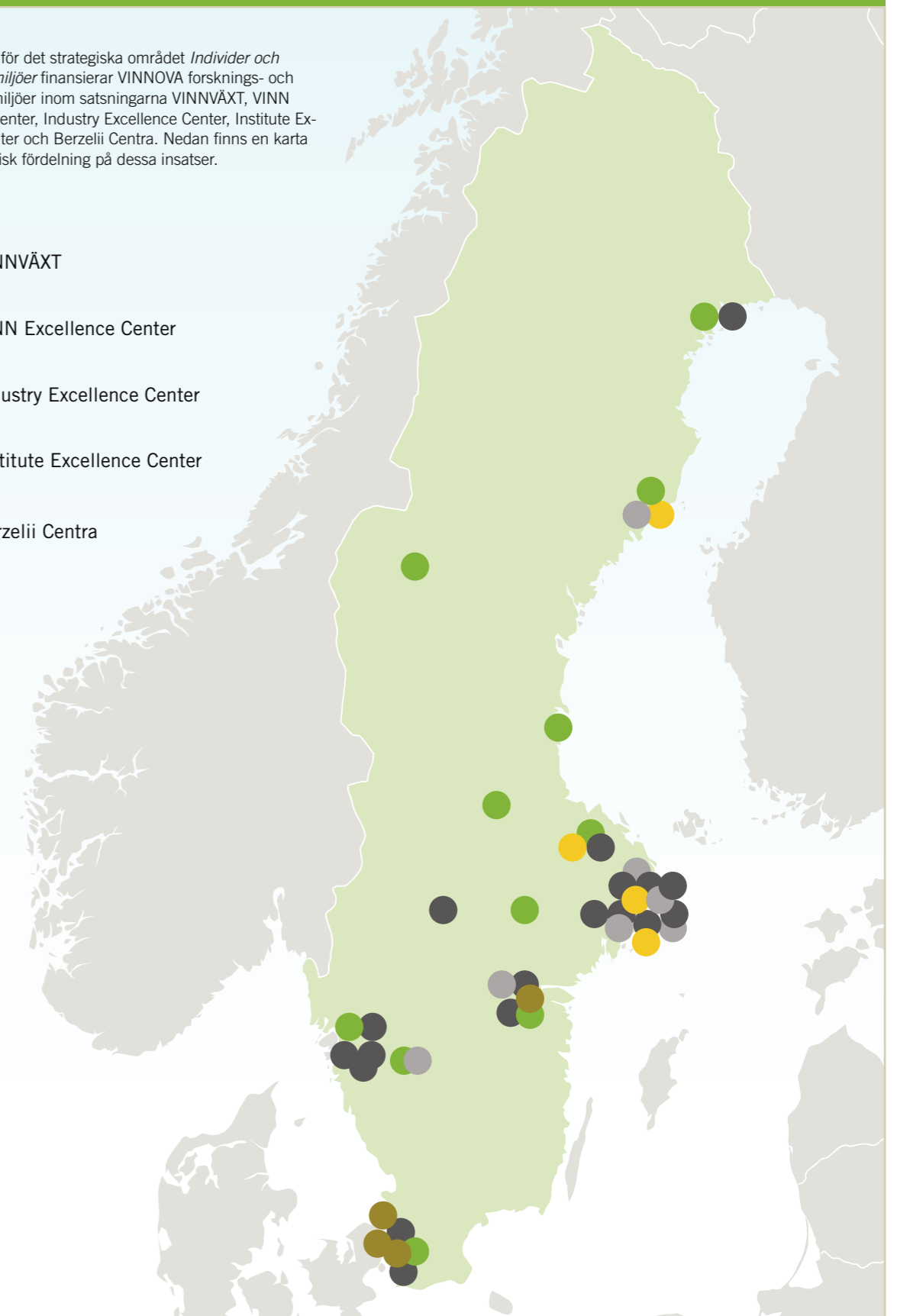
Robotdalen – ett av VINNOVAs VINNVÄXT-initiativ – är idag ett etablerat varumärke i Japan och USA. Forsknings- och innovationsmiljön kopplar upp sig mot företag och innovatörer i hela landet och internationellt. Under året har de bland annat lanserat en robotdräkt, HAL, som ska få strokepatienter snabbare på fötter igen. Danderyds sjukhus har ingått ett avtal med japanska Cyberdyne för att testa dräkten. Cyberdyne Sweden är Robotdalens andra internationella företagsetablering och ingår i satsningen på Technology for Independent Life.

FIGUR 7. VINNOVA-FINANSIERADE FORSKNINGS- OCH INNOVATIONSMILJÖER INOM DET STRATEGISKA OMRÅDET INDIVIDER OCH INNOVATIONSMILJÖER

Inom ramen för det strategiska området *Individer och innovationsmiljöer* finansierar VINNOVA forsknings- och innovationsmiljöer inom satsningarna VINNVÄXT, VINN Excellence Center, Industry Excellence Center, Institute Excellence Center och Berzelii Centra. Nedan finns en karta med geografisk fördelning på dessa insatser.

- VINNVÄXT
- VINN Excellence Center
- Industry Excellence Center
- Institute Excellence Center
- Berzelii Centra

3.3. Öppna och breda insatser

De globala utmaningarna är en allt starkare drivkraft för nya lösningar och innebär därigenom också nya affärsmöjligheter. VINNOVAs öppna och breda insatser utgår ifrån samhällsutmaningar där aktörerna får incitament att samlas kring lösningar av utmaningar utan lösningar till teknik eller aktör.

De öppna och breda insatserna innefattar de strategiska områdena *Utmaningsdriven innovation*, *Samverkansprogram* och *Internationella samarbeten*. Insatserna syftar till att stimulera ekonomisk tillväxt i Sverige genom gränsöverskridande samverkan och integration och samarbete mellan politikområden, forskningsområden, samt såväl privata som offentliga aktörer inom områden med relevans för svensk konkurrenskraft.

FÖLJANDE VIKTIGA RESULTAT HAR UPPNÅTTS UNDER 2012:

Programmet **Utmaningsdriven innovation** är fortfarande i ett tidigt skede, men har utvecklats positivt under året genom att flera spännande och breda konstellationer har formerats. De framtida affärsmöjligheterna bedöms vara stora och det internationella intresset för programmet har ökat starkt.

Under året har vi utvecklat en modell för strategiska innovationsområden som har fått stor uppmärksamhet i näringslivet, akademien, den offentliga sektorn och i politiken. Ett stort antal sektors- och ämnesövergripande samarbeten har inletts och arbetet med att ta fram strategiska forsknings- och innovationsagendor har påbörjats. På längre sikt kommer satsningen att förankra ledande företag och avancerad kompetens i Sverige samt attrahera nya ledande företag och ny avancerad kompetens hit. Nya utvärderingar visar även att de sektoriella samverkansprogrammen klart har överträffat förväntningar vad gäller nytta och engagemang i näringslivet.

Internationellt har VINNOVA möjliggjort viktiga kontakter och konkreta samarbetsprojekt mellan forskare och företag i Sverige och länder som Kina, Indien, Brasilien och Japan. Det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och innovation är fortsatt starkt. VINNOVAs främjandeverksamhet har haft en katalyserande roll och bidragit till goda förutsättningar för svenska aktörer.

FLYGTEKNIK

Inom **Nationella Flygtekniska Forskningsprogrammet**, NFFP, och **Grönt flygtekniskt demonstrationsprogram** har en ny generation av flygmotorkomponent tagits fram. Den är utvecklad av GKN Aerospace Engine Systems i Trollhättan i samverkan med svenska små och medelstora företag, Högskolan Väst och PTC Innovatum. Komponenten är ett mellanhus i stål, istället för titan, vilket ger ett lägre pris med bibehållen kvalitet. Detta gör att beroendet av leverantörer av titan bryts och att det öppnas upp för en helt ny europeisk och svensk leverantörsbas. Mellanhuset har konstruerats i ett internationellt samarbete med Rolls-Royce i Storbritannien inom programmet Clean Sky. Brogren Industries (som ingår i ett kluster av ett 30-tal små och medelstora företag) fick under 2012 sin första order av GKN för att leverera komponenter till den framgångsrika motorn Rolls-Royce Trent XWB till Airbus A350XWB.

SVENSK-KINESISKT SAMARBETE

VINNOVA har under året genomfört ett antal aktiviteter och aktivt arbetat med att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovations-samarbetet. I augusti höll VINNOVAs generaldirektör på inbjudan av Chinese Academy of Engineering en föreläsning för representanter från några av Kinas största företag och i september anordnade VINNOVA ett seminarium om hållbar utveckling med Ministry of Science and Technology i Qingdao.

670

personer deltog på årets informationsturné vars syfte var att sprida kunskap om EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling (FP7). Turnén ägde rum under mars till maj och bestod av åtta informationstillfällen från Umeå i norr till Lund i söder.

LÅNGSIKTIGA SATSNINGAR FÖR LIFE SCIENCE-FÖRETAG

Programmet **SAMBIO/SAMPOST** har möjliggjort för små och stora life science-företag att ha långsiktiga satsningar i samverkan med de mest framstående akademiska miljöerna. Utvärderingen av programmet visar på ett mycket starkt engagemang från både industrin och akademien och ett flertal potentiella nya produkter. De deltagande företagen poängterar också att programmet har underlättat för dem att rekrytera kompetent personal. Ett av företagen som lyckades bäst med sitt projekt var Sectra, som utvecklade *MicroDose Mammography* för mammografiundersökningar med mycket låg röntgenstrålning. Det resulterade i att Philips Medical investerade över 500 miljoner kronor och köpte Sectras MicroDose-verksamhet.

Utmaningsdriven innovation

Samhällsutmaningar är en global angelägenhet och efterfrågan på hållbara lösningar växer. Genom den ökade pressen på naturresurser och miljö, inklusive klimateffekter och människors hälsa och vård kommer stora förändringar i samhällsutvecklingen att krävas. Samtidigt som utmaningarna på allvar hotar våra samhällens framtid så utgör de en grund för efterfrågan på innovativa lösningar. Att ta itu med utmaningarna innebär att man både hittar lösningar på problemen och genererar hållbar tillväxt och samhällsnytta.

VINNOVA har identifierat fyra samhällsutmaningar där Sverige bedöms ha goda förutsättningar för globalt konkurrenskraftiga lösningar: *Informationssamhället 3.0*, *Hållbara attraktiva städer*, *Framtidens hälsa och sjukvård* och *Konkurrenskraftig produktion*. Eftersom utmaningarna spänner över flera gränser för såväl kompetensområden som organisationer krävs breda samarbeten. VINNOVAs insatser riktas framför allt mot att stödja konsortier som tillsammans omformar respektive parter befintliga bransch eller sektorspecifika kunskaper till en gemensam, bredare lösning, det vill säga sektorsövergripande innovation.

TABELL 16. INSATSER UNDER 2012 INOM UTMANINGSDRIVEN INNOVATION, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012 (tkr)	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Utmaningsdriven innovation Initiering (idé – och konstellersförädling) Samverkansprojekt Följdinvestering	112 070	39

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

VINNOVAs målsättning med programmet **Utmaningsdriven innovation** är att bidra till en påtagligt ökad hållbar tillväxt genom att sektorsövergripande innovation omsätts och nyttiggörs i nya processer, produkter och tjänster som uppfyller konkreta samhällsbehov. VINNOVAs insatser bygger på en trestegsprocess med stegen initiering, samverkansprojekt och följdinvestering.

Initiering. Det första steget fokuserar på initiering, med inriktning mot att förädla idén och konstellationen. De

projekt som startade under 2011 har avslutats under 2012 och i slutet av 2012 öppnades en ny utlysning för detta steg.

Samverkansprojekt. Här ligger fokus på utveckling och integration av lösningar. Det är kritiskt att relevanta aktörer involveras i arbetet, inklusive slutanvändare och kravställare. Ett fåtal projekt befinner sig redan på detta stadium.

Följdinvestering. Här är huvudfokus att testa, implementera och nyttiggöra resultaten. Vad detta innebär kommer att skilja sig åt från projekt till projekt och det kan till exempel innefatta internationell uppkoppling

och storskaliga projekt där lösningar vidareutvecklas, förfinas och testas i större skala. VINNOVA har ännu inte öppnat för ansökningar inom denna kategori. De första projekten beräknas starta först under 2014. Genom utlysningarna har sektorer som traditionellt

inte samverkar nu inlett samarbeten som har potential att öppna för helt nya marknadssegment. Ett exempel är projektet *Skogskemi* där samarbetet mellan två betydelsefulla industrigrenar kan ge framtida produktion av gröna kemikalier med skogsråvara som bas.

UTMANINGSDRIVEN INNOVATION

VINNOVA har identifierat fyra globala samhällsutmaningar som vi tillsammans måste hitta lösningar på >

- Framtidens hälsa och sjukvård
- Hållbara attraktiva städer
- Informationssamhället 3.0
- Konkurrenskraftig produktion

Exempel inom de fyra samhällsutmaningarna

MINA VÅRDFLÖDEN – EN HELT NY E-HÄLSOTJÄNST

Mina vårdflöden är en ny, innovativ e-hälsotjänst som gör det möjligt för patienten att följa sin egen vårdprocess via en mobil plattform, surfplatta eller dator.

INNOVATION SOM VÄGER LÄTT

Det sker ett tekniskifte inom transportsektorn där behovet av lättare produkter ökar. Minskad vikt ger omedelbart resultat i form av minskade utsläpp av växthusgaser, lägre energiförbrukning och ökad nyttolast. För att stärka svensk konkurrenskraft finansierar VINNOVA den branschöverskridande lättviktsarenan LIGHTer.

EFFEKTIVARE ENERGI-ANVÄNDNING MED MOBIL-TELEFONEN

I miljöprogramområdet Hyllie i Malmö byggs den hållbara staden och den aktiva individen spelar en central roll. Projektet tar utgångspunkt i *Internet of Things*, sakernas internet, där mobiltelefoner utnyttjas för att reglera energianvändningen vilket innebär en större individuell styrning.

MORGONDAGENS VATTENRENING

Ett fungerande vatten- och avloppssystem är grundläggande för en attraktiv och hållbar stadsmiljö. Projektet *Morgondagens kommunala vattenrening* har tagit VA-hanteringen ett steg längre och ser avloppsvattnet som en resurs som kan utvinna både till gödningsämnen och biogas.

Samverkansprogram

Framgångsrika innovationer är i många fall resultatet av samarbete mellan flera aktörer och kompetenser. Ofta präglas sådana processer och strukturer av hög osäkerhet och risk, samtidigt som denna typ av samarbeten är av stor samhällsekonomisk betydelse.

Målet med VINNOVAs samverkansprogram är att utifrån gemensamma visioner och mål möjliggöra olika former av samverkan mellan näringsliv, offentlig verksamhet och akademi. De bygger på gemensamma strategier där behovet av koppling till samhällsutmaningar och slutanvändare utvecklas. Erfarenheter och analyser av tidigare samverkansprogram visar att de samhällsekonomiska effekterna är mycket stora. De bidrar till svensk konkurrenskraft, stärkt forskningskompetens och absorptionskapacitet, kompetensförsörjning och tillämpning i nya lösningar, varor, tjänster och processer.

Samverkansprogram omfattar såväl VINNOVAs nya insatser inom strategiska innovationsområden som etablerade sektoriella samverkansprogram inom områden som är strategiskt viktiga för Sverige.

TABELL 17. INSATSER UNDER 2012 INOM SAMVERKANSPROGRAM, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012 (tkr)	Antal projekt med utbetalade medel 2012
Nationella Flygforskningsprogrammet (NFFP)	55 816	64
Fordonsstrategisk Forskning och Innovation (FFI)	332 273	174
Grönt flygtekniskt demonstrationsprogram	25 000	2
Bygginnovationen	8 061	33
Program för finansmarknadsforskning	34 276	17
SAMBIO/SAMPOST	5 252	6
Programmet för Skogs- och träindustrin	16 000	18
Strategiska innovationsområden	33 902	74
Stålforskningsprogrammet	12 000	1
Summa	522 581	389

Källa: VINNOVAs datalager

INSATSER OCH RESULTAT

Strategiska innovationsområden

Arbetet med nästa generations samverkansprogram, **Strategiska innovationsområden (SIO)**, inleddes under 2012 med en utlysning för att stötta sektorsövergripande konstellationer att ta fram strategiska forsknings- och innovationsagendor. Utlysningen riktades till näringsliv, akademi och offentliga aktörer med syftet att ena aktörerna mot framtida visioner och mål. Agendorna kommer att slutredovisas under våren 2013 och några av dem kommer att utgöra basen för ansökningar till de strategiska innovationsområden som VINNOVA planerar att initiera under 2013. Intresset för utlysningen var mycket stort och ansökningarna täckte ett brett spektrum av sektorer. VINNOVAs uppmaning till gränsöverskridande samverkan och aktiviteter för att skapa möten mellan olika agendaprojekt har resulterat i en dynamisk process där nya samverkansgrupper har utvecklats under arbetets gång.

SIO är en vidareutveckling av tidigare samverkansprogram och ska ses som en ny generation av samverkansprogram som bättre svarar mot dagens och morgondagens utmaningar. Utvecklingen av SIO har varit en grundlig process där en mängd utvärderingar av de tidigare branschprogrammen och andra samverkansprogram har beaktats. Målsättningen är att utifrån gemensamma visioner och mål möjliggöra olika former av samverkan mellan näringsliv, offentlig verksamhet och akademi. Samverkan ska syfta till att utveckla kunskap, teknik, samverkansformer, strategier och processer. Ny kunskap och nya lösningar på samhällsutmaningar ska utvecklas genom att koppla ihop samhällsnytta och affärspotential. På så sätt stärks konkurrenskraft inom områden av strategisk vikt för Sverige.

Strategiska innovationsområden ska stimulera:

- Branschöverskridande kompetens-, kunskaps-, teknik- och tjänsteutveckling
- Stimulans av nya och befintliga värdekedjor
- Förnyelse av svenska styrkeområden

De planerade programmen inom strategiska innovationsområden har ambitionen att bidra till att förankra ledande företag och avancerad kompetens i

Sverige samt att attrahera nya ledande företag och ny avancerad kompetens. Dessutom möjliggörs synergier och hävstångseffekter med EU:s nästa ramprogram som fokuserar på samhällsutmaningar.

Sektoriella samverkansprogram

För de sektoriella samverkansprogrammen strävar VINNOVA efter att utveckla samverkansinitiativen mot ett öppnare angreppssätt, där andra branscher i större utsträckning både bidrar till och tar del av utvecklingen. Under 2012 har flera utvärderingar av programmen slutförts, och dessutom har en meta-utvärdering som jämför olika program genomförts. Utvärderingarna visar att programmen varit till stor nytta för akademi, institut och näringsliv och att de lett till ökad samverkan mellan akademi och näringsliv. De visar också på goda projektresultat som har kunnat omsättas snabbt tack vare denna samverkan. Framgångsfaktorer har varit att satsa på innovativa, långsiktiga projekt med hög risk.

För att stärka den internationella konkurrenskraften hos Sveriges transportsektor driver VINNOVA i samverkan med andra aktörer **Nationella flygforskningsprogrammet (NFFP)**, **Grönt flygtekniskt demonstrationsprogram (GFDemo)** och **Fordonsstrategisk Forskning och Innovation (FFI)**. Inom NFFP har flygforskningsagendan uppdaterats under 2012 vilket ytterligare kommer att utveckla NFFP till en viktig kraft för nyutveckling inom svensk flygforskning. Agendan är ett gemensamt dokument sammanställt av industrin, akademi och myndigheter där man enats om inriktningen för framtidens flygforskning i Sverige. Under året har två stora projekt i GFDemo beviljats för att stärka svensk flygindustris position i internationella demonstrationsprogram. FFI syftar, utöver ökad konkurrenskraft för svensk fordonsindustri, till att ge fordonsindustrin och vägtransportssystemet en hållbar inriktning genom problemdriven, samfinansierad forskning inom klimat, energi och säkerhet. Under 2012 har fordonsindustrin, myndigheter och akademien gemensamt tagit fram en färdplan för ett svenskt innovationssystem inom fordons- och vägtransportområdet som ska bidra till att kunskap, kompetens och processer finns tillgängliga för att utveckla och sätta framtidens vägtransportssystem i drift. Övriga färdplaner finns fram-

tagna inom områdena Transporteffektivitet, Energi och miljö, Fordons- och trafiksäkerhet samt Hållbar produktionsteknik.

VINNOVA finansierar två program och har nyligen avslutat ett program fokuserade på att höja kunskapsinnehållet i den viktiga svenska basindustrin: **Branschforskningsprogrammet för Skogs- och träindustrin, Strategiskt Stålforskningsprogram och Strategiskt Gruvforskningsprogram**. Det förstnämnda programmet har rönt ett mycket stort intresse från näringslivet. Under året har flera projekt resulterat i ansökningar till EU:s sjunde ramprogram, ett viktigt mål med programmet. Det har också stärkt innovationsförmågan i industrin genom att större intresse knyts till de projekt inom programmet som behandlar framtagning av material för olika tillämpningar, baserade på träfibers olika delar. Ett särskilt uppmärksammat projekt är inriktat på att producera antibakteriella fibrer ur skogsråvara, vilket kan få tillämpningar inom sjukvården men också inom textilindustrin.

Inom Strategiskt Stålforskningsprogram har det hållits en slutkonferens som presenterade resultat från samtliga projekt i programmet. Flera projekt har redan skapat nytta. Att ligga i forskningens framkant på dessa områden är av ytterst strategisk betydelse för svensk stålindustri, eftersom det inte är långsiktigt hållbart att bara konkurrera med pris. Det behövs nya produkter med ny funktionalitet och smartare produktionsprocesser.

Under året har de flesta projekten inom Strategiskt Gruvforskningsprogram slutförts och presenterats. Nästan alla projektresultat har börjat omsättas i industriell nytta. Ett exempel är ett projekt inriktat på minskad miljöbelastning från gruvor, där man vill förbättra möjligheterna att minska kväveutsläpp från gruvområden. Inom projektet har man arbetat med en pilotinstallation för kväverening i Malmbergsgruvan, och där reducerades kvävehalten med cirka 50 procent.

Den svenska samhällsbyggnadssektorn stöds bland annat genom programmet **Bygginnovationen**. Syftet är att utveckla en stark och uthållig innovationsmiljö för sektorn och främja kommersialisering av kunskap, lösningar och forskningsresultat samt förbättra samverkan mellan sektorn, forskningsinstituterna och samarbetsorganisationen Sveriges Bygginstitut. Programmet löper över perioden 2011–2014 och baseras på ett samverkansavtal mellan VINNOVA och nitton före-

tag verksamma inom det svenska samhällsbyggandet. Ett exempel på projekt är *ByggSynk*, ett IT-stöd som underlättar beredningsarbetet för platsledning och säkerställer en effektiv produktion, vilket minskar den totala produktionskostnaden.

”Det har också resulterat i kompetensutvecklad personal hos alla parter som deltar i projekten, samt att företagens produktutbud har utvecklats, vilket i sin tur har ökat företagets internationella konkurrenskraft.”

För att utveckla samverkan mellan life science-företag och akademisk forskning inom biovetenskaperna driver VINNOVA bland annat programmet **SAMBIO/SAMPOST**. Programmet har utvärderats under 2012 och visar på ett mycket starkt engagemang från både näringslivet och akademien och på ett flertal potentiella nya produkter. Programmet har stimulerat till en omfattande och fruktbar samverkan som bland annat resulterat i 135 vetenskapliga publikationer och konferensbidrag. Det har också resulterat i kompetensutvecklad personal hos alla parter som deltar i projektet, samt att företagets produktutbud har utvecklats, vilket i sin tur har ökat företagets internationella konkurrenskraft. Två patent har beviljats och sju patentansökningar har sänts in. Ytterligare fyra patentansökningar är under utarbetande.

Programmet för finansmarknadsforskning syftar till att stärka den svenska finansmarknadsforskningens internationella konkurrenskraft och dess relevans för både privata och offentliga aktörer inom den finansiella sektorn.

Målen med programmet är att etablera internationellt konkurrenskraftiga forskningsmiljöer, stärka interaktionen mellan forskare och privata och offentliga finansmarknadsaktörer, samt främja finanssektorns försörjning av kompetens.

Programmet har en årlig budget på 30 miljoner kronor och VINNOVA har genomfört fyra utlysningar inom programmet. I 2012 års utlysning *Finansiell stabilitet och regleringar* fick sex projekt bidrag. Tillsammans med medfinansierare så kommer man att bland annat forska om effekter av hushållens skuldsättningsnivå,

bankers kreditgivningspraktik i kristider samt finansmarknadsregleringars effekt på entreprenörskap.

En nationell forskarskola har etablerats och databaser utvecklas för användning av alla finansforskare i Sverige på Swedish House of Finance. Vidare har ett antal betydande internationella nyrekryteringar gjorts av de tre centrumbildningarna inom programmet. Ett flertal seminarier och konferenser har arrangerats tillsammans med privata och offentliga finansmark-

nadsaktörer. Programledningen på VINNOVA har tillsatt ett strategiskt programråd för att ytterligare stärka programmets relevans för privata och offentliga finansmarknadsaktörer.

INNOVATIONER FÖR SÄKERHET OCH MILJÖ

VINNOVA, Energimyndigheten och Trafikverket samverkar med fordonsindustrin inom ramen för **Fordonsstrategisk Forskning och Innovation**, FFI, för att få fram lösningar på bland annat miljö- och trafiksäkerhetsproblemen. Inom satsningen har man bland annat fått fram resultat som bidragit till att utveckla Volvos elbilskoncept, timmertransporter med högre lastkapacitet som minskar koldioxidutsläppen med 27 procent, fordonskolonner som med fem fordon ger en bränslebesparing på två procent samt teknik som möjliggör användning av starkare motormaterial (kompaktgrafitjutjärn) som ger högre verkningsgrad och renare avgaser.

BYGGINNOVATIONEN

Inom programmet **Bygginnovationen** har företaget Edvirt tagit fram en simulator som kan användas för att utbilda sprutbetongsoperatörer. Med hjälp av en styrenhet på magen får operatören träna att spruta betongen i en virtuell tunnelmiljö, som framträder på en bildskärm. Företaget beräknar att minst 15 procent av all sprutbetong som används i Sverige spillas i onödan vilket kan minskas genom träning med simulatören.

Internationella samarbeten

I den ökade globaliseringen är det nationella perspektivet alltför begränsat. Forskare och företag söker i allt större utsträckning samarbetspartners och marknader utomlands och innovation sker därmed i ökande grad i internationella nätverk. Starka nätverk och väl fungerande internationella samarbeten är därför en förutsättning för fortsatt stark innovations- och attraktionskraft hos svenska aktörer.

Det internationella perspektivet finns närvarande i de flesta av VINNOVAs insatser men det är även nödvändigt att mer specifikt arbeta med att stödja och stimulera olika aktörers deltagande i internationella nätverk och samarbeten. Detta görs dels genom att främja svenskt deltagande i EU:s ramprogram för forskning och utveckling, dels genom gemensamma forsknings- och innovationsprogram med länder utanför EU, inom områden av betydelse för svenskt näringsliv. Utöver dessa aktiviteter bidrar VINNOVA med resurser för att främja bilden av Sverige som en stark forsknings- och innovationsnation.

För att stödja VINNOVAs internationella arbete har VINNOVA ett kontor i Bryssel. Kontoret följer och analyserar utvecklingen inom europeisk forskning och innovation samt arbetar proaktivt med att föra fram svenska intressen. VINNOVA har även en person på plats på Stanford University. Målsättningen är att se hur vi kan koppla upp det svenska innovationssystemet mot Silicon Valley och Bay Area, för närvarande en av de mest innovativa regionerna i världen.

TABELL 18. INSATSER UNDER 2012 INOM INTERNATIONELLA SAMARBETEN, UTBETALAT BELOPP OCH ANTAL PROJEKT

Insatser 2012	Utbetalt belopp 2012 (tkr)	Antal projekt med utbetalade medel 2012
EU-relationer	12 038	52
Globala samarbeten Kinauppdrag VINNOVA-JSPS Joint projects Brasilien Innovationsvecka m.m. Strategisk internationalisering för starka forsknings- och innovationsmiljöer Särskilda insatser	11 127	43
Internationell samverkan för miljöinnovationer	15 233	33
Summa	38 398	128

Källa: VINNOVAs datalager

§ 3 § 1 – Verket för innovationssystem ska stimulera internationellt samarbete som stärker svensk forskning och innovation samt bidrar till nytta för Sverige.

RB 1.1.4 VINNOVA ska redovisa hur det internationella perspektivet integreras i VINNOVAs satsningar.

INSATSER OCH RESULTAT

Bilaterala samarbeten

I ett globalt perspektiv har de industrialiserade länderna (Nordamerika, Europa, Japan) länge dominerat världens insatser för forskning och utveckling. Denna dominans håller på att urholkas snabbt i takt med att inte minst BRIC-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien, Kina) ökar både sitt utbud och sin efterfrågan på kunskap och innovation. Därför är det nödvändigt att Sverige håller sig långt framme när det gäller samarbeten med såväl dessa länder som med mer traditionella samarbetspartners.

Ett av de mest spännande länderna när det gäller forskning och innovation är **Kina**. Regeringen gav under året VINNOVA, Vetenskapsrådet, Formas, FAS, Energimyndigheten, Rymdstyrelsen samt Tillväxtanalys i uppdrag att gemensamt utforma och genomföra aktiviteter i syfte att långsiktigt stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationsarbetet och därigenom främja svensk kunskapsutveckling och förutsättningar för tillväxt. Det bilaterala samarbetet med Kina på materialområdet inom SinoSweden Advanced Materials Exchange Centre (Chalmers) har vidareutvecklats under året. I november 2012 genomfördes ett symposium i Kina om biomaterial där forskare, företag och VINNOVA deltog. VINNOVA finansierar sedan 2012 uppbyggnaden av ett forskningscentrum för Trafiksäkerhet, *The China-Sweden Research Centre for Traffic Safety*. I detta samarbetar Chalmers, Volvo Personvagnar och AB Volvokoncernen samt de två kinesiska parterna Tongji University i Shanghai och forskningsinstitutet RIOH i Beijing.

VINNOVA har en koordinerande roll för forskningssamarbete mellan Sverige och **Indien**. VINNOVA och indiska Department of Science and Technology, DST, har ett avtal kring ramarna för samarbetet mellan länderna, men VINNOVA har även tecknat avtal med Department of Biotechnology, DBT, inom livsvetenskaper. Indiensamarbetet har hittills resulterat i tre programsatsningar inom e-hälsa, inbyggda system och tuberkulos. Under året har det beslutat om förlängningar av vissa projekt inom tuberkulosprogrammet och en ny utlysning med DBT har planerats.

VINNOVA har sedan 2009 ett uppdrag från Näringsdepartementet att leda genomförandet av ett samarbetsavtal med **Brasilien** inom innovationsområdet. Vi samverkar i första hand med Brazilian Industry Development Agency (ABDI). VINNOVA har under året stött CISB, en nod för att identifiera och starta upp samarbetsprojekt mellan länderna, samt beviljat planeringsbidrag till fyra teknikbaserade småföretag i samarbete med organisationen Swedish Incubators and Science Parks.

VINNOVAs samarbete med **Japan** sker främst inom två olika satsningar: VINNOVA – **JSPS Joint Projects med Japan Society for the Promotion of Science** samt inom **Multidisciplinary BIO** med Japan Science & Technology Agency, där Stiftelsen för Strategisk Forskning nu administrerar programmet. Ett av projekten inom VINNOVA – JSPS Joint Projects, med fokus på cellsignalering, har etablerat ett omfattande utbyte där den svenska forskningsledaren erbjudits en gästprofessur i Japan. Vidare planeras en gemensam ansökan till EU:s ramprogram.

VINNOVAs samarbete med **Israel** kanaliseras huvudsakligen genom ländernas medlemskap i EUREKA. Det sker regelbundna aktiviteter för att stimulera projektsamarbete mellan svenska och israeliska företag. Under 2012 har två sådana genomförts, en delegationsresa och bilaterala företagsmöten vid Bio-medmässan i Tel Aviv i maj och en gemensam utlysning för projektförslag.

VINNOVAs samarbete med **Schweiz** har fördjupats under året. Detta kanaliseras också i huvudsak genom EUREKA-programmet och har hittills resulterat i en utlysning för projektförslag öppnad i oktober, en hemsida för information om det bilaterala samarbetet, deltagande i Medicamässan med information, samt stöd till bilaterala företagsmöten. Vid slutet av 2012 pågick sex svensk-schweiziska samarbetsprojekt och ytterligare tre är under utvärdering.

Generella insatser för internationalisering

Programmet **Internationell samverkan för miljöinnovationer**, som startat under 2012, syftar till att stärka svenska aktörers nätverk för internationellt forsknings- och utvecklings-samarbete inom miljöområdet. Fokus ligger på snabbväxande ekonomier och målet är ökad svensk konkurrenskraft och positiva miljöeffekter. Programmet har initierats dels för att uppfylla delar av regeringsuppdraget inom miljöteknikområdet, dels för att uppfylla det nyligen tecknade regeringsavtalet mellan Sverige och Kina. VINNOVA finansierar förstudieprojekt med aktiv medverkan av innovativa små och medelstora företag, stora företag som Ericsson och Volvo, institut, universitet samt offentliga aktörer. Tema för projekten är bland annat energieffektiva trådlösa nätverk, avfallsåtervinning, kollektivtrafikens effektivisering, vattenrening, småskalig förnybar elgenerering och koldioxidlagring från biomassa.

VINNOVA har under året utvecklat sitt fokus mot att stärka förmågan till strategisk internationalisering hos ledande svenska forsknings- och innovationsmiljöer, framför allt inriktat mot att öka förutsättningarna för samarbeten utanför Europa. En ny utlysning,

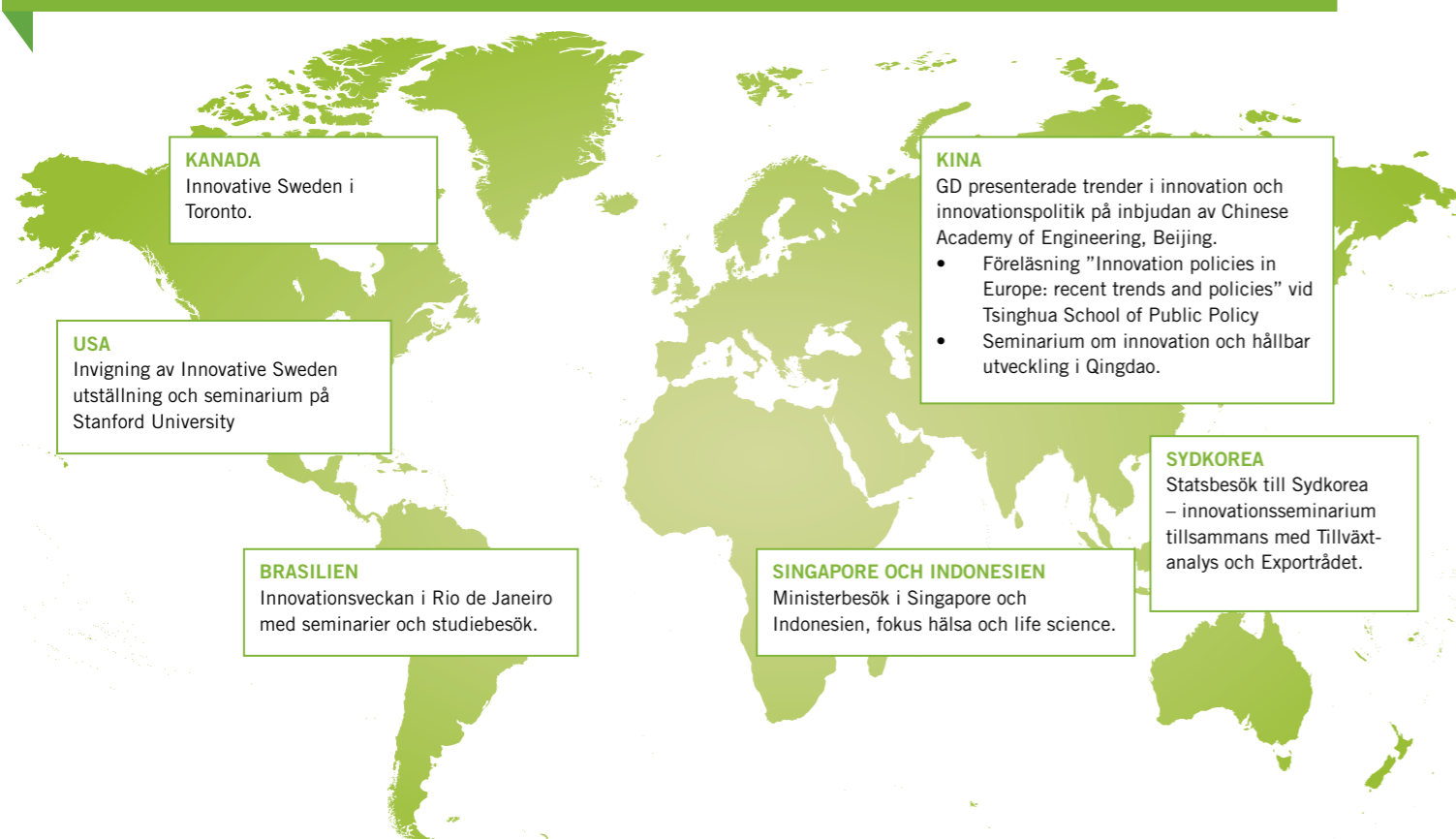
Strategisk internationalisering för starka forsknings- och innovationsmiljöer, har genomförts under 2012. De finansierade projekten har initierats av centrum-satsningar vid universitet och högskolor som VINN Excellence Center och av klustersatsningar som VINNVÄXT.

EU-ARBETE

§ 3 § 2 – *Verket för innovationssystem ska främja svenskt deltagande, särskilt näringslivets, i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.*

§ 3 § 4 – *Verket för innovationssystem ska svara för information och rådgivning till forskare, myndigheter, företag och övriga intressenter om EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.*

FIGUR 8. INTERNATIONELLA AKTIVITETER 2012

EU:s ramprogram för forskning och utveckling (FP7) är världens största forsknings- och innovationsprogram. Det är viktigt att svenska företag och forskare ges möjlighet att framgångsrikt konkurrera om anslagen.

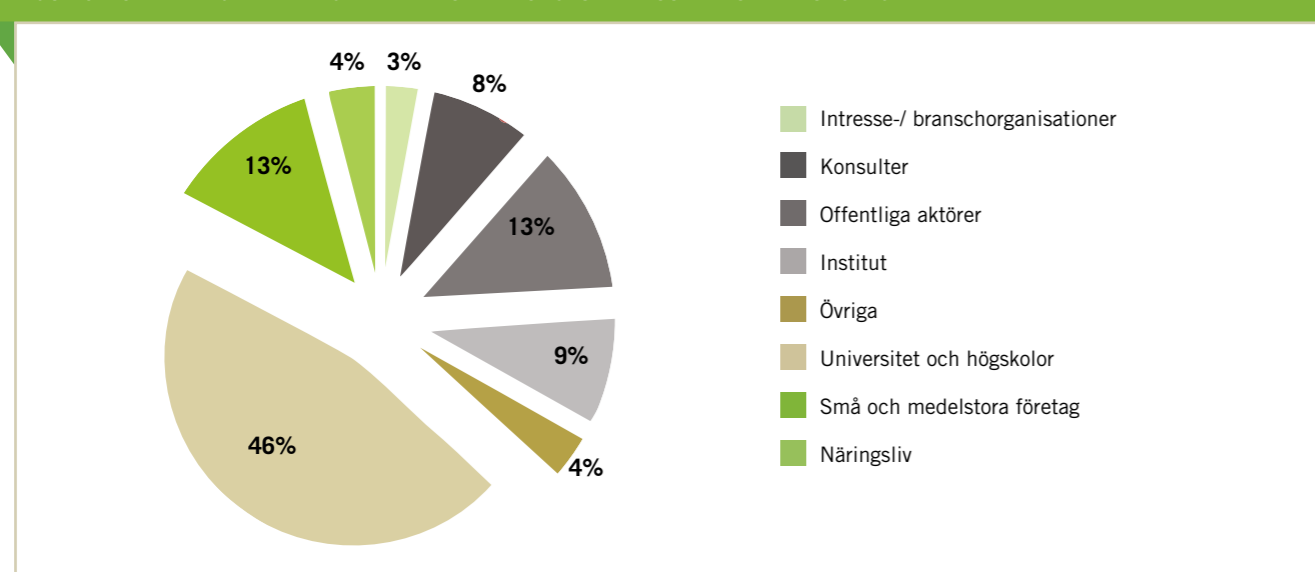
"Svenska aktörer är framgångsrika i FP7 och har totalt beviljats 1 125 miljoner euro sedan starten av FP7, vilket motsvarar 3,8 procent av de totalt beviljade medlen."

Genom att delta i EU:s ramprogram konkurrerar och samverkar svenska aktörer med de främsta forsknings- och innovationsaktörerna i Europa. Det ger en starkare internationell uppkoppling till kunskap och attraktiva miljöer som håller hög vetenskaplig kvalitet, och bidrar till att skapa tillväxt för stora och små företag i Sverige och övriga Europa.

Svenska aktörer är framgångsrika i FP7 och har totalt beviljats 1 125 miljoner euro sedan starten av FP7, vilket motsvarar 3,8 procent av de totalt beviljade medlen. Detta resultat placerar Sverige på toptiolistan över deltagande länder i FP7 med svenskt deltagande i 13 procent av alla beviljade FP7-projekt. För Sverige är universitet och högskolor den vanligaste aktörstypen,

FIGUR 9. FÖRDELNING AV DELTAGANDE I INFORMATIONSTURNÉN OCH INFORMATIONSDAGARNA

64 procent av beviljade medel, följt av näringslivet med 21 procent.

VINNOVA genomförde under perioden mars till maj 2012 en informationsturné för att sprida kunskap om FP7. Den huvudsakliga målgruppen var forskare på företag, institut och universitet samt vidareförmedlare på universitet och högskolor. Turnén bestod av åtta informationstillfällen från Umeå i norr till Lund i söder och det sammanlagda antalet deltagare var runt

”Inom ramen för uppdraget besvarar VINNOVA kontinuerligt frågor och tar fram analyser som belyser olika aspekter av det svenska deltagandet, och dess utveckling.”

670 personer. Två informationstillfällen direktsändes på internet, vilket resulterade i cirka 400 visningar, och lades i efterhand ut på YouTube. Utöver ramprogrammet presenterades också information speciellt riktad till småföretag. Informationsturnén var ett samarrangemang mellan VINNOVA och de medverkande universitetens forskningskontor.

Som en uppföljning av informationsturnén har VINNOVA under försommaren och hösten 2012 arrangerat tretton stycken nationella informations-

dagar om de sista utlysningarna inom FP7. Totalt deltog runt 560 personer i dessa dagar och webbsändningarna resulterade i över 2600 visningar. Vid flera av tillfällena deltog talare från EU-kommissionen, men även personer från andra myndigheter som Formas, Energimyndigheten, Vetenskapsrådet och Rymdstyrelsen.

Eftersom det svenska deltagandet har en övervikt mot universitet och högskolor syftade informationsaktiviteterna till att nå andra aktörer som inte tidigare har erfarenhet av ramprogrammet, exempelvis små och medelstora företag och offentlig sektor. I figur 9 visas fördelningen av deltagande aktörsgupper i informationsturnén och de tematiska informationsdagarna sammantaget. Det totala deltagarantalet var drygt 1200 personer.

En uppföljningsenkät visar att det övergripande intrycket av både FP7-informationsturnén och de nationella informationsdagarna var positivt. 95 procent ansåg att innehållet var ganska eller mycket intressant och 94 procent ansåg att de fick den information de förväntade sig att få eller mer.

I november anordnades *Spelplan Europa*, VINNOVAs årliga policykonferens. I år var temat *Horisont 2020 – är vi redo för utmaningen?* och de möjligheter svenska aktörer har för ett breddat och fortsatt starkt deltagande i ramprogrammet. Konferensen samlade runt 260 deltagare som lyssnade på talare från Utbildnings-

departementet, Näringsdepartementet, Europaparlamentet, EU-kommissionen, forskningsfinansiärer och aktörer med erfarenhet från ramprogrammet.

§ 3 § 3 – Verket för innovationssystem ska utvärdera och samordna det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.

Inom ramen för uppdraget besvarar VINNOVA kontinuerligt frågor och tar fram analyser som belyser olika aspekter av det svenska deltagandet, och dess utveckling. Analyserna utgör viktiga underlag för Regeringskansliet, universitet och högskolor, forskningsinstitut, offentlig sektor, regionala organisationer och industriella aktörer. I år fokuserade rapporten på utvecklingstrender för svenska aktörer i EU:s ramprogram för forskning och utveckling.

Det samordnande arbetet har under 2012 till stor del fokuserat på förberedelser för Horisont 2020 genom arbetet med förhandlingarna. VINNOVA har bistått Närings- och Utbildningsdepartementen vid framtagandet av instruktioner inför förhandlingarna i Rådsarbetsgruppen och genom att delta som expert vid dessa förhandlingar. Arbetet har involverat nationella kontaktpersoner och experter i programkommittéer. VINNOVA har även bildat och lett en nationell referensgrupp för att samla in svenska aktörers synpunkter och kommentarer till EU-kommissionens förslag till deltaganderegler i Horisont 2020 till Utbildningsdepartementet.

”VINNOVA har bistått Närings- och Utbildningsdepartementen vid framtagandet av instruktioner inför förhandlingarna i Rådsarbetsgruppen och genom att delta som expert vid dessa förhandlingar.”

Även VINNOVAs kontor i Bryssel har under året aktivt medverkat i förhandlingarna, dels genom analyser av förslag från ordförandeskapet, dels genom

direkt medverkan i förhandlingarna. Kontoret har dessutom ordnat och medverkat i flera seminarier i Bryssel. Det kan noteras ett ökat intresse från kommuner och landsting och presentationer har exempelvis gjorts för sex av de åtta regionerna.

VINNOVA har även arbetat för att förbereda de svenska aktörerna för det kommande ramprogrammet Horisont 2020. VINNOVA har fört strategiska diskussioner med ledningarna för ett flertal svenska universitet, inklusive Karolinska Institutet, Umeå universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet och Uppsala universitet. Syftet är att uppmärksamma behovet av en strategi för deltagande i ramprogrammet. Strategiska diskussioner har även förts i regional regi, med bland annat Region Skåne och Västra Götalandsregionen, samt med näringslivsaktörer. Även Brysselkontoret har under året tagit upp den strategiska betydelsen av ramprogrammet vid de besök som framför allt kommuner och landsting gjort i Bryssel.

Även arbetet med den europeiska och svenska NCP-organisationen (National Contact Point) har fokuserat på förberedelser för Horisont 2020. Den svenska NCP-koordinatör har deltagit i en mindre europeisk arbetsgrupp som diskuterat framtida NCP-funktion tillsammans med representanter från DG RTD och DG ENTR på EU-kommissionen.

TABELL 19. VINNOVAS AKTIVITETER OCH BIDRAG TILL EU-SAMORDNING

NAMN	Syfte	VINNOVAS bidrag	Andra aktörer än VINNOVA
EU-handläggarnätverket	Ökad nationell samordning och kunskapsutbyte kring ramprogrammet och ERA-instrumenten	Arbetsgruppsmöte med de sju främsta deltagande universiteterna och högskolorna samt supportkontoret vid RISE för möte i samband med Spelplan Europa	Nätverk med cirka 150 EU-handläggare och EU-koordinatorer samt supportkontoren
NCP-Forum	Stärka samordningen med andra myndigheter inom ramprogrammet	VINNOVA är sammankallande för detta forum	Vetenskapsrådet, Formas, Energimyndigheten, Rymdstyrelsen, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, Naturvårdsverket, Tillväxtverket
FINSAM	Samordning och samråd mellan de tre forskningsråden och VINNOVA	VINNOVA har deltagit	FAS, Formas och Vetenskapsrådet
EIT –European Institute of Technology Stakeholder Forum	Förbättra informationsflödet mellan svenska aktörer med intressen i EIT	VINNOVA sammankallande till tre möten för informella diskussioner om svenska aktörers arbete med Knowledge and Innovation Communities, KICs.	Nationella aktörer, myndigheter och regeringskansliet
Supportkontoren	SwedenBIO Support Office (EUSO) med syfte att främja små och medelstora företags deltagande i EU:s ramprogram för småföretag med ansvar för Life Science-sektorn RISE (EUSME) syftar dels till att stärka det strategiska EU-arbetet inom institutsektorn, dels till att tillhandahålla konkret rådgivning till enskilda småföretag.	EUSO har från januari till oktober 2012 gett 96 små och medelstora företag rådgivning inom FP7. Har företagen haft behov har även andra bidragsmöjligheter diskuterats. EUSO har arrangerat och deltagit i över 25 möten där drygt 375 små och medelstora företag har varit representerade. EUSME har från januari till november 2012 gett 116 små och medelstora företag generell rådgivning och gett ansökningshjälp till 39. 13 företag har fått hjälp med frågor relaterade till deras respektive EU-projekt. För att höja kunskapsnivån inom instituten har EUSME hållit interna utbildningar riktade till de respektive institutens forskare.	
CIP-programmet	Öka Europas konkurrenskraft bland annat genom arbete med områden såsom SMF, IKT och ecoinnovation	Informationsansvarig och expert i programkommittén för IKT-delen	Energimyndigheten Tillväxtverket, Naturvårdsverket

VINNOVA fick 2011 ett regeringsuppdrag (N/2011/6170/FIN) att genomföra en utlysning om stöd till aktörer som förbereder deltagande i en ansökan om att få bilda KIC, *Knowledge and Innovation Communities*. Finansieringen är ettårig och stöd utgår för aktiviteter som tydligt bidrar i processen mot en framtida ansökan till EIT. Utlysningen resulterade i fem finansierade projekt som syftar till att förbereda för ansökningar till EIT.

VINNOVA håller kurser för att underlätta och förbättra svenska deltagares möjligheter att framgångsrikt ansöka om och genomföra FP7-projekt. Totalt organiserades sju kurser under året, varav två i samarbete med företagen Saab och Scania. VINNOVA arrangerade också två seminarier med deltagande av EU-kommissionens tjänstemän med fokus på redovisning av kostnader i FP7-projekt. Dessa riktades dels mot revisorer och dels mot ekonomiansvariga på företagen och forskningsinstitutionerna.

Ett informationsmöte om FP7 tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) riktat till aktörer inom offentlig verksamhet har också arrangerats. Mötet utgör en del i genomförandet av överenskommelsen mellan VINNOVA och SKL att bidra till att stärka innovationskraften i offentlig verksamhet. Informationsmötet samlade ett 30-tal personer och webbsändes direkt via internet.

VINNOVA har under hösten 2012 deltagit i *SME Week*, ett initiativ från EU-kommissionen som syftar till att informera små och medelstora företag om vilket stöd EU och nationella myndigheter och organisationer erbjuder. I Sverige leds *SME Week* av Tillväxtverket och i år besöktes Luleå, Karlstad, Lund, Kalmar, Göteborg och Stockholm. Vid dessa informationsmöten informerade VINNOVA om nationella och europeiska program och under det efterföljande minglet fick deltagarna möjligheter att diskutera sina projekt och utmaningar enskilt.

VINNOVA stödjer även små och medelstora företags deltagande i EU-programmen genom utlysningen *Planeringsbidrag till små och medelstora företag för ansökan till EU:s sjunde ramprogram*, SMINT. Inom utlysningen kan företag ansöka om stöd för att utforma en forskningsansökan. VINNOVA har under året beviljat 3,9 miljoner kronor till 45 ansökningar.

§ 3 § 5 – Verket för innovationssystem ska vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, forskningsprogrammet COST och det industriella utvecklingsprogrammet EUREKA.

VINNOVA är nationell kontaktmyndighet för det svenska deltagandet i EU:s sjunde ramprogram för forskning och utveckling. År 2012 har en stor del av verksamheten rört aktiviteter kring kommande ramprogram och National Contact Point (NCP) funktionen, har varit viktig för snabb förmedling av information i det nationella systemet. VINNOVA har det nationella NCP-ansvaret för samtliga tematiska områden inom det sjunde ramprogrammet utom European Research Council (ERC).

”VINNOVA har under hösten 2012 deltagit i SME Week, ett initiativ från EU-kommissionen som syftar till att informera små och medelstora företag om vilket stöd EU och nationella myndigheter och organisationer erbjuder.”

VINNOVA är utsett av regeringen att vara nationell koordinator och samordnare för det svenska deltagandet i *COST*. VINNOVA har under 2012, tillsammans med näringsdepartementet deltagit i två *COST Senior Officials (CSO)* möten. Därutöver har myndigheten deltagit i ett möte för enbart de nationella koordinatörerna. Totalt fattades beslut om att starta 86 nya *COST*-aktioner under det gångna året. Av dessa deltar Sverige hittills i 22 aktioner och var initiativtagare till tre. Sverige anslöt sig under året även till 28 redan pågående aktioner.

VINNOVA ansvarar för det nationella *EUREKA*-kontoret och har under året informerat om möjligheterna för företag och forskare att inom *EUREKA* delta i individuella projekt, klusterprojekt och Eurostarsprojekt samt arrangerat arbetsmöten, stött projektidéer, resebidrag och genomförande av projekt. Mer information rörande *EUREKA* finns under det strategiska området *Innovativa SMF*.

4. Kommunikation och samverkan

§ 2 § 5 - Verket för innovationssystem ska sprida information om forskning, utveckling och innovation till utförare, användare och allmänhet.

VINNOVAs roll som Sveriges innovationsmyndighet stärks genom en effektiv och tydlig kommunikation. Kommunikationen ska stödja och bidra till att VINNOVAs mål och vision uppfylls. Den syftar även till att sprida resultat från forskning och innovation som uppnåtts genom VINNOVAs arbetssätt samt att visa hur insatserna samordnas med och kompletterar insatser hos aktörer som Vetenskapsrådet, FAS, Formas, Tillväxtverket med flera. Kanaler som används är bland annat konferenser, möten, tidningar, nyhetsbrev, webb, media, publikationer och sociala medier.

VINNOVAs KOMMUNIKATIONSÅKTIVITETER 2012

VINNOVAs kommunikationsinsatser har under året varit präglade av forsknings- och innovationspropositionen och den nationella innovationsstrategin men också av ett antal strategiskt viktiga frågor såsom små och medelstora företag, utmaningsdriven innovation, strategiska innovationsområden, innovationsupphandling samt EU och internationell samverkan.

VINNOVA arrangerade under året 96 stycken konferenser, seminarier och workshops både nationellt och inom EU som drygt 6 000 personer deltog i. En av de större var VINNOVAs årskonferens som i år hade temat *Informationssambället 3.0* och samlade cirka 400 deltagare från politik, akademi och näringsliv. Cirka

1 000 personer tog del av konferensen via webbsändningen och aktiviteten på Twitter var intensiv, den officiella *hashtagen* användes i 579 inlägg. Konferensens tema var en av de fyra samhällsutmaningarna som VINNOVA identifierat och aktivt arbetar med. Konferensen bjöd på en internationell utblick från Kina och EU-kommissionen.

Ett flertal seminarier har även hållits med anledning av kunskapsuppbyggnad kring arbetet inför 2012 års forsknings- och innovationsproposition. 22 programkonferenser har genomförts, där FFI-konferensen *Vägen fortsätter framåt!* var en av de större med över 300 deltagare. Andra stora konferenser har varit *Spelplan Europa* med syfte att diskutera frågor kring EU:s nya ramprogram för forskning och innovation, *Horisont 2020*, och en inspirationskonferens om *Innovation i offentlig verksamhet* som arrangerades tillsammans med Innovationsrådet, Sveriges Kommuner och Landsting och Länsstyrelsen i Västmanland.

Under Almedalsveckan arrangerade VINNOVA två seminarier: *Är användarna framtidens innovatörer?* samt *Strategisk samverkan – ett sätt att förnya svensk forskning och innovation*. VINNOVA bidrog även med talare eller som medarrangör i 22 andra evenemang.

VINNOVA deltog under året i ESOF, Euroscience Open Forum, Europas största forum för vetenskap och forskning som lockade drygt 4000 forskare, politiker och media till Dublin. De svenska forskningsråden deltog med ett gemensamt lunchseminarium och en monter. Målet var att visa svenska innovationer och öka kunskapen om antibiotikaresistens och den beteendeförändring som krävs för att stoppa den fortsatta spridningen.

VINNOVA har under året arrangerat ett stort antal evenemang såsom VINNOVAs årskonferens Informationssambället 3.0, FFI:s programkonferens Vägen fortsätter framåt!, konferensen Innovation i offentlig verksamhet, Forskartorget på Bok&Bibliotek och ESOF, Euroscience Open Forum, i Dublin.

När det gäller att föra dialog med allmänheten kring forskning och innovation finansierade VINNOVA bland annat ForskarFredag, Forskartorget på Bok & Bibliotek, webbportalen Forskning.se, Vetenskapsfestivalen, 100 innovationer samt Forskar Grand Prix.

Under året har VINNOVA målmedvetet arbetat med att nå ut till nya och bredare målgrupper. Ett effektivt verktyg för detta är sociala medier. Genom vår bloggportal och våra kanaler på Twitter, Facebook och LinkedIn kan vi ha en öppen dialog med vår omvärld, belysa våra sakfrågor och ta till vara på frågor och åsikter. VINNOVAs twitterkonton hade vid årets slut 3807 följare. De nystartade kontona på LinkedIn har 756 följare. VINNOVAs breda satsning på sociala medier har slagit väl ut och visar på mycket goda resultat, dock med ett undantag, VINNOVAs Facebookkonto som har låg aktivitet.

Ett annat sätt att tillgängliggöra vår verksamhet görs via VINNOVAs webb-tvkanaler på YouTube och Bambuser. Våra webbsändningar har succesivt fått fler visningar och våra målgrupper har vant sig vid att vi erbjuder webb-tv. Vi jobbar också vidare för att göra webb-tv och fler medieformat en naturlig del av VINNOVA.se. VINNOVAs webbplats hade cirka 1210 besök per dag under 2012. De mest besökta sidorna var de som rörde utlysningar inom Forska&Väx, Utmaningsdriven innovation och Strategiska forsknings- och innovationsagendor.

”Under året har VINNOVA målmedvetet arbetat med att nå ut till nya och bredare målgrupper. Ett effektivt verktyg för detta är sociala medier.

VINNOVA har under året debatterat ett antal frågor och fem debattartiklar har publicerats i tidningar som Dagens industri, Ny teknik, Dagens samhälle, Dagens Medicin och Läkartidningen. VINNOVA har under året synt i 2473 artiklar. De frågor som fått stort genomslag är bland annat rapporterna *Svensk Life Science industri efter Astra Zenecas nedskärningar* och *Företag inom fordonsindustrin 2006–2010* samt pressmeddelanden om Forska&Väx, öppna datakällor och Utmaningsdriven innovation. Under året genomfördes en mediananalys

av VINNOVA där man konstaterar att området hälsa fått störst genomslag under året och att det är viktigt för VINNOVA att vara proaktiv och ännu tydligare kommunicera samhällsnyttan av våra insatser.

Publikationer och nyhetsbrev

Under året gav VINNOVA ut 39 publikationer. Bland dessa finns utvärderingar av branschforskningsprogrammen, projektkataloger och broschyrer om effekter av innovationspolitiken. Tidningen *VINNOVA-nytt* informerar om VINNOVAs verksamhet och projekt som finansieras. Den gavs ut med 5 nummer och hade vid årets slut cirka 4000 prenumeranter. Den engelskspråkiga tidningen *Cutting Edge* gavs ut med 2 nummer och spreds i samband med våra internationella möten. VINNOVAs nyhetsbrev *Inside* med fokus på europeisk och internationell forskning och innovation skickades under året ut vid 7 tillfällen och till 3400 prenumeranter i Sverige och utlandet.

KOMMUNIKATIONEN I KORTHET

96 konferenser och seminarier

39 publikationer

1210 besök per dag på webbplatsen

3807 följare på Twitter

2473 artiklar syntes VINNOVA i

SAMVERKAN MED ANDRA MYNDIGHETER OCH ORGANISATIONER

§ 6 § – Verket för innovationssystem ska inom sitt verksamhetsområde samverka med berörda nationella, regionala och internationella aktörer.

VINNOVA är en av flera organisationer inom det innovationspolitiska området. För att de olika satsningarna ska leda åt samma håll, är det av största vikt att vi koordinerar och samspelar med andra viktiga aktörer.

Inom Innovationskoordinering har VINNOVA under året samarbetat med Innovationsbron, Tillväxtverket, Tillväxtanalys och RISE. Gruppen har även utökats med representanter från Energimyndigheten, ALMI och PRV. Det innebär att i stort sett alla centrala offentliga innovationspolitiska aktörer deltar. Arbetet har i huvudsak varit inriktat på den nationella innovationsstrategin men även på övergripande verksamhetskoordinering och Ingenjörsvetenskapsakademins, IVA:s, projekt *Innovationskraft Sverige*, som VINNOVA delfinansierar tillsammans med Tillväxtverket och Sveriges Kommuner och Landsting. Projektet, som är en uppföljning av resultaten från projektet *Innovation för tillväxt*, syftar till att stärka den innovationsstrategiska dialogen mellan nationella och regionala aktörer. Det ska stärka implementeringen av såväl den nationella innovationsstrategin som olika regionala innovationsstrategier.

VINNOVA har under året finansierat organisationerna ES BRI och Entreprenörskapsforum för att arbeta med nyttiggörande av policyrelevant innovationssystemsforskning. De har under året arrangerat ett 30-tal seminarier och föreläsningar som varit öppna för näringslivet, politiska beslutsfattare, akademiker och andra offentliga aktörer. Temat för dessa har på en generell nivå varit entreprenörskap, innovationssystemsforskning, innovationspolicy, små och medelstora företag och globalisering.

§ 7 § – För Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap ska det finnas en samordningsgrupp bestående av myndighetscheferna. Gruppen ska samverka och gemensamt utarbeta analyser, strategier och forskningsprogram samt i övrigt ta initiativ för att utveckla och förnya formerna för forskningsverksamheten.

Generaldirektörerna för Vetenskapsrådet, FAS, Formas och VINNOVA ingår i en samordningsgrupp för att utbyta erfarenheter, identifiera gemensamma satsningar och säkerställa effektiva arbetssätt myndig-

heterna emellan. Under 2012 har samordningsgruppen mötts vid sex tillfällen där även myndigheternas ordförande deltagit vid tre av tillfällena. Arbetet har bland annat gällt resultatet av det gemensamma inspelet till forsknings- och innovationspropositionen, diskussioner om EU och internationella samarbeten, som till exempel framtagandet av en gemensam strategi för forsknings- och innovationssamarbete med Kina, samt bistått Regeringskansliet med inspel till den internationella forskningsstrategin som regeringen fastslog i september.

Samordningsgruppen arbetar också för att lägga basen och vidareutveckla olika samarbeten där våra olika uppdrag och roller kan utnyttjas för att förstärka svensk forsknings- och innovationskapacitet. Under 2012 har bland annat följande områden berörts: barns och ungdomars psykiska hälsa, antibiotikaresistens, kollektivtrafikforskning, klinisk behandlingsforskning och grundläggande teknisk forskning. Några av dessa har utvecklats till gemensamma satsningar under 2012 som till exempel barns och ungdomars psykiska hälsa och kollektivtrafikforskning.

Under 2013 avser vi att fortsätta våra konstruktiva samtal för att säkerställa att forsknings- och innovationspropositionen implementeras på bästa sätt. Ett viktigt område som pekas ut i propositionen, där vi myndigheter kommer att ha en viktig roll, är att föreslå en ny modell för fördelning av fakultetsbidrag till universitet och högskolor.

Utöver samordningsgruppen pågår en mängd kontakter på operationell nivå, som alla syftar till att utifrån tydliga roller och ansvar se hur vi på bästa sätt kan komplettera varandra och på så sätt skapa ett svenskt forsknings- och innovationssystem av världsklass.

5. Organisationsstyrning

RB 2.1 En årlig omprövning av verksamheten och dess inriktning ska ske genom att minst en fjärdedel av myndighetens verksamhet blir föremål för omprövning och nya beslut. VINNOVA ska redovisa resultatet. Verksamheten i sin helhet ska ha omprövats under en fyraårsperiod.

Under 2010 och 2011 genomförde VINNOVA en genomgripande strategisk process i syfte att utveckla verksamheten och säkerställa att VINNOVAs insatser bidrar till hållbar tillväxt. I denna process har vi valt att avsluta vissa insatser och program samt skapat helt nya. Under 2012 har VINNOVA genomfört 23 utlysningar som tillkännagivits via VINNOVAs externa webbplats inom vilka cirka 680 miljoner kronor beviljats för kommande femårsperiod. Bland de större satsningarna kan nämnas Utmaningsdriven innovation, Forska&Väx, Innovationsslussar och testbäddar, Grönt flygtekniskt demonstrationsprogram samt Strategiska forsknings- och innovationsagendor. Sammantaget har arbetet med att ompröva delar av verksamheten inneburit den tydliga omriktning och utveckling av verksamheten som regeringen efterfrågar.

RB 2.2 För EU-samarbete och internationellt arbete ska VINNOVA särskilt:

RB 2.2.1 Bistå Regeringskansliet i europeiska forskningsområdeskommitténs arbetsgrupp om kunskapsöverföring, ERAC Working Group on Knowledge Transfer.

VINNOVA har som expert bistått Regeringskansliet med stöd och deltagande i ERAC-arbetsgruppen för Knowledge transfer. VINNOVA har deltagit både i

möten i arbetsgruppen och i möten med de svenska delegaterna på Närings- och Utbildningsdepartementen. Gruppen har under året i huvudsak arbetat med att ta fram inspel till Horisont 2020 och till ERA Framework.

RB 2.2.2 Bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet i EU:s sjunde ramprogram för forskning och utveckling inom områdena IKT, Nanoteknik/material/produktion, Transport, Säkerhet, Små och medelstora företag, Kunskapsregioner samt Internationellt samarbete.

RB 2.2.3 Bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet med EU:s ramprogram för konkurrenskraft och innovation. VINNOVA ska ha ett huvudansvar för delprogram 2, IKT, samt delta i delprogram 1, Entreprenörskap och innovation. VINNOVA ska komplettera Tillväxtverket i de delar av delprogram 1 som rör innovation exempelvis genom utbildningar för Enterprise Europe-nätverkets regionala organisation.

VINNOVA har ombetts bistå regeringen i programkommittéarbetet för EU:s sjunde ramprogram genom att utse experter inom följande områden: nano, material och produktion (NMP), transport, informations- och kommunikationsteknik (IKT), säkerhet, små och medelstora företag (SMF), kunskapsregioner och International Cooperation. För arbetet med att stärka en inriktning som bidrar till ett starkt och strategiskt svenskt deltagande i nuvarande och kommande ramprogram är arbetet i programkommittéerna centralt. Tabell 20 sammanfattar VINNOVAs bidrag i detta arbete.

TABELL 20. VINNOVAs ARBETE I PROGRAMKOMMITTÉERNA (PK)

NMP	- VINNOVAs expert har deltagit vid 7 kommittémöten under året. - Vid sidan av att vi fått gehör för mindre tillägg och justeringar fick Sveriges och VINNOVAs expert stort inflytande på att förbättra ett ämne i 2013 års arbetsprogram. - Under året har samarbetet med främst länderna UK, ES, FR, IRL, DE fortsatt och separata förmöten har genomförts. Dessutom har ett seminarium inom nano-material genomförts med FR. - Referensgruppen har getts tillfälle att formulera svenska ståndpunkter vid tre tillfällen. Samarbetet med ManuFutureSE har intensifierats innebärande ytterligare underlag till svenska ståndpunkter inom produktionsområdet. - ManuFuture SE har, genom samarbete med VINNOVAs expert, ökat kunskapen om och intresset för Factories Of the Future (dokumenterat ökat svenskt deltagande) inom NMP. - Som en del av förberedelsen av Horisont 2020 har VINNOVAs expert blivit inbjuden som talare vid den av kommissionen organiserade workshopen <i>Strategy and Roadmapping for Industrial Technologies to address Grand Challenges</i>. - VINNOVAs expert har medverkat i det nationella FP7 NMP informationsmötet i Stockholm.	Säkerhet	- VINNOVAs expert har deltagit vid 6 kommittémöten - Arbetet i kommittén sker i samverkan med Myndigheten för Samhällskydd och Beredskap. - Arbetet har gradvis fokuserats om med inriktning mot den förmodade utmaningen för Säkerhet i det kommande programmet Horisont 2020. - Under året har samarbetet med länderna UK, DE, FR, NL, AT och SE fördjupats och ett antal separata förmöten har genomförts. Ett gemensamt FoodforThought-paper har tagits fram och en informell workshop med övriga medlemmar i kommittén genomfördes i samband med EU-kommissionens Security Research Event. - Arbetet med att ombilda den svenska referensgruppen har påbörjats för att få en aktiv referensgrupp till säkerhetsutmaningen i Horisont 2020.
Transport	- Påverkan på arbetsprogrammet - Informationsarbete om PK till svenska aktörer via nyhetsbrev - Stort utbyte mellan svenskar i teknikplattformarna och i PK Transport - Aktiv påverkan inför Horisont 2020. - Medverkan i kommissionens arbetsgrupp om transport-forskning och strukturfonder. - Svenska företag och aktörer tar hem stora projekt.	SMF	- Deltagande vid EU-kommissionens workshop <i>New approach to SME support in Horizon 2020: implementation challenges and good practices</i>. - PK SMF möte i Bryssel i juni där SE fick genomslag för inspel - PK SMF förmöte på APRE:s kontor i Bryssel den 17 oktober 2012. Diskussioner om det nya SMF instrumentet i Horisont 2020 och det kommande Eurostars 2. - Strategiska diskussioner med svenska aktörer kring Horisont 2020 tillsammans med Tillväxtverket, IUC Sverige och Näringsdepartementet. Vid 3 tillfällen under 2012 har referensgruppen för PK SMF diskuterat det svenska supportsystemet för SMF instrumentet och de finansiella instrumenten i Horisont 2020.
IKT	- Expertstöd på alla programkommittémöten och deltagit i medlemsländernas informella förmöten. - Drivit svenska aktörers prioriteringar under DG CONNECT's ICT Competitiveness Week - Drivit svensk linje i kommissionens arbetsgrupp för The Future and Emerging Technologies Flagship (FET) samt involverat Vetenskapsrådet i detta arbete. - Stöttat svenska sökanden i diskussion med kommissionen.	Kunskapsregioner	- Då de sista utlysningarna för FP7 inom dessa instrument stängde tidigt 2012 har aktiviteterna varit begränsade. Det svenska utfallet i Regions of knowledge har även i år varit mycket bra. - Deltagande vid tre programkommittémöten - Nationella arbetsgruppsmöten inför kommittémöten tillsammans med National Contact Point och ledamot.
		INCO	- En informationsdag om WP2013 samt ERA Africa hölls i maj, framför allt med inriktning mot myndigheter, som är de främsta deltagarna i INCO. - Ett referensgruppsmöte i april. INCO i Horisont 2020 presenterades så långt som möjligt, men inget ställningstagande togs från gruppens sida. - PK-arbete, arbetsprogram 2013: Sverige reagerade på nystart av NCP-projekt som sträcker sig över Horisont 2020. Då NCP-struktur förändras 2014 kan det leda till att organisationer som är NCP under FP7 inte är det under Horisont 2020, men ändå med i NCP-aktiviteter med länder utanför EU. Kommissionen omformulerade det till ett projekt där inte bara NCP-organisationer kan delta.
		Ersättare PK-Specific	- EU-kommissionen har hållit tre möten för den horisontella kommittén under 2012. VINNOVA ersatte Närings- och Utbildningsdepartementen vid ett av de genomförda mötena.

CIP ICT-COMMITTEE

VINNOVA har under 2012 deltagit i kommitténs arbete med att förbereda den sista utlysningen innan Horisont 2020. Arbetet inkluderar diskussion inom kommittén, att söka förslag på teman och inriktningar hos svenska aktörer samt att under kommitténs möten förmedla den svenska positionen, såväl skriftligt som genom debatt på möten. Ett konkret exempel är att få utlysningen att koncentrera sig på färre insatsområden, för att därigenom koncentrera medel till projekt som får bättre genomslag.

RB 2.2.4 Företräda staten i medlemskapet i relevanta EG-artikel 187 och 185 samarbeten.

VINNOVA har i uppdrag att företräda staten i samarbeten inom ramen för Artikel 185 och Artikel 187. Artikel 185 är satsningar som samfinansieras av medlemsländerna och EU-kommissionen inom prioriterade områden. Artikel 187 är Public-private-partnerships inom ramen för så kallade *Joint Technology Initiatives*, som syftar till samverkan mellan EU-kommissionen, konsortier av företag samt i vissa fall också medlemsländerna kring utpekade teknikområden. I tabell 21 beskrivs VINNOVAs roll och aktiviteter inom de olika initiativen.

RB 2.2.5 Bistå Regeringskansliet i arbete kopplat till EU 2020-strategin och underliggande flaggskeppsinitiativ inom myndighetens verksamhetsområde. Detta gäller särskilt flaggskeppsinitiativet "innovationsunionen" och europeiska innovationspartnerskap.

VINNOVAs Brysselkontor är en integrerad del av det Internationella kansliet och fullgör viktiga delar av VINNOVAs uppgift att vara ett nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU samt uppgiften att samordna det svenska deltagandet i EU:s ramprogram. Genom analyser av tidiga utkast bidrar också kontoret till VINNOVAs strategiska EU-arbete i allmänhet. Kontoret har fortsatt att vidmakthålla och

vidareutveckla nätverket i Bryssel genom personliga kontakter med strategiskt placerade personer i kommissionen samt svenskar i Bryssel. Kontoret har dessutom ordnat och medverkat till flera seminarier i Bryssel som samlat svenska intressenter från näringslivet, regionala aktörer och akademi.

VINNOVAs Brysselkontor har under 2012 representerat Sverige i grupperingarna ERAC (ERA Committee), Stearing Board för ERAC och SFIC (Strategic Forum for International Cooperation). Kontoret har även deltagit i EFFLA (European Forum on Forward Looking Activities) med framtagning av inspel till kommissionen som rör systematiskt användning av framsyn i beslutsprocesser samt inspel till första årets arbetsprogram för Horisont 2020 avseende utmaningarna. Kontoret deltar också i en till kommissionen rådgivande grupp (NETWATCH) som har till uppgift att ge råd till kommissionen avseende en databas om alla de så kallade partnerskapsprogrammen. VINNOVAs kontor har under 2012 fortsatt det informella utbytet med andra länders liknande Brysselkontor (IGLO) om planeringen inför Horisont 2020. På detta sätt får VINNOVA och svenska aktörer tidigt tillgång till information om processer och uppfattningar i andra länder. Utöver detta deltar kontoret i omkring fyra undergrupper till IGLO.

Under 2012 deltog VINNOVA i ett antal olika EU-projekt i samverkan med andra forskningsfinansiärer och innovationsmyndigheter inom EU. Arbetet i dessa projekt syftar till att stärka europeisk forsknings- och innovationssamverkan och bidra till en effektivisering av forsknings- och innovationsinsatser inom Europa. VINNOVA har under året deltagit i sex ERA-NET, två ERA-NET Plus och tre INNO-NET.

VINNOVA deltar även i ett forsknings- och koordineringsprojekt inom förkommersiell upphandling tillsammans med andra europeiska aktörer. Totalt har EU-kommissionen beviljat VINNOVA drygt 1,7 miljoner euro för arbetet i dessa olika projekt. I ett INNO-NET leder VINNOVA arbetet som koordinator. Under året avslutades tre ERA-NET projekt.

VINNOVA, utsågs av DG Research att vara ordförande för en internationell expertgrupp vars uppdrag var att ge rekommendationer om hur det internationella samarbetet inom forskning och innovation kan

TABELL 21. FORSKNINGSSAMARBETEN INOM ARTIKEL 169/185 OCH 171/187

	Namn	Område	VINNOVAs roll	Budget 2012 VINNOVA (mnkr)	Viktiga händelser 2012
Artikel 169/185	EUROSTARS	Marknadsnära forskning och utveckling i små och medelstora företag	Information, rådgivning och finansiering	45	Totala antalet godkända och rankade svenska projekt 2012 var 35 st (cut-off 7: 18 projekt och i cut-off 8: 17 projekt). Planeringen för en fortsättning av Eurostars i Horisont 2020 pågår och VINNOVA har aktivt arbetat i de arbetsgrupper som tillsatts för förberedelserna för <i>Eurostars 2</i> .
	AAL (Ambient Assisted Living)	IKT-lösningar för äldre	Information, rådgivning och finansiering	10 *	Deltagande i styrgrupp för <i>AAL to Business</i> . Under året har 2 av projekten från det första utlysningen (2008) avslutats, det ena projektet jobbar vidare med lösningar för äldre med kognitiv svikt. Det andra projektet har en produkt. Under 2012 har den 5:e utlysningen inom AAL genomförts: <i>ICT-based Solutions for (Self-) Management of Daily Life Activities of Older Adults at Home</i> . Utav 151 ansökningar finansierades 29 projekt varav 4 med svenska deltagare.
	EMPR (European Metrology Research Programme)	Mätteknisk forskning	VINNOVA har ansvar att fördela metrologianslaget	5.6	Under 2012 har SP deltagit i 12 projekt varav 3 startats under året. För ett av projekten, inom området Energi är Sverige och SP koordinator, <i>Metrology for High Voltage DC</i> , som bland annat är ett spjutspetsområde för ABB och en teknik av stor betydelse för området <i>Smarta elnät</i> . Finansieringen från EMRP var cirka 4,8 MSEK under året.
Artikel 171/187 (JTIs)	IMI (Innovative Medicines Initiative)	Läkemedelsutveckling	Medlemslandsrepresentant och information	-	VINNOVA företräder Sverige som ordförande i <i>State Representative Group i Governance strukturen i IMI</i> . VINNOVA har deltagit aktivt i diskussioner om IMI 2 inför Horisont 2020 i Bryssel och på Innova Health mötet i Larnaca. Sverige har fortsatt högt deltagande och koordinerar 4 projekt i IMI. <i>In kind contribution</i> från företag utanför EU har godkänts av <i>Governing Board</i> .
	Clean Sky	Flygindustrin	Medlemslandsrepresentant och information	-	VINNOVA företräder Sverige i <i>National State Representative Group</i> . Under året har diskussionerna för ett eventuellt Clean Sky 2 pågått. Utöver Saab och GKN Aerospace har hittills 11 svenska aktörer erhållit finansiering i årets utlysningar varav fyra i koordinerande roll.
	ENIAC	Nanoelektronik	Medlemslandsrepresentant och information. Finansiering och uppföljning av svenska deltagare i projekt konsortia valda och beslutade av Public Authorities Board.	10	2 projekt med totalt 6 svenska partner fick hög rankning av expertbedömarpanelen: 2 stora företag, 2 små och medelstora företag samt 2 akademiska organisationer. Alla är med i förhandlingsfasen för finansiering och uppstart. Sökt nationell finansiering för dessa projekt var cirka 40 MSEK. Ett projekt får därför förhandla om cirka en tiondedel av sökt nationell finansiering.
	Artemis	Inbyggda system	Medlemslandsrepresentant och information. Finansiering och uppföljning av svenska deltagare i projekt konsortia valda och beslutade av Public Authorities Board.	30	5 projekt med totalt 23 svenska partner fick hög rankning av expertbedömarpanelen: 7 stora företag, 12 små och medelstora företag samt 4 akademiska organisationer. Alla är med i förhandlingsfasen för finansiering och uppstart. VINNOVAs budget räcker inte för att finansiera alla projekt eftersom sökta nationell medel är på cirka 67 MSEK.

förbättras. Expertgruppen hade 6 möten i Bryssel och ordnade en särskild workshop med representanter för europeiskt näringsliv. Dessutom anordnade VINNOVA en *hearing* med nationella representanter från akademi, näringsliv och offentlig sektor kring ämnet. Expertgruppen levererade sin slutrapport till kommissionen i oktober.

RB 2.2.6 Bistå Regeringskansliet i arbetet i OECD:s kommitté för forsknings- och teknikpolitik (CSTP) och dess undergrupper, antingen som expert eller genom att svara för delegatskapet.

VINNOVA och dess föregångare har representerat Sverige i OECD:s *Working Party on Innovation and Technology Policy* sedan starten 1993. VINNOVA har även deltagit i *Committee on Science and Technology Policy* som stöd till Näringsdepartementet. I arbetet har ingått att bevaka ärenden inom de båda kommittéerna och ge underlag för agerande i CSTP, genom gemensamma förmöten.

VINNOVA har under året medverkat i flera andra av CSTP:s expertgrupper som *Working Party on Biotechnology*, *Working Party on Research Institutions and Human Resources (RIHR)*, *Working Party of National Experts on Science and Technology Indicators (NESTI)* och *Working Party on Nanotechnology*.

RB 2.3 VINNOVA ska bistå Regeringskansliet i framtagandet av regeringens innovationsstrategi.

Under året har VINNOVA genom olika typer av insatser bistått regeringen i framtagandet, formuleringen och implementeringen av den Nationella innovationsstrategin. VINNOVA har deltagit i samtliga regionala dialogmöten som genomfördes för att diskutera innovation utifrån regionernas perspektiv och till att ge inspel till arbetet med strategin. Dessutom har VINNOVA varit medarrangör till fyra tematiska dialogmöten *möjligheter bortom normen, blå tillväxt, tjänsteinnovation och innovativa företag*. Sex blogginlägg

har gjorts av VINNOVA på Näringsdepartementets innovationsblogg.

VINNOVA har bistått regeringen i arbetet med den nationella innovationsstrategin i form av personella resurser till Regeringskansliet, samt har genomfört särskilda regeringsuppdrag med koppling till innovation i små och medelstora företag och deras hantering av immateriella tillgångar.

VINNOVA finansierar och deltar aktivt i projektet *Innovationskraft Sverige* som drivs av Ingenjörsvetenskapsakademien och som har syftet att bidra till att förankra och implementera såväl den nationella innovationsstrategin som regionala innovationsstrategier.

RB 2.4 VINNOVA ska, inom ramen för sitt uppdrag, bistå Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i arbetet i nätverksform med att utveckla samspelet mellan det regionala tillväxtarbetet och den nationella forsknings- och innovationspolitiken samt att utveckla dialogen mellan regionala aktörer och berörda nationella myndigheter om ett strategiskt arbete med forsknings- och innovationsfrågor på regional nivå.

VINNOVA har aktivt medverkat i Nätverket för Regional Nationell Dialog som drivs av RUT-enheten på Näringsdepartementet och har där bland annat rapporterat om de nya aktiviteterna inom VINNVÄXT och om branschanalyser som pågår. VINNOVA har även medverkat i Regeringskansliets arbete med den nationella Innovationsstrategin. VINNOVA har också deltagit på de dialogmöten som olika regioner genomfört under året.

Det arbete som VINNOVA initierade under 2011 med studier som i ett första skede kartlägger företag och deras forsknings- och utvecklingssamarbete har under året fortsatt. I maj presenterades en ny analys över fordonsbranschen och under hösten presenterades en analys med inriktning på miljöaspekter av cirka 100 av de största företagen i Sverige. Under 2013 kommer analyser av branscherna Gruv och Mineral, Stål och

andra metaller, Informations- och kommunikationsteknik, Kemi, Maritima näringar, Miljöteknik, Skog massa och papper samt Energi. VINNOVAs roll är, utöver finansiering, i hög grad att svara för kvalitets-säkring och gemensam metodik med anpassning för skillnader mellan de olika teknikområden och branscher som ingår i studierna, samt att involvera intressenter och experter. Detta stäms också av med Tillväxtverket.

VINNOVA är fortsatt en aktiv part i att stödja och utveckla Reglabs verksamhet. VINNOVA ingår efter den omorganisation som skett under året såväl i styrelsen som i medlemsgruppen. RegLab har under året fortsatt driva nätverket kring innovativ upphandling på uppdrag av VINNOVA liksom en klusterledarutbildning i samarbete med Tillväxtverket.

RB 2.5 VINNOVA ska i samverkan med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, Vetenskapsrådet samt universitet och högskolor utveckla rutiner för utbetalning av forskningsstöd så att de bättre anpassas till lärosätenas planering.

VINNOVAs tolkning är att det nya uppdraget om finansiell uppföljning har sin bakgrund i Riksrevisionens granskning av högskolan och då särskilt granskningen av oförbrukade forskningsbidrag vid universitet och högskolor samt den nya budgetlagstiftningen med nya förordningar som infördes 2011. VINNOVA har under året deltagit i ett av Vetenskapsrådet initierat arbete, i samverkan med Formas, FAS, och SUHF för att utveckla rutiner för utbetalning av forskningsstöd så att de bättre anpassas till lärosätenas planering. VINNOVA följer upp förbrukningen av projektbidrag vid universitet och högskolor fördelade på de fem kostnadsslagen enligt den så kallade *SUHF-modellen*, vid varje rapporteringstillfälle för varje projekt. VINNOVA har antagit *Riktlinjer för bidragsutbetalningar*. Syftet med riktlinjerna är att VINNOVA ska göra utbetalningar i takt med forskningsprojektens förbrukning med ett förskott på högst åtta månader.

RB 2.6 VINNOVA ska samordna och sammankalla ett forum om framtidens internet. Forumet ska fokusera arbetet på strategiskt viktiga områden utifrån regeringens strategi för it-politiken - It i människans tjänst - en digital agenda för Sverige (N2011/342/ITP). Arbetet ska återspeglas i samband med årsredovisningen.

Arbetet inom Forum för framtidens Internet är inriktat på att mobilisera svenska aktörer till ett strategiskt arbete runt framtidens Internet, vilket i sin tur betyder att aktörerna inriktningsmässigt påverkar eller ligger nära den internationella agendan inom området.

Under 2012 har VINNOVA sökt skapa större framgångar för svenska aktörer i EU:s ramprogram och i nationella projekt. För att åstadkomma detta utvecklas stöd- och informationsinsatser på området, bland annat *Proposers Day*, till att i större utsträckning adressera området framtidens Internet. Inom VINNOVAs utlysningar Strategiska forsknings- och innovationsagendor och Utmaningsdriven innovation (UDI) har det funnits möjlighet att få stöd. Ett antal strategiska projekt har fått medel för att bredda och stärka området i Sverige. Inom UDI ställs krav på att projekt inom utmaningsområdet Informationssamhället 3.0 ska förhålla sig till den *Digitala Agendan*.

EuroDIG, The European Dialogue on Internet governance, hölls 2012 i Stockholm, med över 600 deltagare. Aktiviteten samlar aktörer från många sektorer. VINNOVA tog ansvar för att aktiviteten kunde genomföras på ett bra sätt genom att ge stöd till organisationen och PTS, den svenska huvudarrangören. Huvudtemat *Vem bestämmer reglerna på Internet?* kretsade kring hur lagar, standarder och styrning fortsatt kan ske i en digital värld. Många konventionella regelverk och aktörer förlorar sin ledande ställning och lämnar utrymme för en modell med så kallade *multi-stakeholders*.

6. Uppdrag

PÅGÅENDE UPPDRAG GIVNA I TIDIGARE REGLERINGSBREV

RB 3.1.1 VINNOVA ska i samråd med Tillväxtverket ansvara för genomförandet av Nordiska Ministerrådets Globaliseringsprojekt Hälsa delprogram 7 "Innovation och entreprenörs kap i hälso- och sjukvård" 2010-2012.

Målet med projektet som leds av den svenska organisationen SNITTS, är att stimulera kunskapsutbyte mellan de olika nordiska aktörerna inom området och utveckla så kallad best practise. Genom projektet finansieras nätverket NORTTH, Nordic Network for Tech Transfer Health, som arbetar med att utveckla metoder för att kommersialisera innovationer från vårdsektorn och entreprenörer. Arbetsgruppen är även delaktig i ministerrådets nya satsning på innovationsupphandling, Nordic lighthouse program on Innovative public procurement. Under året har en utlysning genomförts inom vilket ett antal nordiska samarbetsprojekt kommer att finansieras.

RB 3.1.2 VINNOVA ska medverka i Nordiska ministerrådets toppforskningsprogram om klimat, miljö och energi som pågår 2009-2013. VINNOVA ska under 2012 tillsammans med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Vetenskapsrådet och Statens Energimyndighet finansiera forskning inom programmet med minst 21 miljoner kronor för de fyra myndigheterna sammantaget.

VINNOVA deltar aktivt i tre av de sex utvalda temaområdena inom Toppforskningsinitiativet: nanoteknik och energieffektivisering, hållbar bioenergi samt koldioxidavskiljning och -lagring (CCS). Inom området nanoteknik och energieffektivisering finns fyra ansökningar. I samtliga finns svenskt deltagande. Ansökningarna spänner över områden som batterier, avisning av flygplansvingar, solceller och bränsleceller. Inom området Hållbar bioenergi pågår fyra projekt. Projekten täcker hela teknologikedjan från råmaterial (lignocellulosabaserat råmaterial) till slutprodukt (flytande och/eller gasformiga biobränslen för transportsektorn). VINNOVA betalade under året ut sammanlagt 5,3 miljoner kronor till projekten.

RB 3.1.3 VINNOVA ska rapportera det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och utveckling. Aktuella statistiska uppgifter om deltaganden och godkända medel ska beskrivas och kommenteras, även utifrån kön där så är möjligt. Rapporteringen ska utgå ifrån de aspekter som myndigheten bedömer vara mest relevanta för att stödja regeringens arbete med EU:s forskningssamarbete. Utgångspunkt för rapportering ska vara utfallet för Sverige i relation till andra ländernas utfall inom EU:s ramprogram för forskning och utveckling. Svenska aktörers organisationstillhörighet och samarbetsmönster ska särskilt utredas. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet med kopia till Utbildningsdepartementet) senast den 22 februari 2012.

VINNOVA har ansvar för att följa upp och rapportera det svenska deltagandet inom EU:s forskningsprogram. Inom ramen för detta uppdrag besvarar VINNOVA kontinuerligt frågor och tar fram analyser som belyser olika aspekter av det svenska deltagandet och dess utveckling. Analyserna utgör viktiga underlag för Regeringskansliet, universitet och högskolor, forskningsinstitut, offentlig sektor, regionala organisationer och industriella aktörer. En mer detaljerad beskrivning av det svenska deltagandet tas årligen fram på uppdrag av Regeringskansliet. Detta är fokuserade rapporten på utvecklingstrender för svenska aktörer i EU:s ramprogram för forskning och utveckling.

RB 3.1.4 VINNOVA ska medverka till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 och dess prioriteringar innefattande tydliggörandena i regeringens skrivelse 2009/10:221.

VINNOVA ska delta i analysarbetet kring genomförande, avstämning och uppföljning av den nationella strategin. VINNOVA ska senast den 16 mars 2012 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) redovisa:

- vilka av den nationella strategins prioriteringar som myndigheten utgått från under perioden 2009-2011,
- vilka av myndighetens verksamheter som berörts eller kommer att beröras av insatserna, samt
- planerade och genomförda insatser med andra myndigheter samt de organ som har det regionala tillväxtansvaret i länen.

Regeringsuppdraget redovisades i enlighet med uppdraget till Näringsdepartementet den 16 mars 2012. Sammanfattningsvis har VINNOVA under de senaste åren tydligare vävt in det regionala tillväxtperspektivet i hela verksamheten, från traditionella utlysningar till riktade insatser.

VINNOVAs primära bidrag till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 ligger inom området Innovation och förnyelse. VINNOVAs insatser för genomförandet av strategin kan sammanfattas enligt nedan.

- Bidra till och tillvarata synergier mellan nationella och regionala prioriteringar.
- Prioritera för att utveckla innovativa kluster och starka forsknings- och innovationsmiljöer.
- Förstärka utvecklingen av globala länkar som stärker svensk attraktions- och innovationskraft.

Uppdraget sammanfattar vad VINNOVA gjort fram till 2011 samt har för avsikt att göra under resten av perioden. Utöver detta, föreslår VINNOVA nedan åtgärder för att stärka det regionala tillväxtperspektivet.

- Stimulera till ökad offentlig innovationsupp-handling.
- Fördelningsmodell av basanslag till universitet och högskolor som stimulerar till fullt utbyggd kunskapstriangel.
- Insatser för att tillgängliggöra och stimulera användningen av infrastruktur för test- och demonstrationsanläggningar i Sverige.
- Nationell kvalitetssäkring av medlen inom kommande period av strukturfonder till området Innovationsmiljöer (eller motsvarande).
- Stärkt innovationsfokus på miljö och hållbar utveckling i regionala innovations- och tillväxtstrategier för att möta miljöutmaningar.

ÖVRIGA PÅGÅENDE UPPDRAG GIVNA I SÄRSKILD ORDNING

RB 3.2.1 Regeringsbeslut den 27 november 2008 (N2008/7709/FIN) med uppdrag om utlysning, utvärdering och bedömning av strategiska forskningsområden. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen. Beslut justerat genom regeringsbeslut den 30 september 2010 (U2010/5686/F). Redovisning av årliga uppföljningar ska ske senast den 30 mars påföljande år.

VINNOVA genomför sedan 2010 tillsammans med Vetenskapsrådet, Formas, FAS och Energimyndigheten en årlig uppföljning av de strategiska forskningsområden som finansierats av myndigheterna sedan 2010. Uppföljningen för 2011 avrapporterades till Regeringen, Näringsdepartementet 25 april, 2012. Datum för avrapportering är ändrat enligt beslut.

År 2010 startade VINNOVA ett program för finansmarknadsforskning. Under året har en fjärde utlysning genomförts inom programmet. Utlysningen hade fokus på det tematiska området *finansiell stabilitet och regleringar*.

3.2.2 Regeringsbeslut den 21 december 2009 (Fi2008/7811, E2009/1828, Fi2009/4756, Fi2009/7978 (delvis)) med uppdrag att genomföra ett program för finansmarknadsforskning. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen. Tidpunkten för redovisning justerades regleringsbrevet för budgetåret 2012 avseende anslag 1:16 Finansmarknadsforskning, till den 1 mars 2013.

VINNOVA finansierar sedan 2010 tre centrum: ett nationellt centrum under ledning av Handelshögskolan i Stockholm samt två kompetenscentrum under ledning av Lunds universitet respektive Handelshögskolan

i Göteborg. Under 2012 har centrumen rekryterat internationellt, organiserat sin verksamhet och arrangerat ett flertal interna och externa seminarier. Centrumen har samlokalisert sin verksamhet på respektive lärosäte. Det nationella centrat har arrangerat en nationell doktorandkonferens som även involverade praktiker och en internationell gästföreläsare. NasdaqOMX har donerat en databas med svensk finansiell data till det nationella centrat.

Uppdraget som utvidgades i juni 2010 (regeringsbeslut Fi2010/3412) kommer att redovisas i sin helhet i särskild ordning.

RB 3.2.4 Regeringsbeslut den 10 juni 2010 (N2009/8901/ENT, delvis) med uppdrag avseende innovation och design inom regeringens handlingsplan för kulturella och kreativa näringar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 25 januari 2013.

Inom ramen för deluppdraget *Innovation och design* har VINNOVA initierat och genomfört tre insatser under 2012.

En utlysning med namnet *Innovation och design 2012* öppnade under våren och stängde i september, med en budget på 8,5 miljoner kronor. Syftet med utlysningen var att stimulera användandet av och utvecklingen av design som en metod, verktyg och process för innovationer, entreprenörskap och tillväxt i Sverige. Därför finansierades innovationsprojekt där företag eller offentliga verksamheter samarbetade med designföretag för att öka sin kunskap om hur de kan utveckla, förnya eller öka värdet i sina produkter eller processer med hjälp av designföretaget. På sikt skulle också företaget kunna stärka sin internationella konkurrenskraft. Totalt har 57 projekt finansierats. En andra insats var designcheckar för små och medelstora företag som vill använda design som metod för att utveckla nya produkter eller tjänster. Företagen skulle ha en idé om en fysisk produkt, en tjänst eller en kombination av dessa som har relevans för människors hälsa och välbefinnande. I samarbete med Stiftelsen Svensk Industridesign delades totalt 22 checkar ut till företag på totalt 3 miljoner kronor. De branscher som företa-

gen verkar inom är allt från kommuner till industri- och hälsoföretag.

Den tredje insatsen som genomförts under året är resebidrag till solo- och småföretag inom designområdet. Enligt handlingsplanen är det viktigt att stödja små designföretag för att de ska kunna växa och utvecklas med avseende på internationell tillväxt och samarbete med olika aktörer. Syftet med insatserna var att solo- och småföretag skulle få möjlighet att delta i till exempel internationella mässor eller liknande evenemang. I samarbete med Svensk Form har över 60 resebidrag lämnats ut till mer än 30 företag inom mode och övriga designbranscher. Resultaten visar att bidragen har resulterat i ett antal potentiella försäljningar, marknadsverifiering av ny design och skapandet och upprätthållandet av internationella kontaktnät.

RB 3.2.5 Regeringsbeslut den 10 juni 2010 (N2010/3256/ENT) med uppdrag avseende insatser för unga innovatörer. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2013.

Sedan 2010 genomför VINNOVA tillsammans med Tillväxtverket programmet Ungas Innovationskraft med syfte att stimulera innovationskraften hos unga (18-30 år) och bidra till att fler unga utvecklar och kommersialiserar sina idéer. Under 2012 har 22 projekt drivits inom utlysningen *Kreativa koncept och modeller*

av intermediärer för att stimulera ungas innovationskraft och för att bättre möta ungas behov i innovationsprocessen. Fyra företag med unga personer i ledningen fick möjlighet att förbereda kommersialiseringen av sina idéer genom avsatta medel i VINN NU. En tågturné genomfördes på tretton orter med syfte att synliggöra ungas idéer och få fler unga att förverkliga sina idéer samt tillvarata ungas perspektiv för framtida tillväxt och ökad innovationskraft i Sverige.

RB 3.2.6 Regeringsbeslut den 9 september 2010 (N2010/5711/TE) med uppdrag att bidra i arbetet med att utveckla Gröna Korridorer. Uppdraget ska slutredovisas senast vid utgången av 2012.

VINNOVA deltar sedan 2010 i regeringsuppdraget Gröna Korridorer tillsammans med Trafikverket och Sjöfartsverket. VINNOVAs ansvar är forsknings- och innovationsfrågor som syftar till att skynda på införandet av Gröna Korridorer i Sverige och vidare ut i världen. Under 2012 har VINNOVA integrerat satsningar om miljövänliga godstransporter i sina program. VINNOVA delfinansierar sedan 2012 CLOSER, ett nationellt centrum för transporteffektivitet där Gröna Korridorer är ett av tre spetsområden. Utöver detta har VINNOVA spridit kunskap om Gröna Korridorer internationellt och nationellt på konferenser och seminarier. VINNOVA har även bidragit till att identifiera områden med outnyttjad innovationspotential, utveckla kalkylverktyg för transporters miljöpåverkan, koppla konceptet Gröna Korridorer till förpackningar samt lyfta fram nya logistiklösningar med högt demonstrationsvärde.

RB 3.2.7 Regeringsbeslut den 30 september 2010 (U2010/5686/F) med uppdrag om utvärdering av satsningen på strategiska forskningsområden. Redovisning av den årliga uppföljningen ska ske senast den 30 mars påföljande år t.o.m. år 2014. Utvärderingen ska redovisas senast den 1 maj 2015.

Se uppdrag 3.2.1 ovan.

RB 3.2.8 Regeringsbeslut den 16 december 2010 (N2009/8901/ENT, delvis), med uppdrag avseende Ledarskap och arbetsorganisation inom kulturella och kreativa näringar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 25 januari 2013.

Uppdraget genomförs som fem delprojekt som innehåller 23 fallstudier av framgångsrika företag inom design, mode, arkitektur, reklam, mat och film. Syftet är att öka förståelsen för hur kreativa processer inom kulturella och kreativa näringar leds och organiseras samt hur affärsverksamhet bedrivs kring de kreativa resultaten.

Resultaten av uppdraget kommer att presenteras i bokform samt via olika spridningsaktiviteter under 2013. Uppdraget slutredovisas till regeringen den 25 januari 2013.

RB 3.2.9 Regeringsbeslut den 16 december 2010 (N2009/8901/ENT, delvis), med uppdrag avseende fortsatt utveckling av inkubatorer, företagshotell och liknande som är anpassade för kulturella och kreativa näringar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2013.

Under 2011 och 2012 har VINNOVA inom ramen för uppdraget stött två nya inkubatorer, *The Game Incubator* och *Modeinkubatorn* (nu *Modeink*) med totalt 3 miljoner kronor. Båda inkubatorerna har skapat mer av en nationell närvaro för att stödja sina respektive branscher i hela Sverige, i linje med förväntningar från VINNOVA. Till exempel har samarbetet inom modebranschen lett till en framgångsrik lansering av en *pop-up butik*, ett koncept för att visa upp nya designers i Sverige, vilket har förlängts till 2013. Dessutom har The Association for Swedish Fashion Brands (ASFB) lett forskning och utveckling av en statistikrapport för modeindustrin som kommer att stödja den framtida utvecklingen av branschen för både nya och etablerade företag. Båda inkubatorerna har stött utvecklingen av nya och befintliga unga företag och båda har fått positiv feedback från branschföreträdare.

RB 3.2.10 Regeringsbeslut den 28 april 2011 (N2011/3000/FIN) med uppdrag att genomföra en satsning med syfte att utveckla testbäddar inom hälso- och sjukvård och äldreomsorg. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2014.

En testbädd inom hälso- och sjukvård är en fysisk eller virtuell miljö där företag i samverkan med aktörer inom hälso- och sjukvård eller äldreomsorg kan utveckla, testa samt införa nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar. VINNOVA satsade under hösten 2012, 20 miljoner kronor på 16 förstudier och fem projekt. I förstudierna gavs stöd för att planera utvecklingen av testbädden och bygga upp en konstellation med relevanta aktörer. I projektfasen utvecklar man och etablerar testbädden.

I satsningen har VINNOVA valt att stödja både specialiserade tematiska testbäddar och mer generella testbäddar, vilka ska leda till ökad kvalitet, säkerhet och effektivitet inom vård och omsorg samt ökad samverkan mellan vårdgivare, företag och akademi. Målet är att etablera strukturer för att stärka näringslivets konkurrenskraft samt höja innovationsförmågan inom vård och omsorg. Satsningen sker efter samråd med Sveriges Kommuner och Landsting och Tillväxtverket.

Under våren 2013 kommer pengar att kunna sökas både för att etablera nya och för att utveckla befintliga testbäddar.

RB 3.2.11 Regeringsbeslut den 16 juni 2011 (N2011/3477/FIN) med uppdrag om medel för utvecklade verifieringsinsatser 2011-2012. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen för 2012.

Uppdraget om medel för verifieringsinsatser riktades mot företag och privatpersoner och har genomförts helt inom ramen för Innovationsbrons sådd- och inkubatorverksamhet. Resultatet av uppdraget redovisas därför i Innovationsbrons årsredovisning.

Förorenat vatten är ett globalt problem. Målet med BSR Stars projekt *Clean Water* är att stärka kapaciteten inom hållbar vattenförvaltning för att kunna erbjuda nya och innovativa tekniker, produkter och tjänster för en global marknad. Se uppdrag 3.2.13.

RB 3.2.12 Regeringsbeslut den 1 september 2011 (N2011/5142/E) med uppdrag att genomföra en satsning på forskning och kunskapsutveckling inom miljöteknikområdet. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen t.o.m. 2014.

Under 2012 genomfördes den första utlysningen i programmet Internationell samverkan för miljöinnovationer. Programmet syftar till att stärka svenska aktörers nätverk för internationellt forsknings- och utvecklingssamarbete för miljöinnovationer. I den första utlysningen beviljades 34 projekt bidrag för att genomföra tekniska förstudier eller planeringsprojekt med aktörer i Brasilien och Kina. Energimyndigheten och Tillväxtverket har varit nära involverade i utlysningen och samråd har även skett med Avfall Sverige.

Inom programmet Bygginnovationen, som genomförs i samarbete med samhällsbyggnadssektorn, har en särskild satsning gett små företag möjlighet att få draghjälp av stora företag för att testa och vidareutveckla teknik i tidiga skeden, och samtidigt testa en internationell marknad med hjälp av sin samarbetspart.

Inom området Forskning och innovationsstöd för hållbar stadsutveckling öppnade i slutet av året en utlysning för utveckling av innovationsplattformar för hållbara attraktiva städer. Detta skedde i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting, samt med branschorganisationen IQ Samhällsbyggnad.

RB 3.2.13 Regeringsbeslut den 13 oktober 2011 (N2011/5769/RT) med uppdrag att medverka i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen och dess handlingsplan. Uppdraget ska årligen redovisas senast den 31 januari t.o.m. 2015.

VINNOVA har fått i uppdrag att leda och medverka i utveckling av forskning och innovation som en del i genomförandet av EU:s Östersjöstrategi. VINNOVA har i enlighet med uppdraget tillsammans med andra aktörer som Näringsdepartementet, Svenska Institutet

och Region Skåne, aktivt bidragit till att genomföra EU:s Östersjöstrategi. VINNOVA har också utsett en samordnare inom prioritetsområdet för forskning och innovation och en projektledare för flaggskeppet BSR Stars.

Uppdraget har under 2012 redovisats till regeringen, Näringsdepartementet, och rapportering ska ske årligen fram till 2015. BSR Stars mål är att genom tätare samarbete och smart specialisering öka attraktiviteten och innovationsförmågan hos företag och forsknings- och innovationsmiljöer i Östersjöregionen. Under 2012 har fem projekt med totalt 34 partners från nio länder etablerat sina nätverk och tagit fram strategiska affärs- och utvecklingsplaner där mervärdet av samarbetet blir tydligt. Projekten arbetar inom mobil telekommunikation, marina transporter, vattenrening och design och tjänster för äldre. Ett hundratal småföretag och några multinationella bolag har varit inblandade i olika aktiviteter. De fem projekten har fått processstöd från de olika ländernas innovationsmyndigheter, i form av verktyg och metoder för omvärldsbevakning, affärsutveckling, ledarskap och öppna arenor för möten.

Förväntningarna på sikt är att de innovationsmiljöer som deltar i BSR Stars aktiviteter blir attraktiva partners och ledare i EU-projekt i nästa programperiod 2014-2020.

RB 3.3.1 VINNOVA ska ta fram en handledning för myndigheter och aktörer om hur program och insatser kan utformas för att bättre möta behoven hos företag och organisationer inom tjänsteekonomin, och särskilt när det gäller tjänstebaserad innovationsverksamhet. Arbetet ska ske i samarbete med Tillväxtverket. Samråd ska ske med Almi Företagspartner AB, Innovationsbron AB och andra relevanta aktörer. Handledningen ska vara klar senast den 15 augusti 2012. I uppdraget ingår att sprida handledningen till relevanta aktörer.

Den 30 november avrapporterades arbetet med uppdraget att ta fram en handledning för stödjande aktörer

om hur insatser kan utformas som riktas mot tjänster och i synnerhet för att stimulera eller realisera tjänsteinnovationer. Handledningen utmynnar i praktiska råd som baseras på erfarenheter, internationella samarbeten och forskning. Handledningsråd ryms inom fyra områden: grundläggande ställningstaganden, utformning och

genomförande av insatser, insats- samt samverkansformer och utvecklades i samarbete med Tillväxtverket och i samråd med Almi och Innovationsbron.

RB 3.3.2 VINNOVA ska under 2012 genomföra en utlysning av medel till uppbyggnad av idébanker vid holdingbolag vid universitet och högskolor, högst 5-6 stycken. Under 2012 beräknas 11 miljoner kronor användas för detta syfte och 2013 beräknas 12 miljoner kronor användas. VINNOVA ska presentera sitt förslag till fördelning av medlen till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Näringsdepartementet) senast den 15 april 2012, inklusive bedömningsunderlaget för förslaget. Syftet är att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras och nyttiggörs genom uppbyggnad av idébanker med forskningsresultat som av olika anledningar inte drivs vidare till kommersialisering av forskaren själv (enligt regeringens förslag i budgetpropositionen för 2012 (prop.2011/12:1, utg.omr). Medlen ska främst användas för uppköp av hela eller delar av forskningsresultat, vilket innebär att holdingbolagen helt eller delvis, utgör den juridiska ägarplattformen för resultaten och att innovationsstödjande verksamheter vid lärosätet, som till exempel innovationskontor, står för en struktur och process för nyttiggörandet och kommersialiseringen. Följande kriterier bör VINNOVA ta hänsyn till vid sin bedömning av ansökningarna om idébanker vid holdingbolagen:

- att samarbete finns med andra innovationsstödjande verksamheter vid lärosätet samt med aktörer i det omgivande innovationssystemet,
- förmåga att genomföra idébanksverksamhet tillsammans med en innovationsstödjande verksamhet vilket innebär att kunna identifiera eventuella samarbetspartners för att möjliggöra kommersialisering och nyttiggörande,
- realistiska mål och planer för verksamheten,
- innovativa sätt att bedriva idébanker och olika tillvägagångssätt i genomförandet ska premieras, samt
- om ett holdingbolag väljer att satsa på ett specifikt ämnesområde ska de holdingbolag som fokuserar på ett, inom kommersialisering, underrepresenterat ämnesområde, premieras. I dessa fall ska hänsyn tas till ämnesinriktningen hos aktörer i det omgivande innovationsstödssystemet som kan bli föremål för samverkan.

VINNOVA rekommenderade Utbildningsdepartementen att finansiera KTH Holding, Göteborgs Universitet Holding, MIUN Holding, SLU Holding, Linköping Holding och Luleå Universitet Holding med medel till uppbyggnad av idébanker vid respektive lärosäte.

Målet var att öka antalet forskningsresultat som kan kommersialiseras och nyttiggöras, genom uppköp av forskningsresultat som inte drivs vidare av forskaren själv.

Uppdraget och utlysningen genomfördes på uppdrag av och i dialog med representanter från Utbildnings- och Näringsdepartementen. Utlysningen riktades till samtliga holdingbolag vid universitet och högskolor.

VINNOVA bedömde i vilken omfattning ansökningarna ökade andelen forskningsresultat och kunskapsstillgångar som kan kommersialiseras eller nyttiggöras.

7. Strategisk kompetensförsörjning

VINNOVA är en kunskapsorganisation som bygger på vetenskaplig och teknisk kompetens, kompetens om affärsmodeller, kunskap om olika aktörer och aktörers

samspel, ledarskap och organisation i det svenska samhället och näringslivet som en del i det europeiska och det internationella samspelet.

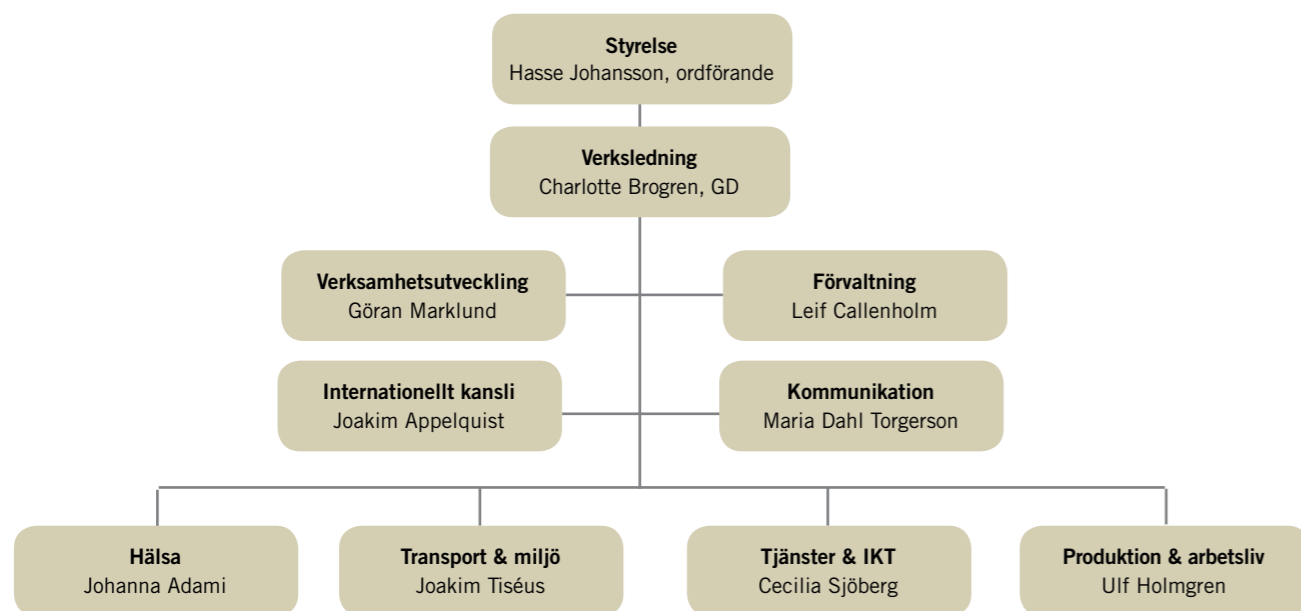
7.1. Lärande organisation och verksamhetsmodell

VINNOVA behöver utöva ett kontinuerligt lärande både genom att inhämta ny kunskap och erfarenhet, och genom att delta och driva effektiva processer där kunskap, erfarenhet och nätverk delas både inom myndigheten och med andra organisationer i Sverige och internationellt.

En del i det ständiga kunskaps- och erfarenhetsutbytet ligger i den verksamhetsmodell som VINNOVA vidareutvecklat under 2012. Genom ett systematiskt arbete inför start av program och utlysningar har nya möjligheter identifierats som kan göra det lättare att samverka inom myndigheten och med externa aktörer.

I december 2012 gällde följande organisation:

FIGUR 10. I DECEMBER 2012 GÄLLDE FÖLJANDE ORGANISATION

7.2. Personal

Tabellerna nedan redovisar sammansättningen av personalen under 2012.

TABELL 22. ÅRSARBETSKRAFTER 2012-12-31 FÖRDELADE AVDELNINGSVIS

	Januari		December		Genomsnitt		Totalt
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	
Verksledning*	3,20	0,00	4,20	0,80	4	0	4
Verksamhetsutveckling	10,20	13,10	9,90	8,60	10	11	21
Internationellt kansli	8,15	9,90	9,80	8,90	9	9	18
Förvaltningsavdelningen	19,20	9,50	19,10	9,60	19	10	29
Kommunikationsavdelningen	8,00	3,00	10,00	3,00	9	3	12
Hälsa	17,80	8,80	16,80	9,00	17	9	26
Transport och Miljö	15,10	13,35	14,90	15,15	15	14	29
Tjänster och IKT	10,50	15,65	10,70	17,05	11	16	27
Produktion och Arbetsliv	9,85	13,65	11,60	11,65	11	13	23
					105	85	190

*Verksledningen består därutöver även av tre kvinnliga och fem manliga avdelningschefer som redovisas under respektive avdelning.
Källa: Uppgifterna är hämtade ut Agresso och är baserade på ESV tillämpning av årsarbetskrafter.

TABELL 23. TILLSVIDAREANSTÄLLDA 2012-12-31 EFTER BEFATTNING REDOVISADE UTIFRÅN ANTAL/ÅLDER/MÅNADSLÖN

Befattning	Antal		Ålder (medelvärde)		Lön/månad (medelvärde)	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Ledningskompetens	16	11	48	51	61000	65900
Kärnkompetens	44	58	49	50	47300	48900
Stödkompetens	52	19	49	52	33900	42700
Totalt antal	112	88	49	51	43000	49700
Medelvärden		200		50		46000

Källa: Agresso

TABELL 24. SJUKFRÅNVARO I PROCENT AV TILLGÄNGLIG ARBETSTID

Sjukfrånvaro	Procent			
	2012	2011	2010	
Totala sjukfrånvaron i % av tillgänglig arbetstid.	3,7	2,9	1,8	
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.	61,7	59,9	27,4	
Sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid.	Kvinnor	4,4	3,9	2,2
	Män	2,8	1,6	1,2

Källa: Agresso

TABELL 25. SJUKFRÅNVARO I PROCENT AV TILLGÄNGLIG ARBETSTID FÖRDELAT PÅ ÅLDERSGRUPPER

Åldersgrupp	Procent		
	2012	2011	2010
-29	3,5	1,4	3,1
30-49	3,4	3,4	1,9
50-	4,1	2,4	1,5

Källa: Agresso

7.3. Kompetensförsörjning, utvärdering

TABELL 26. MÅL OCH ÅTGÄRDER

Målområden	Mål	Åtgärd
Chefskap	Förtydliga och stärka chefskapet inom myndigheten i rollen som arbetsgivarföreträdare.	Fortsatt användning av arbetsgivarforum för att fortsätta utveckla cheferna i deras arbetsgivarroll. Åtgärd genomförd och genomförs kontinuerligt. Utbildning av samtliga chefer med hjälp av Arbetsgivarverkets utbildningsmaterial, <i>Chef i staten</i> , samt genomförd Utbildning för grupp och ledare (UGL) eller motsvarande. Genomförd och genomförs kontinuerligt.
Ledarskap	Omsätta upprättade handlingsplaner utifrån 360 graders ledarutveckling och identifierade förbättringsområden. Tydligare ledarskap Enhetligt arbetssätt	Riktade utvecklingsinsatser inom förbättringsområdena ökar chefernas förmåga att stimulera till gränsöverskridande samarbete och kunskaps-spridning. Upprätta handlingsplaner efter medarbetarenkät 2012. Utbildning i förändringskunskap genomförd vid två tillfällen för enhetschefer.
Medarbetarskap	Ett enhetligt arbetssätt Processer tillämpas Gemensam kultur	Utformning av handläggarutbildning med olika moduler påbörjad. Detta bidrar till ett enhetligt arbetssätt. Projektledarutbildning genomförd. Värderingsarbetet påbörjat genom <i>storytelling</i> .
Mångfald	Öka insikten för varandras olikheter och främja kommunikationen.	Utbildning av alla medarbetare i härskartekniker genomförd.
HR-system	Effektivisera och decentralisera HR-administrationen.	Upphandlat ett nytt HR-system av Agresso-HRM. Implementering klar.
Strategisk kompetensförsörjning	Aktuellt underlag för strategisk kompetensförsörjning. Kompetensförsörjningsfrågorna ska utgå från strategiska mål, visioner och verksamhetsplanen.	Kompetensanalys av kärnkompetenser för olika arbetsområden klar. Vidareutveckling av verktyg för dessa frågor är en ständigt pågående process.

Arbetsgivarforum har genomförts vid 11 tillfällen under året för att förtydliga och stärka chefskapet. Efter genomförd medarbetarenkät och 360 graders utvärdering under 2011 har förbättringsområden identifierats och handlingsplaner upprättats. Dessa omsätts nu i åtgärder och den processen har pågått även under 2012. Cheferna har fått stöd av *coacher* för att öka sin förmåga att stimulera till gränsöverskridande samarbete och kunskapsspridning. Ny struktur för medarbetarsamtal används regelbundet så att alla medarbetare kan identifiera tydliga mål för sin utveckling och

kompetensutveckling. Därmed kan riktade kompetensutvecklingsinsatser genomföras.

Arbetet med *Employer Branding* har fortsatt intensivt för att attrahera och behålla kompetens. Numera finns VINNOVA på LinkedIn, Career Book och Facebook. Kompetensanalysen av VINNOVAs kärnkompetenser har fortskridit enligt plan och är klar.

7.4. Mål och aktiviteter för 2012 -2015

- En andra medarbetarenkät har genomförts hösten 2012.
- HR (human resources)-systemet Agresso-HRM är fullt implementerat för att stödja löpande arbete med kompetensförsörjningen, självskattning och gap identifieras 2013.
- Genomfört kompetensanalys av samtliga arbetsområden och resultaten bearbetas i Agresso-HRM.
- Arbetet med Talent Management och Succession Planning påbörjas under 2013 med underlag från kompetensanalysen.
- Employer Branding arbetet intensifieras under perioden.
- Fokus på chefs- och medarbetarutveckling.
- Värdegrundsarbete och gemensam kultur ska implementeras under 2013.
- En tredje medarbetarenkät genomförs våren 2014.

DEL 2

**8. FINANSIELL
REDOVISNING**

8.1. Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2012	2011	2010	2009	2008
Låneram i Riksgälden					
Beviljad låneram	23 000	23 000	26 000	27 000	10 000
Utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut	16 037	17 871	23 119	24 835	3 192
Beviljade och utnyttjade kontokrediter hos Riksgälden					
Beviljad kontokredit	11 000	11 000	14 000	14 000	13 000
Maximalt utnyttjad kontokredit	0	0	1 373	7 949	8 986
Räntekostnader och ränteintäkter på räntekonto					
Räntekostnader	0	0	0	12	91
Ränteintäkter	262	287	85	14	52
Avgiftsintäkter					
Avgifter och ersättningar som inte disponeras av myndigheten	0	0	0	0	338
Avgifter och andra ersättningar som disponeras av myndigheten	3 567	4 614	8 517	11 566	9 213
Beviljad och utnyttjad anslagskredit					
Beviljad anslagskredit 24:1:1 ap.1 Förvaltningskostnader	5 080	4 290	4 277	4 277	4 060
Utnyttjad anslagskredit 24:1:1 ap.1 Förvaltningskostnader	0	0	0	0	2 863
Beviljad anslagskredit 24:1:2 ap.1 Forskning och utveckling	60 554	58 144	57 114	57 114	54 299
Utnyttjad anslagskredit 24:1:2 ap.1 Forskning och utveckling	0	66	5 712	32 114	1 768
Utgående reservationer och anslagssparande samt de belopp därav som är in-tecknade av åtaganden					
Utgående anslagssparande 24:1:1 ap.1 Förvaltningskostnader	4 437	466	4 163	67	0
- därav som är in-tecknat av åtaganden	-	-	-	-	-
Utgående anslagssparande 24:1:2 ap.1 Forskning och utveckling	3 729	-	-	-	-
- därav som är in-tecknat av åtaganden	-	-	-	-	-
Utgående anslagssparande 2:1:16 ap.1 Finansmarknadsforskning	293	416	366		
- därav som är in-tecknat av åtaganden	-	-	-		
Utgående anslagssparande 24:1:5 ap. 2 Näringslivsutveckling	152	4 772			
-därav som är in-tecknat av åtaganden					
Bemyndiganden enligt §17					
Totalt tilldelade bemyndiganden	2 500 000	2 000 000	2 000 000	1 800 000	1 800 000
- åtaganden som gjorts med stöd av bemyndiganderam	1 560 493	1 553 830	1 509 817	1 794 419	1 677 454
Antal årsarbetskrafter och medeltal anställda					
Antal årsarbetskrafter	190	186	190	192	180
Medeltal anställda	219	210	214	221	213
Driftkostnad per årsarbetskraft					
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 490	1 487	1 474	1 522	1 536
Årets kapitalförändring och balanserad kapitalförändring					
Årets kapitalförändring och balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	1 791
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	-12 177

8.2. Resultaträkning (tkr)

	2012	2011
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av anslag	270 804	265 564
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	3 567
Intäkter av bidrag	15 237	12 811
Finansiella intäkter	Not 2	577
Summa verksamhetens intäkter	290 185	283 298
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Kostnader för personal	Not 3	173 521
Kostnader för lokaler		19 229
Övriga driftkostnader	Not 4	90 046
Finansiella kostnader	Not 5	338
Avskrivningar och nedskrivningar		7 051
Summa verksamhetens kostnader	Not 6	290 185
VERKSAMHETSUTFALL	0	0
TRANSFERERINGAR		
Medel som erhållits från statens budget för		
finansiering av bidrag	1 958 434	1 856 803
Medel som erhållits från myndigheter för		
finansiering av bidrag	Not 7	198 314
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	46 904	40 673
Lämnade bidrag	-2 203 652	-2 067 629
SALDO	0	0
Årets kapitalförändring	0	0

8.3. Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR		2012-12-31	2011-12-31
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 8	9 665	14 518
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 9	1 784	772
Summa immateriella anläggningstillgångar		11 449	15 290
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 10	1 735	229
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 11	4 155	2 490
Summa materiella anläggningstillgångar		5 890	2 719
FORDRINGAR			
Kundfordringar		3 677	781
Fordringar hos andra myndigheter	Not 12	6 108	5 517
Övriga fordringar (avrundningsdifferens)		641	67
Summa fordringar		10 426	6 365
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Förutbetalda kostnader (avrundningsdifferens)	Not 13	6 172	6 150
Upplupna bidragsintäkter		17 326	14 522
Övriga upplupna intäkter		0	179
Summa periodavgränsningsposter (avrundningsdifferens)		23 498	20 851
AVRÄKNING MED STATSVERKET	Not 14	96 798	129 168
KASSA OCH BANK			
Behållning räntekonto i Riksgälden		22 373	8 021
Valutakonto		47 423	1 318
Summa kassa och bank	Not 15	69 796	9 339
SUMMA TILLGÅNGAR		217 857	183 732

KAPITAL OCH SKULDER		2012-12-31	2011-12-31
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 16	442	776
Övriga avsättningar		295	2 478
Summa avsättningar		737	3 254
SKULDER M.M.			
Lån i Riksgälden	Not 17	16 037	17 871
Skulder till andra myndigheter		5 248	5 465
Leverantörsskulder		11 025	10 967
Övriga skulder (avrundningsdifferens)	Not 18	51 549	4 477
Summa skulder m.m.		83 859	38 780
PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER			
Upplupna kostnader	Not 19	13 760	16 260
Oförbrukade bidrag		119 501	125 438
Summa periodavgränsningsposter		133 261	141 698
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		217 857	183 732

8.4. Anslagsredovisning (tkr)

Redovisning mot anslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp
POLITIKOMRÅDE FORSKNINGSPOLITIK									
U024 1:1 ap 1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader Anslagssparande - Anslagskredit (3%) 5080	466	169 341				169 807	165 370		4 437*
U024 1:2 ap 1 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling Anslagssparande - Anslagskredit (3%) 60 554	-66	2 018 458				2 018 392	2 014 663		3 729*
U024 1:5 ap 2 Näringslivsutveckling (del till VINNOVA) Anslagssparande får ej nyttjas, 152 återbetalas	4 772	20 500			- 4 772	20 500	20 348		152
U002 1:16 ap 1 Finansmarknadsforskning (del till VINNOVA) Anslagssparande får ej nyttjas, 293 återbetalas	416	30 005				30 421	30 129		293
SUMMA	5 588	2 238 304				2 239 120	2 230 510		8 610

* Se avsnitt 8.5 Tilläggsupplysningar och noter, omföring mellan anslag

Redovisning av beställningsbemyndigande i årsredovisningen

Anslag/anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande*	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år				
				2013	2014	2015	2016	2017
POLITIKOMRÅDE FORSKNINGSPOLITIK								
U025 1:2 ap1 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 500 000	1 553 830	1 560 493	945 064	490 868	108 187	12 094	4 281

* Bemyndiganderamen är 2 500 000 tkr. varav 1 500 000 tkr. avser infrianden under 2013, 500 000 tkr. infrianden under 2014 och 500 000 tkr infrianden under perioden 2015-2017.

Andra finansiella villkor

Under 2012 anslag 24:1:2 ap1 finns vissa finansiella villkor som redovisas nedan:

	Villkor	Utfall
Strategisk forskning inom Produktionsteknik	20 000	23 803
Strategisk forskning inom Transportområdet*	80 000	80 000
Strategisk forskning inom Flygområdet	20 000	40 000
Strategisk forskning inom Säkerhet och Krisberedskap	20 000	36 066
Nationella Inkubatorprogram, Innovationsbron AB**	50 000	25 000
Medel för Riksmätplatser och dithörande verksamhet vid SP	-	24 637
Utlandsbaserad verksamhet vid myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar	4 000	4 000

* Utfallet redovisar det som enligt regleringsbrevet minst ska ha förbrukats av de anslagna medlen.

** Av de 50 mkr. VINNOVA minst ska utbetala för 2012 har 25 mkr. utbetalats 2011.

8.5. Tilläggsupplysningar och noter

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGS-PRINCIPER

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordning (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Redovisningen följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 2 kap. § 5 FÅB och allmänna råd till Förordningen om myndigheters bokföring § 6.

VÄRDERING AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordringarna har upptagits till det belopp som beräknas bli betalt. Skulderna har tagits upp till nominellt värde.

PERIODISERINGS-PRINCIPER

I de fall fakturor eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2013-01-04) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder. Beloppsgräns för periodisering av intäkter och kostnader är 50 tkr exkl moms per faktura.

VÄRDERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 50 tkr exkl moms och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. De skrivs av linjärt, varje månad under den ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas för de olika typerna av anläggningstillgångar:

Immateriella anläggningstillgångar	
Balanserade utgifter för utveckling	5 år
Köpta dataprogram och licenser	3 år
Materiella anläggningstillgångar	
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	
Bilar och andra transportmedel	5 år
Möbler och övrig lokalutrustning	5 år
Datorer och kringutrustning	3 år

OMFÖRING MELLAN ANSLAG

VINNOVAs förvaltningsanslag ökade med 24 mkr 2012 för uppbyggnaden av en kompetensnod för Innovations-upphandling. Medlen har inte utnyttjats i den omfattningen. VINNOVAs forskningsanslag får användas till så kallade programanknutna kostnader, där VINNOVAs ambition är att begränsa denna användning. Mot denna bakgrund har programanknutna förvaltningskostnader på 17 mkr omförts till förvaltningsanslaget (UO24 1:1 ap 1) från forskningsanslaget (Forskning och utveckling, UO24 1:2 ap 1), och därmed uppnås det sistnämnda. Om det hade gått att förutse den totala belastningen av förvaltningsanslaget under året, hade ett antal poster på forskningsanslaget belastat förvaltningsanslaget från början, men detta har inte varit möjligt.

Omföringen genomfördes i januari 2013, efter brytdatum men innan årsredovisningens fastställande. Dessa programanknutna förvaltningskostnader har löpande under året redovisats mot forskningsanslaget.

Omföringen innebär att det finns en differens mellan saldoot på räntekontot och utfallet på förvaltningsanslaget (se not 15).

Om omföringen inte hade skett hade det utgående anslagssparandet för förvaltningsanslaget uppgått till 21 437 tkr (istället för de i Anslagsredovisningen redovisade 4 473 tkr). Detta hade enligt anslagsförordningens regler medfört till en indragning på anslaget år 2013 till 16 357 tkr. Motsvarande utfall för forskningsanslaget skulle ha blivit ett utnyttjande av anslagskrediten med -13 271 tkr (erhål- len anslagskredit enligt regleringsbrevet för 2012 uppgår till -60 554 tkr).

UPPGIFTER OM SJUKFRÅNVARO

De obligatoriska uppgifterna om sjukfrånvaro redovisas i avsnittet 7.2 Personal sidan 85 i resultatredovisningen.

ERSÄTTNING TILL STYRELSELEDAMÖTER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE SAMT UPPGIFT OM SIDOUPPDRAG

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till VINNOVAs styrelseledamöter 2012 samt deras uppdrag i andra myndigheter och aktiebolag.

NAMN	ERSÄTTNING	UPPDRAG
Hasse Johansson <i>Ordförande</i>	66	Aelion Batteries AB Lindholmens Science Park AB Dynamate Industrial Services AB C-Garden AB AB Electrolux Fouriertransform AB Calix Group AB Skyllbergs Bruk AB Johansson Teknik och Form AB Klippan Group AB LeanNova AB
Charlotte Brogren <i>Bilförman</i>	1 239 35	Gunnebo AB Industrifonden ITS-rådet (intelligenta transportsystem och tjänster) Q-Free ASA HMS Networks AB
Kristina Alsér	33	Kulturkvarteret Astrid Lindgrens Näs Familjen Kamprads stiftelse
Hans Eliasson	33	Cranab AB Vimek AB AC Invest Olofsfors AB Länsförsäkringar i Västerbotten Skogstekniska klustret ekonomisk förening Länsstyrelsen Västerbotten insynsråd
Jan-Anders Månsson	33	AISTS (International Academy of Sports Science and Technology) EELCEE SA HEXPOL AB KTH - styrelseledamot
Eva Wigren	33	Teknikföretagen IVA, ordförande för Industriforskningsgruppen ELU Konsult AB IMIT- Institute for Management of Innovation and Technology Swerea AB
Sune Wännström	33	SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut Processum Biorefinery Initiative AB MoRe Research AB EPAB, Etanolpilot i Sverige AB SweTree Technologies AB

	2012	2011
Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
<i>Intäkter enligt avgiftsförordningen § 4</i>		
Ersättning för gemensam IT-plattform, inomstatliga	2 096	2 307
Ersättning för gemensam IT-plattform, utomstatliga	526	314
Konsultuppdrag/utlånad personal, inomstatliga	791	822
Konsultuppdrag/utlånad personal, utomstatliga	202	731
Kurs- och konferensavg. inomstatliga	24	216
Kurs- och konferensavg. utomstatliga	-123	196
Försäljning av trycksaker, inomstatliga	0	0
Försäljning av trycksaker, utomstatliga	49	26
Intäkter enligt avgiftsförordningen § 15-24	2	2
Övriga intäkter	0	0
SUMMA	3 567	4 614
Not 2 Finansiella intäkter		
Riksgälden – ränta på räntekontot	262	287
Övriga finansiella intäkter	315	22
SUMMA	577	309
Not 3 Kostnader för personal		
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, premier m.m.	107 486	107 395
Övriga kostnader för personal	66 035	65 883
SUMMA	173 521	173 278
Not 4 Övriga driftskostnader		
Konsulttjänster, exkl. IT-konsulter	31 756	23 332
Resekostnader	8 159	11 958
IT-konsulter och teletjänster	29 049	32 447
Övriga kostnader	21 082	16 581
SUMMA	90 046	84 318
Not 5 Finansiella kostnader		
Riksgälden - ränta på lån till anläggningstillgångar	252	387
Riksgälden - ränta på räntekontot	0	0
Övriga finansiella kostnader	86	10
SUMMA	338	397

	2012	2011
Not 6 Verksamhetens kostnader		
Förvaltningsanslaget	168 402	150 303
Forskningsanslaget	106 890	120 010
Finansmarknadsforskning	579	850
Näringslivsutveckling	348	428
Externa medel inkl övrigt	13 966	11 707
SUMMA	290 185	283 298
Not 7 Medel från myndigheter för finansiering av bidrag		
	198 314	170 153
Not 8 Balanserade utgifter för utveckling		
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	25 245	36 228
Årets anskaffningar	0	0
Årets upparbetade kostnader	0	0
Årets utrangeringar	0	-10 983
SUMMA	25 245	25 245
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-10 727	-16 857
Årets avskrivning	-4 853	-4 853
Årets utrangeringar	0	10 983
SUMMA	-15 580	-10 727
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	9 665	14 518
Not 9 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	1 901	1 593
Årets anskaffningar	1 702	388
	0	-80
SUMMA	3 603	1 901
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-1 129	-860
Årets avskrivning	-690	-349
Årets utrangeringar	0	80
SUMMA	-1 819	-1 129
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	1 784	772

	2012	2011
Not 10		
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	1 069	1 069
Årets anskaffningar	1 637	0
SUMMA	2 706	1 069
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-840	-708
Årets avskrivning	-131	-132
SUMMA	-971	-840
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	1 735	229
Not 11		
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	17 913	17 612
Årets anskaffningar	1 491	990
Årets utrangeringar	-1 551	-689
SUMMA	17 853	17 913
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-15 423	-14 766
Årets avskrivning	174	-1 329
Årets utrangeringar	1 551	672
SUMMA	-13 698	-15 423
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	4 155	2 490
Not 12		
Fordringar hos andra myndigheter		
Kundfordringar hos andra myndigheter	1 167	846
Mervärdesskattefordran (avrundningsdifferens)	4 941	4 671
SUMMA	6 108	5 517
Not 13		
Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda hyror	4 514	4 302
Övriga förutbetalda kostnader (avrundningsdifferens)	1 658	1 848
Upplupna bidragsintäkter	17 326	14 522
Övriga upplupna intäkter	0	179
SUMMA	23 498	20 851

	2012	2011
Not 14		
Avräkning med statsverket*		
ANSLAG I ICKE RÄNTEBÄRANDE FLÖDE		
Ingående balans	-7 248	86 018
Redovisat mot anslag	2 065 140	1 976 665
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-2 092 268	-2 069 931
Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	-34 376	-7 248
ANSLAG I RÄNTEBÄRANDE FLÖDE		
Ingående balans	7 780	4 083
Redovisat mot anslag	165 370	146 706
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-169 341	-143 009
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Fordran avseende anslag i räntebärande flöde	3 809	7 780
FORDRAN AVSEENDE SEMESTERLÖNESKULD SOM INTE HAR REDOVISATS MOT ANSLAG		
Ingående balans fordran avseende semesterlöneskuld	5 258	6 262
Förändring av semesterlöneskuld ej anslagsavräknade	-1 271	-1 004
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	3 987	5 258
ÖVRIGA FORDRINGAR/SKULDER PÅ STATENS CENTRALKONTO I RIKSBANKEN		
Ingående balans	123 378	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	300 242	303 115
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-2 392 510	-2 249 668
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	0	0
Omföring av betalning	2 092 268	2 069 931
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	123 378	123 378
SUMMA AVRÄKNING MED STATSVERKET	96 798	129 168

* Se avsnitt 8.5 Tilläggsupplysningar och noter, omföring mellan anslag

	2012	2011
Not 15		
Kassa och bank		
Behållning räntekonto i Riksgälden*	22 373	8 021
Valutakonto**	47 423	1 318
SUMMA KASSA OCH BANK	69 796	9 339

*Behållningen på räntekontot beror på en ökning av förvaltningsanslaget med 24 mkr 2012. Att anslagssparandet inte motsvarar behållningen på räntekontot är en konsekvens av en omföring av programanknutna förvaltningskostnader på forskningsanslaget (Forskning och utveckling, UO24 1:2 ap 1) till förvaltningsanslaget (UO24 1:1 ap 1) uppgående till 17 mkr. Korrigering av betalningsflödet från räntekontot till SCR har skett i januari 2013.

**Ökningen på valutakontot beror på ett förskott från EU på 47 mkr. för projektet MC Growth där VINNOVA är koordinator (se not 18 Övriga skulder).

Not 16		
Avsättningar		
Ingående balans, avsättning för pensioner	776	1 637
Årets utbetalning av pensioner	- 296	- 861
Årets avsättning för pensioner (avrundningsdiff)	- 37	0
Ingående balans, övriga avsättningar	2 478	5 726
Övriga avsättningar (omstruktureringskostnader)	- 2 184	-3 248
UTGÅENDE BALANS AVSÄTTNING FÖR PENSIONER M.M.	737	3 254

Not 17		
Lån i Riksgälden		
LÅN I RIKSGÄLDEN FÖR ANSKAFFNING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Beviljad låneram	23 000	23 000
Utnyttjad låneram maximalt under året	16 336	20 871
Utnyttjad låneram vid årets slut	16 037	17 871
Ingående balans	17 871	23 119
Nya lån	5 197	1 432
Årets amorteringar	- 7 031	- 6680
UTGÅENDE BALANS	16 037	17 871

Not 18		
Övriga skulder		
Övriga skulder	51 549	4 477
<i>Ökningen av övriga skulder beror på ett förskott från EU på 47 mkr. för projektet MC Growth där VINNOVA är koordinator (se not 15 valutakonto).</i>		

	2012	2011
Not 19		
Periodavgränsningsposter		
Upplupna semesterlöner och andra löner/arvoden inklusive avgifter	12 836	15 502
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	550	500
Övriga upplupna kostnader, utomstatliga	374	258
Oförbrukade bidrag, inomstatliga (avrundningsdifferens)	23 658	111 300
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	95 843	14 138
SUMMA	133 261	141 698

9. Styrelsens underskrifter

Styrelsen har 2013-02-19 fattat beslut om VINNOVAs årsredovisning räkenskapsåret 2012.

Stockholm 2013-02-19

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Hasse Johansson
Ordförande

Kristina Alsér

David Somék

Sune Wännström

Karin Röding

Eva Wigren

Charlotte Brogren

Bilaga 1. Läsanvisningar

LÄSANVISNINGAR UTIFRÅN VINNOVAs INSTRUKTION

- SID 9** 1 § // Verket för innovationssystem har till uppgift att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. Myndigheten har ett särskilt ansvar inom teknikområdet samt områdena transport, kommunikation och arbetsliv. Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används. Myndigheten ska verka för nyttiggörande av forskning för att uppnå hållbartillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft.
- SID 14** 4 § // Verket för innovationssystem ska se till att de regelverk och rutiner som myndigheten disponerar över är kostnadseffektiva och enkla för företag och andra berörda.
- SID 26** 2 § 3 // Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla viktiga sektorer inom de svenska innovationssystemen.
- SID 36** 2 § 1 // Verket för innovationssystem ska bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa inom de svenska innovationssystemen.
- SID 48** 2 § 2 // Verket för innovationssystem ska bidra till att utveckla industriforskningsinstitutens roll inom de svenska innovationssystemen.
- SID 59** 3 § 1 // Verket för innovationssystem ska stimulera internationellt samarbete som stärker svensk forskning och innovation samt bidrar till nytta för Sverige.
- SID 61** 3 § 2 // Verket för innovationssystem ska främja svenskt deltagande, särskilt näringslivets, i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.
- SID 61** 3 § 4 // Verket för innovationssystem ska svara för information och rådgivning till forskare, myndigheter, företag och övriga intressenter om EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.
- SID 63** 3 § 3 // Verket för innovationssystem ska utvärdera och samordna det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling.
- SID 65** 3 § 5 // Verket för innovationssystem ska vara nationellt kontaktorgan för forskningen inom EU, forskningsprogrammet COST och det industriella utvecklingsprogrammet Eureka.
- SID 66** 2 § 5 // Verket för innovationssystem ska sprida information om forskning, utveckling och innovation till utförare, användare och allmänhet.
- SID 68** 6 § // Verket för innovationssystem ska inom sitt verksamhetsområde samverka med berörda nationella, regionala och internationella aktörer.
- SID 69** 7 § // För Verket för innovationssystem, Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap ska det finnas en samordningsgrupp bestående av myndighetscheferna. Gruppen ska samverka och gemensamt utarbeta analyser, strategier och forskningsprogram samt i övrigt ta initiativ för att utveckla och förnya formerna för forskningsverksamheten.

LÄSANVISNINGAR UTIFRÅN VINNOVAS REGLERINGSBREV

- SID 18** RB 1.2.1 VINNOVA ska redogöra för myndighetens interna strategiarbete och hur detta påverkar VINNOVAs prioriteringar.
- SID 19** RB 1.2.2 VINNOVA ska inom utvalda verksamheter redovisa till vilken grad myndighetens arbete bidrar till nyttiggörande av forskning.
- SID 20** RB 1.2.3 VINNOVA ska redovisa resurser, aktiviteter, och planerade insatser för kommande året för myndighetens särskilda ansvarsområden för forskning och utveckling inom teknik, transport, kommunikation och arbetsliv. För arbetsliv ska VINNOVA särskilt redovisa resurser, aktiviteter och planerade insatser inom organisations- och managementforskning samt hur detta bidragit till innovation och värdeskapande i näringsliv och offentlig verksamhet.
- SID 23** RB 1.1.1 VINNOVA ska redovisa på vilka grunder prioriteringar mellan olika insatser genomförts och vilken roll framsyn, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalyser spelat.
- SID 26** RB 1.1.2 VINNOVA ska redovisa direkta och indirekta förändringar av forskningsfinansieringen mot bakgrund av de strategiska satsningar som skett inom ramen för propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, rskr. 2008/09:160, bet. 2008/09:UbU4). VINNOVA ska särskilt redovisa de förstärkningar som skett inom områdena produktionsteknik, transport, flyg samt säkerhet och krisberedskap.
- SID 38** RB 1.1.3 VINNOVA ska redovisa hur myndigheten förbättrar sina insatser för små och medelstora företag, inklusive små och medelstora företagsinternationalisering, samt myndighetens samlade insatser för dessa aktörer. För de insatser som vänder sig direkt till små och medelstora företag ska VINNOVA dessutom redovisa metoder som använts för att nå ut till målgrupperna. Insatserna ska redovisas och kommenteras för utrikes respektive inrikes födda samt utifrån kön. VINNOVA ska även bedöma och visa resultaten av detta arbete.
- SID 43** RB 1.3.1 I enlighet med propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) ska bidrag till forskningsprojekt vid universitet och högskolor omfatta medel för de direkta och de indirekta kostnaderna i samma proportioner som beräknats för projektet i sin helhet. Avsikten är därvid inte att åstadkomma en generell höjning av statliga myndigheters finansiering av de indirekta kostnaderna, utan att den ska anpassas till den faktiska situationen i det enskilda fallet. VINNOVA ska återrapportera omfattningen och erfarenheten av detta.
- SID 59** RB 1.1.4 VINNOVA ska redovisa hur det internationella perspektivet integreras i VINNOVAs satsningar.
- SID 70** RB 2.1 En årlig omprövning av verksamheten och dess inriktning ska ske genom att minst en fjärdedel av myndighetens verksamhet blir föremål för omprövning och nya beslut. VINNOVA ska redovisa resultatet. Verksamheten i sin helhet ska ha omprövats under en fyraårsperiod.
- SID 70** RB 2.2 För EU-samarbete och internationellt arbete ska VINNOVA särskilt:
- SID 70** RB 2.2.1 bistå Regeringskansliet i europeiska forskningsområdeskommitténs arbetsgrupp om kunskapsöverföring, ERAC Working Group on Knowledge Transfer,
- SID 70** RB 2.2.2 bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet i EU:s sjunde ramprogram för forskning och utveckling inom områdena IKT, Nanoteknik/material/produktion, Transport, Säkerhet, Små och medelstora företag, Kunskapsregioner samt Internationellt samarbete, och
- SID 70** RB 2.2.3 bistå Regeringskansliet i programkommittéarbetet med EU:s ramprogram för konkurrenskraft och innovation. VINNOVA ska ha ett huvudansvar för delprogram 2, IKT, samt delta i delprogram 1, Entreprenörskap och innovation. VINNOVA ska komplettera Tillväxtverket i de delar av delprogram 1 som rör innovation exempelvis genom utbildningar för Enterprise Europe-nätverkets regionala organisation,
- SID 72** RB 2.2.4 företråda staten i medlemskapet i relevanta EG-artikel 187 och 185 samarbeten,
- SID 72** RB 2.2.5 bistå Regeringskansliet i arbete kopplat till EU 2020-strategin och underliggande flaggskeppsinitiativ inom myndighetens verksamhetsområde. Detta gäller särskilt flaggskeppsinitiativet "innovationsunionen" och europeiska innovationspartnerskap, samt
- SID 74** RB 2.2.6 bistå Regeringskansliet i arbetet i OECD:s kommitté för forsknings och teknikutveckling (CSTP) och dess undergrupper, antingen som expert eller genom att svara för delegatskapet.
- SID 74** RB 2.3 VINNOVA ska bistå Regeringskansliet i framtagandet av regeringens innovationsstrategi.
- SID 74** RB 2.4 VINNOVA ska, inom ramen för sitt uppdrag, bistå Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i arbetet i nätverksform med att utveckla samspelet mellan det regionala tillväxtarbetet och den nationella forsknings- och innovationspolitiken samt att utveckla dialogen mellan regionala aktörer och berörda nationella myndigheter om ett strategiskt arbete med forsknings- och innovationsfrågor på regional nivå.
- SID 75** RB 2.5 VINNOVA ska i samverkan med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, Vetenskapsrådet samt universitet och högskolor utveckla rutiner för utbetalning av forskningsstöd så att de bättre anpassas till lärosätenas planering.
- SID 75** RB 2.6 VINNOVA ska samordna och sammankalla ett forum om framtidens internet. Forumet ska fokusera arbetet på strategiskt viktiga områden utifrån regeringens strategi för it-politiken - It i människans tjänst - en digital agenda för Sverige (N2011/342/ITP). Arbetet ska återrapporteras i samband med årsredovisningen.
- SID 76** RB 3.1.1 VINNOVA ska i samråd med Tillväxtverket ansvara för genomförandet av Nordiska Ministerrådets Globaliseringsprojekt Hälsa delprogram 7 "Innovation och entreprenörskap i hälso- och sjukvård" 2010-2012.
- SID 76** RB 3.1.2 VINNOVA ska medverka i Nordiska ministerrådets toppforskningsprogram om klimat, miljö och energi som pågår 2009-2013. VINNOVA ska under 2012 tillsammans med Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Vetenskapsrådet och Statens Energimyndighet finansiera forskning inom programmet med minst 21 miljoner kronor för de fyra myndigheterna sammantaget.
- SID 76** RB 3.1.3 VINNOVA ska rapportera det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och utveckling. Aktuella statistiska uppgifter om deltaganden och godkända medel ska beskrivas och kommenteras, även utifrån kön där så är möjligt. Rapporteringen ska utgå ifrån de aspekter som myndigheten bedömer vara mest relevanta för att stödja regeringens arbete med EU:s forskningssamarbete. Utgångspunkt för rapportering ska vara utfallet för Sverige i relation till andra ländernas utfall inom EU:s ramprogram för forskning och utveckling. Svenska aktörers organisationstillhörighet och samarbetsmönster ska särskilt utredas. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 22 februari 2012.
- SID 77** RB 3.1.4 VINNOVA ska medverka till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 och dess prioriteringar innefattande tydliggörandena i regeringens skrivelse 2009/10:221. VINNOVA ska delta i analysarbetet kring genomförande, avstämning och uppföljning av den nationella strategin. VINNOVA ska senast den 16 mars 2012 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) redovisa:
- Vilka av den nationella strategins prioriteringar som myndigheten utgått från under perioden 2009-2011,
 - Vilka av myndighetens verksamheter som berörts eller kommer att beröras av insatserna, samt
 - Planerade och genomförda insatser med andra myndigheter samt de organ som har det regionala tillväxtansvaret i länen.

- SID 78** RB 3.2.1 Regeringsbeslut den 27 november 2008 (N2008/7709/FIN) med uppdrag om utlysning, utvärdering och bedömning av strategiska forskningsområden. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen. Beslut justerat genom regeringsbeslut den 30 september 2010 (U2010/5686/F). Redovisning av årliga uppföljningar ska ske senast den 30 mars påföljande år.
- SID 78** RB 3.2.2 Regeringsbeslut den 21 december 2009 (Fi2008/7811, E2009/1828, Fi2009/4756, Fi2009/7978 (delvis)) med uppdrag att genomföra ett program för finansmarknadsforskning. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen. Tidpunkten för redovisning justerades i regeringsbrevet för budgetåret 2012 avseende anslag 1:16 Finansmarknadsforskning, till den 1 mars 2013.
- SID 78** RB 3.2.4 Regeringsbeslut den 10 juni 2010 (N2009/8901/ENT (delvis)) med uppdrag avseende innovation och design inom regeringens handlingsplan för kulturella och kreativa näringar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 25 januari 2013.
- SID 79** RB 3.2.5 Regeringsbeslut den 10 juni 2010 (N2010/3256/ENT) med uppdrag avseende insatser för unga innovatörer. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2013.
- SID 79** RB 3.2.6 Regeringsbeslut den 9 september 2010 (N2010/5711/TE) med uppdrag att bidra i arbetet med att utveckla Gröna Korridorer. Uppdraget ska slutredovisas senast vid utgången av 2012.
- SID 79** RB 3.2.7 Regeringsbeslut den 30 september 2010 (U2010/5686/F) med uppdrag om utvärdering av satsningen på strategiska forskningsområden. Redovisning av den årliga uppföljningen ska ske senast den 30 mars påföljande år t.o.m. år 2014. Utvärderingen ska redovisas senast den 1 maj 2015. Se uppdrag 3.2.1 ovan.
- SID 80** RB 3.2.8 Regeringsbeslut den 16 december 2010 (N2009/8901/ENT (delvis)), med uppdrag avseende Ledarskap och arbetsorganisation inom kulturella och kreativa näringar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 25 januari 2013.

- SID 80** RB 3.2.9 Regeringsbeslut den 16 december 2010 (N2009/8901/ENT (delvis)), med uppdrag avseende fortsatt utveckling av inkubatorer, företagshotell och liknande som är anpassade för kulturella och kreativa näringar. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2013.
- SID 80** RB 3.2.10 Regeringsbeslut den 28 april 2011 (N2011/3000/FIN) med uppdrag att genomföra en satsning med syfte att utveckla testbäddar inom hälso- och sjukvård och äldreomsorg. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2014.
- SID 80** RB 3.2.11 Regeringsbeslut den 16 juni 2011 (N2011/3477/FIN) med uppdrag om medel för utvecklade verifieringsinsatser 2011-2012. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen för 2012.
- SID 82** RB 3.2.12 Regeringsbeslut den 1 september 2011 (N2011/5142/E) med uppdrag att genomföra en satsning på forskning och kunskapsutveckling inom miljöteknikområdet. Uppdraget ska redovisas i samband med årsredovisningen t.o.m. 2014.
- SID 82** RB 3.2.13 Regeringsbeslut den 13 oktober 2011 (N2011/5769/RT) med uppdrag att medverka i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen och dess handlingsplan. Uppdraget ska årligen redovisas senast den 31 januari t.o.m. 2015.
- SID 82** RB 3.3.1 VINNOVA ska ta fram en handledning för myndigheter och aktörer om hur program och insatser kan utformas för att bättre möta behoven hos företag och organisationer inom tjänsteekonomin, och särskilt när det gäller tjänstebaserad innovationsverksamhet. Arbetet ska ske i samarbete med Tillväxtverket. Samråd ska ske med Almi Företagspartner AB, Innovationsbron AB och andra relevanta aktörer. Handledningen ska vara klar senast den 15 augusti 2012. I uppdraget ingår att sprida handledningen till relevanta aktörer.

- SID 83** RB 3.3.2 VINNOVA ska under 2012 genomföra en utlysning av medel till uppbyggnad av idébanker vid holdingbolag vid universitet och högskolor, högst 5-6 stycken. Under 2012 beräknas 11 miljoner kronor användas för detta syfte och 2013 beräknas 12 miljoner kronor användas. VINNOVA ska presentera sitt förslag till fördelning av medlen till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet med kopia till Näringsdepartementet) senast den 15 april 2012, inklusive bedömningsunderlaget för förslaget. Syftet är att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras och nyttiggörs genom uppbyggnad av idébanker med forskningsresultat som av olika anledningar inte drivs vidare till kommersialisering av forskaren själv (enligt regeringens förslag i budgetpropositionen för 2012 (prop.2011/12:1, utg. omr)). Medlen ska främst användas för uppköp av hela eller delar av forskningsresultat, vilket innebär att holdingbolagen helt eller delvis, utgör den juridiska ägarplattformen för resultaten och att innovationsstödjande verksamheter vid lärosätet, som till exempel innovationskontor, står för en struktur och process för nyttiggörandet och kommersialiseringen. Följande kriterier bör VINNOVA ta hänsyn till vid sin bedömning av ansökningarna om idébanker vid holdingbolagen:
- Att samarbete finns med andra innovationsstödjande verksamheter vid lärosätet samt med aktörer i det omgivande innovationssystemet,
 - Förmåga att genomföra idébanksverksamhet tillsammans med en innovationsstödjande verksamhet vilket innebär att kunna identifiera eventuella samarbetspartners för att möjliggöra kommersialisering och nyttiggörande,
 - Realistiska mål och planer för verksamheten,
 - Innovativa sätt att bedriva idébanker och olika tillvägagångssätt i genomförandet ska premieras,

samt

- Om ett holdingbolag väljer att satsa på ett specifikt ämnesområde ska de holdingbolag som fokuserar på ett, inom kommersialisering, underrepresenterat ämnesområde, premieras. I dessa fall ska hänsyn tas till ämnesinriktningen hos aktörer i det omgivande innovationsstödsystemet som kan bli föremål för samverkan.

Bilaga 2. Regeringsuppdrag utöver de i regleringsbrevet

PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG UNDER 2012

VINNOVAs diariernr	Uppdrag	Rapporteras, datum
2006-02048	Uppdrag om ett nationellt program för forskningssamverkan mellan universitet och högskolor och industri – ett led i genomförandet av strategiprogrammet för läkemedels-, bioteknik- och medicinteknik	Utvärderas i enlighet med övriga branschprogram. Rapporteras under 2013.
2006-02047	Uppdrag om program för personrörlighet – ett led i genomförandet av strategiprogrammet för läkemedels-, bioteknik- och medicinteknikbranscherna	Utvärderas i enlighet med övriga branschprogram. Rapporteras under 2013.
2006-01967	Uppdrag att genomföra ett strategiskt stålforskningsprogram för Sverige – ett led i genomförandet av strategiprogrammet för metallurgi	Mid-term-utvärdering har skett 2011. Rapporteras under 2013.
2006-02742	Uppdrag att genomföra ett innovativt och framtidsinriktat gruvforskningsprogram – ett led i genomförandet av strategiprogrammet för metallurgi	Mid-term-utvärdering har skett 2011. Rapporteras under 2013.
2006-02679	Uppdrag att genomföra ett nationellt forskningsprogram – ett led i genomförandet av strategiprogrammet för skogs- och träindustrin	Mid-term-utvärdering har skett 2011. Rapporteras under 2013.
2008-04049	Uppdrag att genomföra en satsning med syfte att öka antalet samverkansmiljöer som stimulerar kommersialisering av innovationer inom hälso- och sjukvården	Rapporteras i slutet av 2013.
2008-04249	Uppföljning av SFO (ingår i uppdraget: Uppdrag om utlysning, utvärdering och bedömning av strategiska forskningsområden)	2011-03-30, 2012-04-30 2013-04-30, 2014-04-30 2015-04-30
2009-04930	Genomföra ett program för finansmarknadsforskning. Uppdraget gäller under förutsättning att Riksdagen godkänner att medel motsv. 30 Mkr anvisas. Regeringen avser att lämna ett sådant förslag i samband med tilläggsbudget 2010. (Finansdepartementet)	2013-03-01
2010-01486	Uppdrag avseende Innovation och design inom regeringens handlingsplan för kulturella och kreativa näringar	2010-10-15, 2011-06-30 Slutrapporteras 2013-01-25
2010-01527	Regeringen uppdrar åt Tillväxtverket och VINNOVA att utarbeta och genomföra ett treårigt program för att främja unga innovatörer i åldern 18-30 år.	2010-10-15, 2011-06-30 Slutrapporteras 2013-01-25 2010-10-15, 2011-06-30 Slutrapporteras 2013-03-15
2006-02742	4. VINNOVA ska medverka till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 och dess prioriteringar innefattande tydliggörandena i regeringens skrivelse 2009/10:221. VINNOVA ska delta i analysarbetet kring genomförande, avstämning och uppföljning av den nationella strategin. Följande ska redovisas: Vilka av den nationella strategins prioriteringar som myndigheten utgått från under perioden 2009-2011 Vilka av myndighetens verksamheter som berörts eller kommer att beröras av insatserna samt Planerade och genomförda insatser med andra myndigheter samt de organ som har det regionala tillväxtansvaret i länen.	2012 - 03 - 16

VINNOVAs diariernr	Uppdrag	Rapporteras, datum
2010-02553	Utvärdering av satsningen på strategiska forskningsområden	2015-05-01
2011-00001	Uppdrag avseende fortsatt utveckling av inkubatorer, företagshotell och liknande som är anpassade för kulturella och kreativa näringar	2011-05-31
2011-00002	Uppdrag avseende Ledarskap och arbetsorganisation inom kulturella och kreativa näringar	Slutrapporteras 2013-03-01
2011-01609	Uppdrag att genomföra en satsning med syfte att utveckla testbäddar inom hälso- och sjukvård och äldreomsorg	Slutrapporteras 2013-01-25
2011-01997	Uppdrag angående social innovation i vården och omsorgen om de mest sjuka äldre samt utbetalning av medel	Rapporterat 2012-02-15
2011-03031	Uppdrag att genomföra en satsning på forskning och kunskapsutveckling inom miljöteknikområdet	Fortsatt uppdrag t.o.m. 2013-02-15
2011-03697	Uppdrag att medverka i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen och dess handlingsplan	ÅR 11,12,13,14
2011-04090	Uppdrag att utlysa planeringsbidrag för ansökningar om kunskaps- och innovationsplattformar vid det Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT)	2013-07-01
2012-00922	Uppdrag att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet	Arbetsplan 2012-04-30
2012-00969	Uppdrag att genomföra insatser för tillväxt i små och medelstora företag genom innovationscheckar och innovationscoacher	Årlig avrapportering
2012-01541	Uppdrag att genomföra en särskild satsning på teknik- och innovationsupphandling inom området för miljöteknik	Slutrapporteras 2015-07-01
2012-02009	Uppdrag att utforma och genomföra en pilotinsats för tillämpning av designbaserad kompetens i utvecklingen av offentliga tjänster	Delrapport 2013-05-15 2014-05-15 Slutrapporteras 2015-07-01
2012-02358	Uppdrag att utveckla och vidareutveckla den tekniska plattformen öppnadata.se – en portal för innovation	Delrapport 2013-05-15 2014-05-15 Slutrapporteras 2015-07-01
2012-02359	Uppdrag att genomföra en särskild satsning med syfte att utveckla testbäddar inom miljöteknikområdet	Delrapport 2013-03-15, 2014-03-15 Slutrapporteras 2015-07-01
2012-04385	Uppdrag att föreslå områden för förstärkt forsknings-, innovations- och utbildningssamarbete med Indien	Rapporteras löpande Slutrapporteras 2013-09-30

Bilaga 2. Regeringsuppdrag utöver de i regleringsbrevet

AVSLUTADE REGERINGSUPPDRAG UNDER 2012

VINNOVAs diarienum	Uppdrag	Rapporterad, datum
2011-03247	Regeringsuppdrag om en nationell strategi för utveckling av en biobaserad samhällsekonomi för hållbar utveckling	2012-01-31 Rapporterats av Formas
2010-00993	Myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet	2012-05-02
2010-02066	Regeringsbeslut angående uppdrag till bland annat VINNOVA att bidra i arbetet med att utveckla Gröna Korridorer	2012-12-31
2010-02898 Ingick i regleringsbrev 2011	4. VINNOVA ska medverka till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013 och dess prioriteringar innefattande tydliggörandena i regeringens skrivelse 2009/10:221. VINNOVA ska delta i analysarbetet kring genomförande, avstämning och uppföljning av den nationella strategin. Följande ska redovisas: Vilka av den nationella strategins prioriteringar som myndigheten utgått från under perioden 2009-2011 Vilka av myndighetens verksamheter som berörts eller kommer att beröras av insatserna samt Planerade och genomförda insatser med andra myndigheter samt de organ som har det regionala tillväxtansvaret i länen.	2012-03-16

Bilaga 3. Ordlista

AAL. Ambient Assisted Living, europeiskt program (IKT-lösningar som stöd till äldre)

Air TN. Air Transport Net – europeiskt program inom flygforskning

APRE. Agency for the Promotion of European Research

BONUS. Gemensamt forskningsprogram för Östersjön

BSR. Baltic Sea Region

CIP. Competitiveness and Innovation Programme. EU-program riktat mot småföretag.

CLOSER. Transporteffektivitetscentrum i Göteborg

COST. European Cooperation in Science and Technology

DG Enterprise. EU-kommissionens direktorat för näringsliv

DG Research. EU-kommissionens direktorat för forskning

EIB. Europeiska Investeringsbanken

EIT. European Institute of Technology

ENIAC. EU-program inom nanoelektriska system.

ERA. European Research Area

ERA-MIN. Europeiskt program inom mineralområdet

ERA-net . Instrument för samverkan mellan forskningsfinansiärer i EU-länder

ERC. European Research Council. Finansierar grundforskning inom FP7.

ESF-rådet. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

ESBRI. Institutet för entreprenörskaps- och småföretagsforskning

ESOF. Euroscience Open Forum. Europeisk forskningskonferens

EUREKA. Internationellt nätverk för att främja samarbete mellan företag och forskare.

FAS. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

FFI. Fordonsstrategisk Forskning och Innovation

Fol. Forskning och innovation

Formas. Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande

FP7. EU:s sjunde ramprogram för forskning och utveckling

GFDemo. Grönt flygtekniskt demonstrationsprogram

IKT/ICT (eng). Informations- och kommunikationsteknik

INCO. Internationella samarbetsaktiviteter i EU:s ramprogram

INNO-net. Samarbetsprojekt mellan europeiska innovationsmyndigheter

ITRE. EU-parlamentets utskott för forskningsfrågor

IUC. Industriella utvecklingscentra.

IVA. Ingenjörsvetenskapsakademien

JTI. Joint Technology Initiative (EU)

KIC. Knowledge and Innovation Communities (EU)

KK-stiftelsen. Stiftelsen för Kunskaps- och Kompetensutveckling

MNT-ERA.NET. Europeiskt samverkansprogram inom materialområdet

MSB. Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap

NCP. National Contact Point (EU)

NFFP. Nationella Flygforskningsprogrammet

NMP. Nanosciences, nanotechnologies, materials & new production technologies

NORTTH. Nordic Network for Tech Transfer Health

OECD. The Organisation for Economic Co-operation and Development

PRV. Patent- och registreringsverket

PTS. Post- och telestyrelsen

RISE. Research Institutes of Sweden

ROI. Return on Investment

SAFER. Trafiksäkerhetscentrum i Göteborg

SIO. Strategiska innovationsområden

SKL. Sveriges Kommuner och Landsting

SNITTS. Swedish Network for Innovation and Technology Transfer Support

SMF. Små och medelstora företag

SSF. Stiftelsen för Strategisk Forskning

SUHF. Sveriges universitets- och högskoleförbund

TRANSAM. Samordningsfunktion inom transportområdet i Sverige

UDI. Utmaningsdriven innovation

Bilaga 4. VINNOVAs publikationer 2012

För mer information eller för tidigare utgivna publikationer se www.vinnova.se

VINNOVA Analys VA 2012:

- 01 Impact of innovation policy – Lessons from VINNOVA's impact studies. För svensk version se VA 2011:10
- 02 Lösningar på lager – Energilagringstekniken och framtidens hållbara energiförsörjning
- 03 Friska system – eHälsa som lösning på hälso- och sjukvårdens utmaningar
- 04 Utan nät – Batterimarknadens utvecklingsmöjligheter och framtida tillväxt
- 05 Sveriges deltagande i sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7) - Lägesrapport 2007 – 2011. Finns endast som PDF
- 06 Företag inom fordonsindustrin – Nationella, regionala och sektoriella klusterprofiler som underlag för analys- och strategiarbete
- 07 Svensk Life Science industri efter AstraZenecas nedskärningar. Finns endast som PDF
- 08 EUREKA Impact Evaluation – Effects of Swedish participation in EUREKA projects
- 09 Uppföljning avseende svenskt deltagande i Eurostars. För engelsk version se VA 2012:10. Finns endast som PDF
- 10 Follow-Up of Swedish Participation in Eurostars. För svensk version se VA 2012:09. Finns endast som PDF

VINNOVA Information VI 2012:

- 02 Så blir Sverige attraktivare genom forskning och innovation – VINNOVAs förslag för ökad konkurrenskraft och hållbar tillväxt till regeringens forsknings- och innovationsproposition
- 03 Idékatalog – Sociala innovationer för äldre
- 04 Innovation i offentlig upphandling – Ett verktyg för problemlösning
- 05 Årsredovisning 2011
- 06 UTGÅR, ersätts av VI 2012:15
- 07 Din kontakt till EU:s forsknings- och innovationsprogram
- 08 Uppdrag att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet. Finns endast som PDF
- 09 Projektkatalog eTjänster. Slutkonferens – Summering och reflektioner
- 10 Hållbara produktionsstrategier samt Tillverkning i ständig förändring – Projektkatalog 2012
- 11 VINNVÄXT
- 12 Effekter av innovationspolitik – Tillbakablickar och framtidsperspektiv
- 13 Banbrytande IKT – Projektkatalog
- 14 Smartare, snabbare, konvergerande lösningar – Projektkatalog inom området IT och Data/Telekommunikation i programmet Framtidens kommunikation
- 15 Fordonsstrategisk forskning och innovation för framtidens fordon och transporter
- 16 Utmaningsdriven innovation – Samhällsutmaningar som drivkraft för stärkt tillväxt
- 17Handledning för insatser riktade mot tjänsteverksamheter och tjänsteinnovation. Finns endast som PDF

VINNOVA Rapport VR 2012:

- 01 Utvärdering av Strategiskt gruvforskningsprogram – Evaluation of the Swedish National Research Programme for the Mining Industry
- 02 Innovationsledning och kreativitet i svenska företag
- 03 Utvärdering av Strategiskt stålforskningsprogram för Sverige – Evaluation of the Swedish National Research Programme for the Steel Industry
- 04 Utvärdering av Branschforskningsprogram för IT & Telekom – Evaluation of the Swedish National Research Programme for IT and Telecom
- 05 Metautvärdering av svenska branschforskningsprogram – Meta-evaluation of Swedish Sectoral Research Programmes
- 06 Utvärdering av kollektivtrafikens kunskapslyft. Finns endast som PDF
- 07 Mobilisering för innovation – Studie baserad på diskussioner med 10 koncernledare i ledande svenska företag. Finns endast som PDF
- 08 Promoting Innovation – Policies, Practices and Procedures
- 09 Bygginnovationers förutsättningar och effekter
- 10 Den innovativa vården
- 11 Framtidens personresor – Slutrapport. Dokumentation från slutkonferens hösten 2011 för programmet Framtidens personresor
- 12 Den kompetenta arbetsplatsen
- 13 Effektvärdering av Produktionslyftet – Fas 1: 2007-2010. Finns endast som PDF

VERKET FÖR INNOVATIONSSYSTEM

VINNOVA, 101 58 Stockholm • Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 56 • Telefon: 08-473 3000 • VINNOVA@VINNOVA.SE • VINNOVA.SE